

Recentna obilježja prostornog razvoja turizma otoka Krka

Mršić, Natalija

Master's thesis / Diplomski rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Science / Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:217:593101>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-25**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Science - University of Zagreb](#)

Natalija Mršić

Recentna obilježja prostornog razvoja turizma otoka Krka

Diplomski rad

predan na ocjenu Geografskom odsjeku

Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

radi stjecanja akademskog zvanja

magistre edukacije geografije i povijesti

Zagreb

2018.

Ovaj je diplomski rad izrađen u sklopu integriranog preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija *Geografija i povijest*; smjer: *nastavnički* na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, pod vodstvom izv. prof. dr. sc. Vuka Tvrtka Opačića

Sveučilište u Zagrebu

Diplomski rad

Prirodoslovno-matematički fakultet

Geografski odsjek

Recentna obilježja prostornog razvoja turizma otoka Krka

Natalija Mršić

Izvadak: Turizam je sve brže rastuća djelatnost. Osim velikog broja ljudi koji sudjeluju u njemu turizam utječe na promjenu prostora u kojemu se odvija, tako i na otok Krk koji je uvelike orijentiran na turizam. U ovom diplomskom radu istraživane su prostorne promjene pod utjecajem turizma u recentnom razdoblju nakon Domovinskog rata i hrvatskog osamostaljenja (1995.-2015.) na otoku Krku. Područje otoka Krka, podijeljeno po jedinicama lokalne samouprave, promatrano je kroz promjene turističkog prometa i broja smještajnih kapaciteta. U studiji slučaja detaljnije se promatra područje Grada Krka, kao reprezentativan primjer turističkog mjesta na otoku. Utjecaj turizma na prostorne promjene Grada Krka promatrane su s tri aspekta – fizionomsko-funkcionalnog, socioekonomskog i sociokulturnog aspekta.

50 stranica, 28 grafičkih priloga, 1 tablica, 31 bibliografska referenca; izvornik na hrvatskom jeziku

Ključne riječi: otok Krk, turizam, transformacija prostora, razvoj, Grad Krk

Voditelj: izv. prof. dr. sc. Vuk Tvrtko Opačić

Povjerenstvo: izv. prof. dr. sc. Vuk Tvrtko Opačić

prof. dr. sc. Zoran Curić

doc. dr. sc. Ružica Vuk

Tema prihvaćena: 7. 2. 2017.

Rad prihvaćen: 13. 9. 2018.

Rad je pohranjen u Središnjoj geografskoj knjižnici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Marulićev trg 19, Zagreb, Hrvatska.

BASIC DOCUMENTATION CARD

University of Zagreb

Master Thesis

Faculty of Science

Department of Geography

Recent features of spatial development of tourism on the island of Krk

Natalija Mršić

Abstract: Tourism is an ever-growing activity. Apartm from the large number od people involved in it, tourism affects the change of space in witch it is taking place, as well on the island of Krk, which is largely oriented to tourism. In this thesis, spatial changes were observed under the influence of tourism in the recent period following the Homland War and Croatian independence (1995.-2015.) on the island of Krk. The area of the island Krk, divided by units of local self-government, was observed through changes in tourism traffic and the number of the accommodation capacities. In the case study, more attention is paid to the area of the town of Krk, as a representative example od a tourist resort on the island. The influence of tourism on the spatial changes of the town of Krk was observed from three aspects: the physiognomy-functional, socioeconomic and sociocultural aspect.

50 pages, 28 figures, 1 tables, 31 references; original in Croatian

Keywords: tourism, island of Krk, spatial transformation, development, town of Krk

Supervisor: Vuk Tvrtko Opačić, PhD, Associate Professor

Reviewers: Vuk Tvrtko Opačić, PhD, Associate Professor

Zoran Curić, PhD, Full Professor

Ružica Vuk, PhD, Assistant Professor

Thesis title accepted: 07/02/2017

Thesis accepted: 13/09/2018

Thesis deposited in Central Geographic Library, Faculty of Science, University of Zagreb, Marulićev trg 19, Zagreb, Croatia

Sadržaj

1. Uvod.....	1
1.1. Predmet istraživanja	1
1.2. Ciljevi i hipoteze istraživanja	1
1.3. Metodologija istraživanja	2
1.4. Prostorni obuhvat istraživanja.....	2
1.5. Vremensko određenje istraživanja	2
1.6. Pregled dosadašnjih istraživanja	2
2. Turističkogeografski položaj otoka Krka	4
3. Turistička atrakcijska osnova otoka Krka.....	6
3.1. Prirodna osnova.....	6
3.1.1. Reljef.....	6
3.1.2. Klima	9
3.1.3. Hidrografske atrakcije	11
3.1.4. Vegetacija	12
3.2. Kulturno-povijesne atrakcije	13
3.2.1. Materijalna baština	14
3.2.2. Nematerijalna baština	19
3.3. Manifestacije i kulturna događanja.....	21
4. Razvoj turizma na otoku Krku	22
4.1. Od početka turizma do Prvog svjetskog rata.....	22
4.2. Između dva svjetska rata	23
4.3. Razdoblje Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije	24
4.4. Razdoblje Domovinskog rata	27
5. Recentna obilježja turističkog prometa i smještajnih kapaciteta na otoku Krku	29
6. Studija slučaja: utjecaj turizma na transformaciju prostorne struktura grada Krka	38
6.1. Fizionomsko-funkcionalna transformacija	38
6.2. Socioekonomska transformacija	41
6.3. Sociokulturna transformacija	43
7. Zaključak	45
8. Literatura	47
Popis tablica, slika i priloga	VII
Priprema za izvođenje nastavnog sata geografije	XXXII

1. Uvod

Od pamtivijeka je poznato da čovjek u većoj ili manjoj mjeri mijenja prostor i podređuje ga sebi i svojim potrebama. Promjene se, u različitim oblicima, javljaju kao posljedica bavljenja turizmom koji prostor koristi kao svoj resurs. U određenom se prostoru stvara turistička ponuda radi zadovoljavanja turističkih potreba. Sukladno tome, turizam donosi promjene u prostoru. Povećanjem turističke potražnje i prometa, promjene u prostoru postaju sve uočljivije. Te promjene mogu se očitovati u fizionomiji prostora, njegovoj funkciji, ali i u promjenama koje doživljava stanovništvo tog prostora.

1.1. Predmet istraživanja

Predmet istraživanja jest analiza recentnih obilježja turističkog razvoja otoka Krka i njegov utjecaj na transformaciju prostorne strukture. Poseban naglasak stavljen je na istraživanje utjecaja turizma u gradu Krku, kao tipičnom obalnom turističkom mjestu u Hrvatskoj. Razvoj prostorne strukture otoka Krka istražen je prvenstveno s fizionomsko-funkcionalnog aspekta (utjecaj turističkih smještajnih kapaciteta i kuća za odmor na transformaciju prostora), dok je razvoj za područje grada Krka, osim s fizionomsko-funkcionalni, obrađen i sa socioekonomskog (udio zaposlenih prema sektorima djelatnosti) i sociokulturnog aspekta.

1.2. Ciljevi i hipoteze istraživanja

Činjenica je da svaki prostor doživljava promjene baveći se turizmom, tako i otok Krk koji je uvelike orijentiran na turizam. Kolike su i kakve te promjene u recentnom razdoblju nakon Domovinskog rata i hrvatskog osamostaljenja (1995. – 2015.) cilj je ovog diplomskog rada. Istražit će se i prikazati pojedini aspekti utjecaja turizma na razvoj prostorne strukture otoka Krka i, detaljnije na grad Krk, kao reprezentativan primjer turističkog mjesta na otoku, u razdoblju od 1995. do 2015. godine. Utjecaj će se promatrati s tri aspekta – fizionomsko-funkcionalnog, socioekonomskog i sociokulturnog aspekta.

U radu su ispitane sljedeće hipoteze:

- 1) Turizam je najvažnija gospodarska grana otoka Krka koja je pretežno sezonskog karaktera.

- 2) U razdoblju od 1995. do 2015. godine broj turističkih smještajnih kapaciteta i stanova za odmor i rekreaciju znatno je porastao.
- 3) U promatranom razdoblju udio zaposlenih u turizmu se povećavao.
- 4) Najočitiji utjecaj fizionomsko-funkcionalnih promjena uzrokovanih turističko-rekreacijskim kretanjima jest apartmanizacija.
- 5) Najveća fizionomsko-funkcionalna promjena pod utjecajem turizma na otoku Krku u razdoblju do 1995. do 2015. godine dogodila se na području grada Krka.

1.3. Metodologija istraživanja

Prilikom izrade diplomskog rada prikupljeni su i obrađeni statistički podatci Državnog zavoda za statistiku, Turističke zajednice otoka Krka i podaci iz literature. Podaci su obrađeni na adekvatan način u obliku grafičkih priloga te kartografskih prikaza izgrađenih u ArcGIS-u. Tijekom istraživanja provedeno je i fotodokumentiranje, terenski obilasci te razgovori s djelatnicima turističke agencije Krk Gaber i djelatnikom konzervatorskog odjela u Rijeci.

1.4. Prostorni obuhvat istraživanja

Prostor istraživanja je otok Krk koji se nalazi u Primorsko-goranskoj županiji. Razvoj prostorne strukture praćen je na razini naselja i jedinica lokalne samouprave što je uvjetovano dostupnošću podataka. Pojedini su podaci stavljeni u omjer s razinom cijelog otoka u svrhu primjećivanja turističkog značaja određene jedinice lokalne samouprave ili naselja za otok. U studiji slučaja istraživano je naselje Krk, kao tipični primjer turističkog mjesta.

1.5. Vremensko određenje istraživanja

U ovome radu, općeniti razvoj turizma na otoku Krku praćen je od njegovih početaka dok se utjecaj turizma na prostornu strukturu istraživao u razdoblju od 1995. do 2015. godine. Pojedini su podaci prikazani u čitavom vremenskom okviru, dok su drugi prikazani s određenim godišnjim odmacima zbog ograničavajućeg faktora dostupnosti podataka ili bolje preglednosti prikaza.

1.6. Pregled dosadašnjih istraživanja

Turizam je predmet istraživanja mnogih autora. Veliki broj radova posvećen je razvoju turizma pojedinih dijelova svijeta ili Hrvatske, uvjetima za njegov razvoj ili pak o utjecaju turizma na okoliš. Radovi o razvoju turizma na otoku Krku uglavnom su iz 2. polovice 20.

stoljeća. Razvoj turizma na otoku Krku od samih početaka do Domovinskog rata iscrpno je analiziran i prikazan u dva opsežna sveska Krčkog zbornika (Počeci i razvoj turizma na otoku Krku (knjiga 1 (1986) i 2 (1994)).

O elementima prirodne osnove, kao i o kulturno-povijesnim atrakcijama otoka Krka pisano je više radova poput članaka, turističkih vodiča, monografija, pregleda (Roglić, 1961., Lešić, 2003., Bolonić i Žic Rokov, 2002).

Dosadašnja istraživanja na temu turizma čitavog otoka Krka, jedinica lokalne samouprave ili pojedinačnih naselja su brojna (primjerice, o vodoopskrbi na otoku Krku i održivosti turizma (Slavuj i dr., 2009), o mogućnostima promocije Krka kao destinacije (Fistrić, 2011), o kriterijima izdvajanja turističkih naselja (Novosel-Žic, 1986).

Manji broj radova bavi se turizmom kao faktorom preobrazbe. Jedan od njih je rad o preobrazbi općine Dobrinj pod utjecajem turizma (Opačić, 2002). Dio radova o transformaciji prostora uglavnom se orijentira na utjecaj izgradnje kuća za odmor i rekreaciju na Krku (Novosel-Žic, 1982, Opačić, 2008., Opačić, 2009).

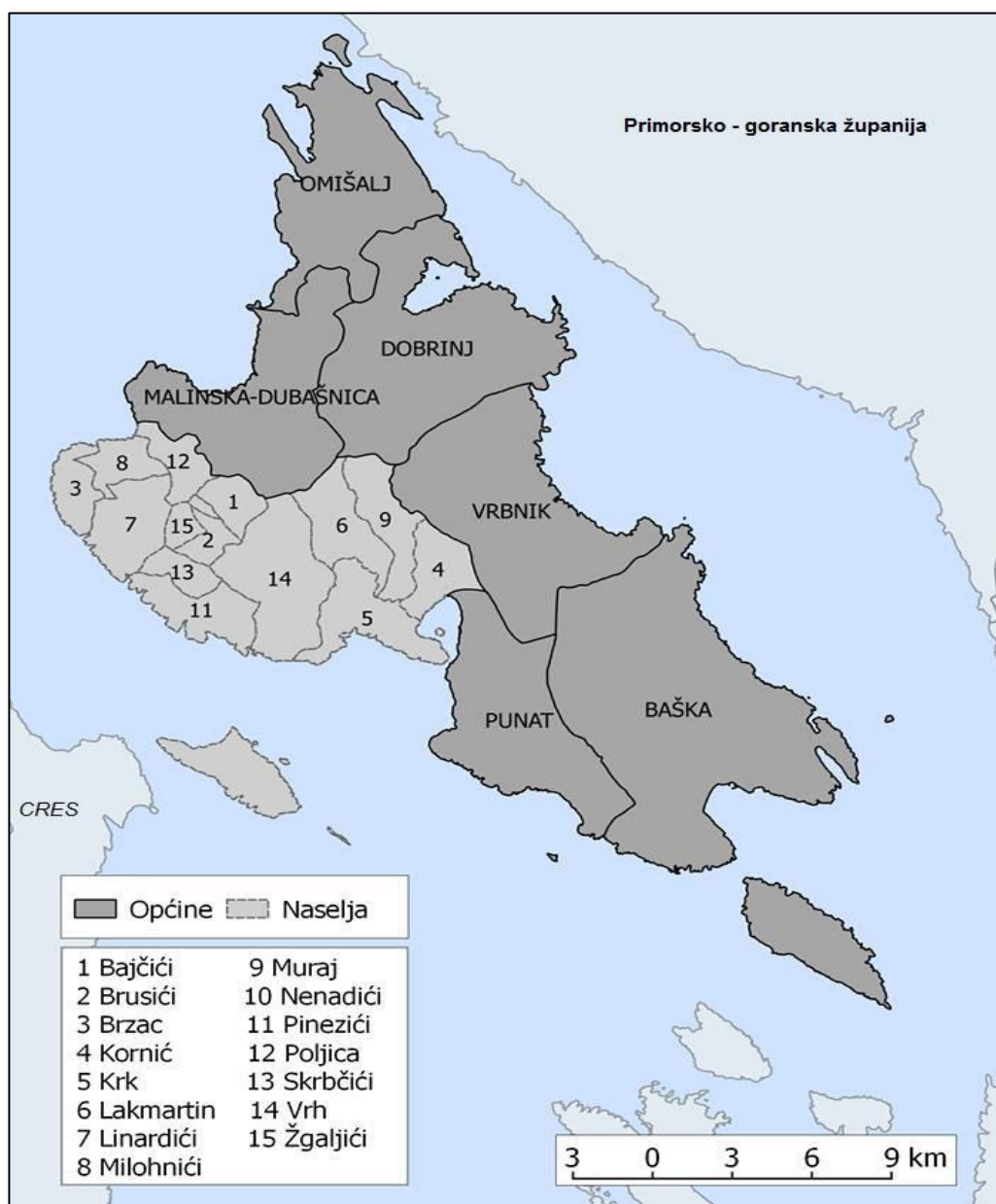
Podatke o turističkom prometu te smještajnim kapacitetima u samostalnoj Republici Hrvatskoj moguće je pronaći u publikacijama Državnog zavoda za statistiku te Turističkoj zajednici otoka Krka ili pojedinačnim turističkim zajednicama po jedinicama lokalne samouprave.

Od strane literature konzultirani su *Tourism capitalism and island urbanisation: tourist accommodation diffusion in the Balearics, 1936-2010* (Pons, A., 2014) i *Transformation of Coastal Settlements Due To Tourism* (Lakshmi, S.R., Shaji T.L., 2016).

2. Turističkogeografski položaj otoka Krka

Otok Krk je dugo vremena slovio kao najveći hrvatski otok. Međutim, zadnja mjerenja pokazala su da mu je površina gotovo identična površini otoka Cresa. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku površina oba navedena otoka iznosi 405,78 km², iako u daljnjim decimalama otok Krk ima nezamjetnu prednost. Duljina obale iznosi 189,3 km, a koeficijent razvedenosti obale 2,64 (Statistički ljetopis, 2015).

U usporedbi s drugim otocima Republike Hrvatske, otok Krk prednjači po broju naselja te po broju stanovnika, koji je, prema popisu stanovnika iz 2011. godine, iznosio 19 383.

Sl. 1. Političko-teritorijalno ustrojstvo otoka Krka, naselja Grada Krka

Izvor: Dorić, 2016.

Ukoliko izuzmemo neke grebene i otočiće, Krk je najsjeverniji jadranski otok. Nalazi se u Kvarnerskom zaljevu, u sjeveroistočnom dijelu Jadranskoga mora. S njegove južne strane nalazi se Kvarnerić. Kanal Srednja vrata na zapadu odvajaju Krk i Cres. S istočne strane ga, od obale kopna, odvaja Velebitski kanal. Sjeverni je dio otoka smješten blizu kopna što je iskorišteno u povezivanju otoka s obalom kopna pomoću mosta. Krčki je most izgrađen 1980. godine. Dugačak je 1,7 km (Autocesta Rijeka – Zagreb). Mali luk prelazi preko morskog tjesnaca Burni kanal, a veliki preko Tihog kanala, između kojih se nalazi otočić Sveti Marko na kojeg se konstrukcija mosta oslanja.

Mostovno povezivanje otoka Krka uvelike je utjecalo na život njegovih stanovnika i sveukupni razvoj otoka, posebice u turističkoj sferi. Naime, nagli porast turizma započeo je upravo nakon izgradnje Krčkog mosta (Curić i dr., 2013) što potvrđuje prometnu dostupnost kao jedan od glavnih činitelja razvoja turizma. Osim cestovnim putem, na otok se može stići i zračnim prometom s obzirom da se pored Omišlja nalazi Zračna luka Rijeka. Iako je otvorena cijele godine, letovi su uglavnom orijentirani sezonski, između travnja i listopada. Otok je preko zračne luke Rijeka povezan s Njemačkom, Švedskom, Norveškom, Ujedinjenim Kraljevstvom, Nizozemskom, Poljskom, Slovačkom, Francuskom, Estonijom, Izraelom (Rijeka Airport). S Krka je omogućen i prijelaz na otoke Rab (luka Lopar) i Cres (luka Merag) iz trajektne luke Valbiska čime je otok dobio i tranzitnu ulogu.

Uz dobru prometnu povezanost, na dostupnost kao činitelja turističkog razvoja, vrlo važnu ulogu ima i položaj destinacije u odnosu na emitivne turističke regije. Pritom Krk ima veliku prednost pred ostalim hrvatskim otocima, ali i južnijim dijelovima obale zbog blizine stranih emitivnih turističkih regija poput Njemačke, Austrije, Slovenije, Italije. Što se tiče tuzemnih emitivnih turističkih područja, otok Krk u blizini je Grada Zagreba i njegove okolice.

3. Turistička atrakcijska osnova otoka Krka

Turistička atrakcijska osnova najvažniji je sastavni dio turističke resursne osnove. Nju sačinjavaju potencijalne i realne turističke atrakcije određene turističke destinacije ili mjesta. Turistička atrakcijska osnova, odnosno atrakcije su resursi koje svojim značajkama mogu privući ili već privlače turiste u određenu turističku destinaciju (Kušen, 2002). Postoje brojne klasifikacije turističke atrakcijske osnove. U ovome radu ona će biti podijeljena na prirodnu osnovu (reljef, klima, hidrografske atrakcije, vegetacija), kulturno-povijesne atrakcije dodatno podijeljene na materijalne i nematerijalne te manifestacije i kulturna događanja.

3.1. Prirodna osnova

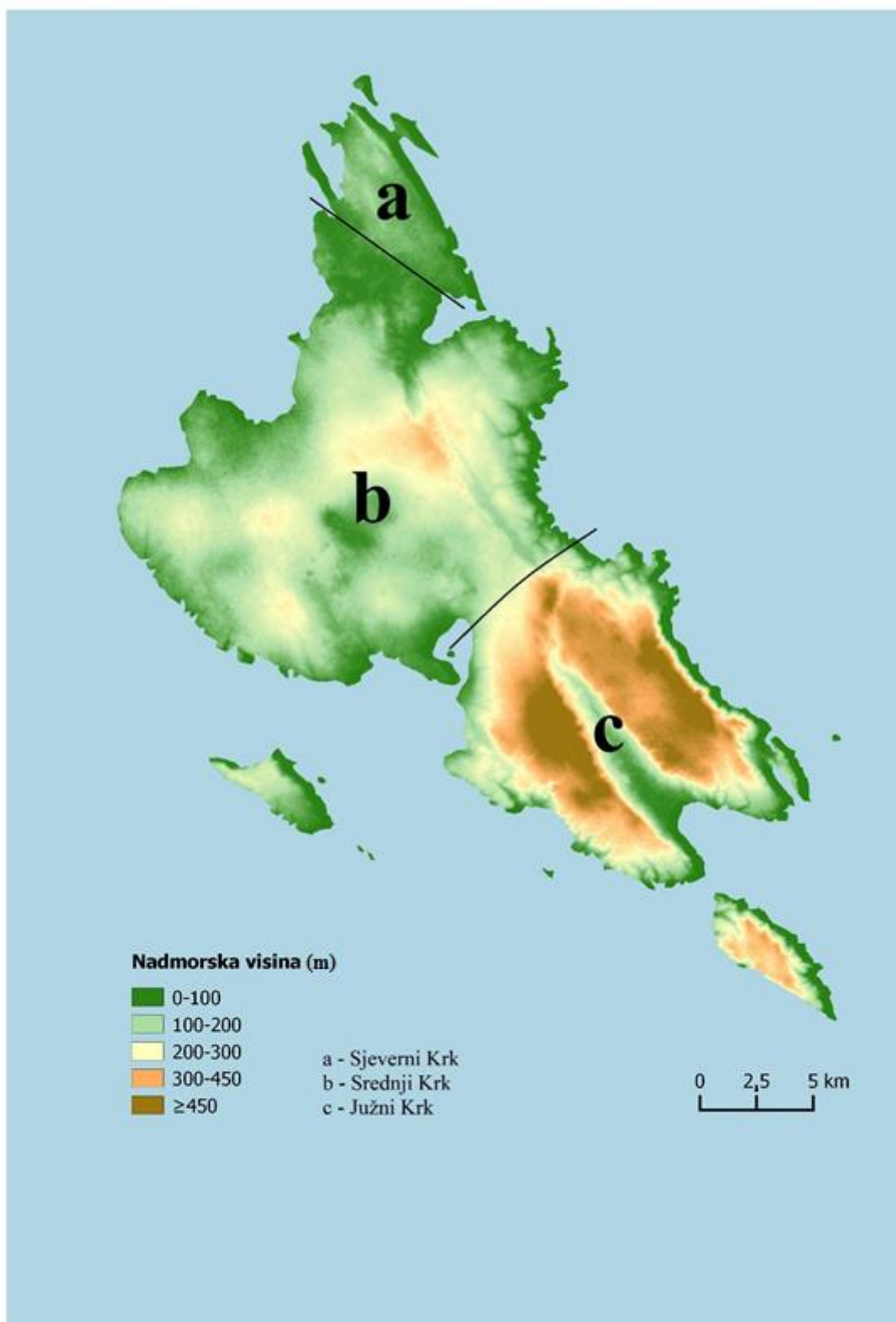
„Prirodna osnova dijeli se na više elemenata (reljef, vode, klimatska obilježja, vegetacija i dr.), no nisu svi elementi jednako turistički atraktivni. Turistički promet u hrvatskim obalnim destinacijama te aktivnosti turista u njima jasni su pokazatelj da su maritimni reljefni oblici, klimatska obilježja te svojstva mora prevladavajući motiv dolaska na obalu“ (Vojnović, 2017, 7). Navedeni elementi, uz turističkogeografski položaj, vrlo su značajni, dapače presudni, za turistički razvoj otoka Krka s obzirom da je on u velikoj mjeri još uvijek orijentiran na kupališni turizam tj. ponudu „sunca i mora“.

3.1.1. Reljef

„U turizmu reljef se može promatrati kao prirodna atrakcija i kao neizravni turistički resurs na kojima se temelji turistička ponuda. Brojne turističke aktivnosti i oblici turizma direktno su povezane s reljefnim obilježjima određenog prostora“ (Vojnović, 2017, 86).

Reljef otoka Krka ima značajke pružanja Dinarida. Tektonsko-rasjedni oblici pružaju se u smjeru sjeverozapad-jugoistok. Uzdužno, reljef otoka Krka dijeli se na usporedne sinklinale međusobno odvojene udolinama tj. antiklinalama (Rogić, 1961).

Ipak, u reljefu otoka Krka važnija je podjela koja nije u skladu s geološkom strukturom, već se radi o poprečnoj podjeli na sjeverni, srednji i južni Krk (sl. 2).

Sl. 2. Reljef otoka Krka

Izvor: Aster Gdem (<https://asterweb.jpl.nasa.gov/gdem.asp>) (23.10.2017.), Roglić, 1961.

Sjeverni je Krk je najniže područje otoka. Prostire se sjeverno od pravca povučenog između uvale Sepen i turistički atraktivnog zaljeva Soline s ljekovitim blatom (sl. 2) što je ujedno i najuži dio otoka. Većinskim je dijelom to vapnenačka zaravan na prosječnoj visini od 60 m. n. v. (Rogić, 1961). Na sjevernom je dijelu Krka, zbog zaravnjenog terena, smještena zračna luka Rijeka.

Južno od uvale Sepen i zaljeva Soline te sjeverno od suženja otoka između Puntarske drage i Vrbnika nalazi se srednji Krk. Za razliku od sjevernog dijela, srednji Krk ima veći broj vapnenačkih uzvišenja (prosječne visine između 100 i 200 m) između kojih se nalaze „dolci“ tj. ponikve. Od većih ponikava izdvajaju se udubljenje u kršu pod nazivom Ponikve te udolina Polje (Rogić, 1961). Na istočnom dijelu nalazi se flišna zona koja prelazi u Vrbničko polje poznato po uzgoju vinove loze i proizvodnji vina *Vrbnička žlahtina*, neizostavan proizvod u turističkoj ponudi otoka Krka. Na osnovi uzgoja loze i proizvodnje vina organizirana su događanja poput „Dani žlahtine“ ili pak branja grožđa.

Južni dio otoka Krka najviši je dio otoka. To je vapnenačka zaravan s prosječnom visinom od 400 m (Rogić, 1961). Ondje se nalazi i najviši vrh otoka - Obzova (568 m). Zaravan po sredini dijeli duboka flišna udolina (Bašćanska draga) koja završava Bašćanskim zaljevom. Ondje se nalazi kanjon atraktivan planinarima, a u mjestu Baška je oko 2 km duga plaža, jedna od turistički najpoznatijih i najposjećenijih plaža na otoku Krku.

Zahvaljujući krškom reljefu, na otoku Krku se nalazi oko 50-ak špilja, ali samo Biserujka (poznata i kao Vitezićeva špilja) je uređena za posjetitelje. Speleološki gledano, to je jednostavna špilja s jamskim ulazom i blago nagnutim špiljskim kanalom (špilja Biserujka). Špilja obiluje stalaktitima i stalagmitima.

Što se tiče turističke valorizacije, najvažniji element reljefa su obale. Prevladavaju niske i lako pristupačne obale koje su najpogodnije za razvoj kupališnog turizma, ali otežavajuća činjenica je da se radi o mnogo malih, raštrkanih plaža koje su izazovnije za turističku valorizaciju. Zapadna obala je, radi svoje atraktivnosti i lake pristupačnosti, turistički najsnažnije valorizirana, povezano s time, i izmijenjena antropogenim utjecajima s ciljem zarade i poboljšanja turističke ponude. Na otoku Krku postoji 15 plaža s „Plavom zastavom“ čime otok prednjači na Kvarneru (Strategija razvoja turizma otoka Krka do 2020., 2016). Od plaža potrebno je istaknuti gotovo 2 km dugačku Velu Plažu u Baški, atraktivnu plažu Oprna blizu Stare Baške (ali infrastrukturno slabije opremljenu), plaža Soline s ljekovitim blatom te „Zlatnu plažu“ dostupnu jedino morskim putem.

3.1.2. Klima

Klima je iznimno važan faktor u razvoju turizma na otoku Krku, posebice zato što je još uvijek orijentiran uglavnom na kupališni turizam. Suprotno uvriježenom mišljenju, otok Krk nema sredozemnu klimu. Prema Köppenovoj klimatskoj klasifikaciji, otok Krk ima Cfa tip klime što znači da ima umjereno toplu vlažnu klimu s vrućim ljetima (Šegota, Filipčić, 2003). Naravno, postoje manje lokalne klimatske razlike na otoku Krku, pod utjecajem pojedinih klimatskih elemenata poput reljefa ili vegetacije, ali u načelu cijeli otok pripada navedenom tipu klime. U gradu Krku, tako i u većini obalno položenih mjesta, primjetan je maritimni utjecaj koji se očituje u višim vrijednostima srednje temperature zraka jesenskih mjeseci u usporedbi s proljetnima (tab. 1).

Tab. 1. Vrijednosti srednje mjesečne temperature zraka mjerne postaje Krk od 1999. do 2010. godine

MJ.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
T (°C)	6,0	6,6	9,6	13,8	19,0	22,8	25,1	24,4	19,4	15,5	11,2	7,3

Izvor: Podaci Državnog hidrometeorološkog zavoda, 2014.

Unatoč maritimnom utjecaju, vrući dani (s maksimalnom temperaturom iznad 30 °C) tijekom ljeta prilično su česti. Hladni dani zimi s minimalnom temperaturom ispod 0 °C nisu rijetkost u prosincu, siječnju i veljači što ne pogoduje mogućnosti razvoja turizma na otoku zimi. Bitno je napomenuti da su u zimskim mjesecima, radi utjecaja kontinenta, hladnija naselja na istočnoj obali otoka, primjerice Šilo, Vrbnik i Baška, dok je zapadni dio otoka topliji. Osjećaj hladnoće zimi uvelike pojačava bura o čemu će biti riječi dalje u tekstu.

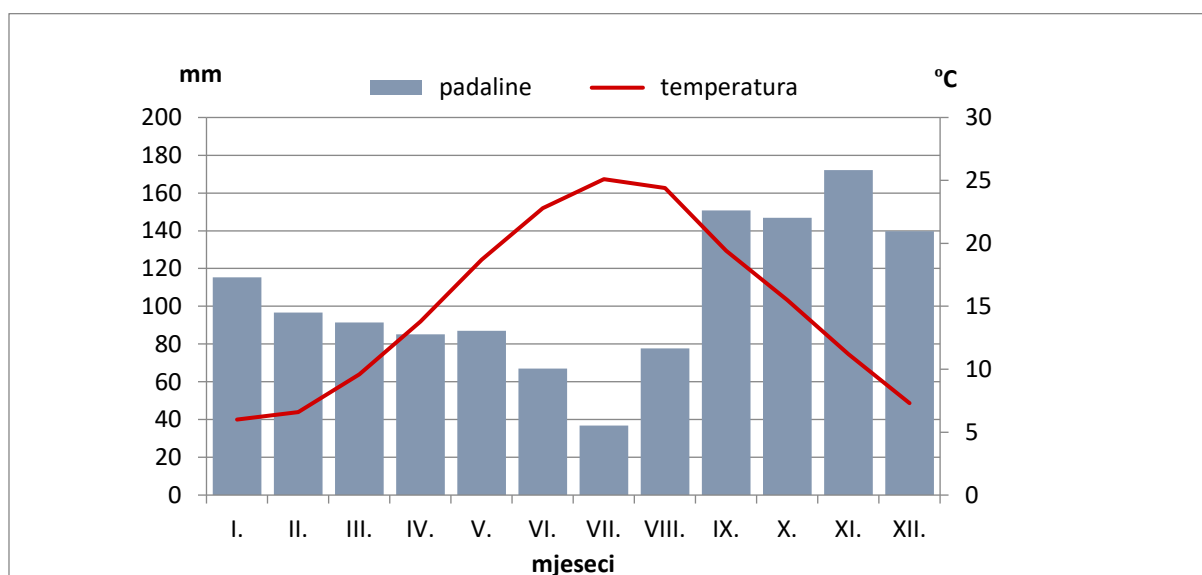
Prema podacima iz Državnog meteorološkog zavoda, srednja količina padalina u Krku iznosi 1267 mm godišnje po m². Od svih padalina najčešća je kiša dok tuče, susnježice i snježnih padalina gotovo da i nema. Ukoliko se i pojave, u malim su količinama te su kratkoga vijeka.

Padaline nisu podjednako raspoređene prema godišnjim dobima niti mjesecima (sl. 3). Zimi se u Sredozemlju javljaju ciklone koje utječu na količinu padalina. Najveće mjesečne količine padalina (u prosjeku 172 mm) javljaju se u studenom. Gledamo li godišnja doba, zima je doba najvećih količina padalina. Suprotno, ljeto je najsušnije razdoblje. Tako se i najsušni mjesec javlja u ljetnom razdoblju, u srpnju (prosječno 67 mm). Mala količina padalina tijekom ljeta ide u prilog razvoju kupališnog turizma, ali, s druge strane, stvara mogući problem opskrbe

vodom tijekom sezone (Slavuj i dr., 2009). Gotovo svake godine grad i općine izdaju upozorenja, ponajprije lokalnima, a ponekad turistima, o uštedi vode. Nerijetke su i restrikcije u vidu snižavanja pritiska tlaka u vodovodu s ciljem smanjenja potrošnje vode.

Promatrajući podatke moguće je primijetiti da u jesenskim mjesecima padne više padalina, nego u proljetnima. Važno je napomenuti da je količina padalina na otoku najveća na njegovom sjevernom dijelu.

Na području grada Krka godišnji hod padalina i naoblake se podudaraju. Naoblaka je najveća u razdoblju u kojem padne najveća količina padalina (DHMZ, 2014). Takav odnos hoda padalina i naoblake ukazuje na dinamički tip godišnjeg hoda padalina (Šegota i Filipčić, 1996). Analogno tome, zimski su mjeseci s većim postotkom naoblake dok je u ljetnima suprotno. To svakako ide u korist razvoju sezonskog tj. kupališnog oblika turizma koji je dominantan na otoku Krku.

Sl. 3. Srednje mjesečne temperature zraka (°C) i količine padalina (mm) prema podacima meteorološke postaje Krk 2014. godine

Izvor: Podaci Državnog hidrometeorološkog zavoda, 2014.

Za otok Krk se može reći da spada u relativno vjetrovita područja Hrvatske. Ljeti često dobrodošlo osvježava vjetar sa sjeverozapada – maestral. Pogoduje razvoju turizma, a u novijem razdoblju i jedrenju. Česti, poznatiji i jači vjetrovi su bura, koja puše na mahove s kopna na more, uglavnom zimi (sa sjeveroistoka) i jugo koji uglavnom donosi kišu. Nepovoljno djelovanje bure najviše je vidljivo na sjeveroistočnoj obali koja je kamena i ogoljela. Bura nerijetko stvara i probleme u prometu, a situaciju dodatno pogoršava, po vjetru, nepovoljan

položaj Krčkog mosta, koji se potpuno ili djelomično zatvori, i zračne luke u kojoj su otežana slijetanja i polijetanja. Ipak, problemi u prometu radi vjetra mnogo su češći zimi nego ljeti stoga u manjoj mjeri otežavaju promet u doba najveće turističke posjećenosti. Naselje Malinska te najzapadnije područje otoka pod domaćim toponimom Šotovento (što znači „ispod vjetra“) relativno su zaklonjeni od bure što je velika prednost u potencijalnom razvoju turizma na otoku tijekom zime.

3.1.3. Hidrografske atrakcije

Najvažnija prirodna atrakcija otoka i najjači privlačni faktor turizma je more. Na cijelom je području more izvrsne kakvoće. Ukoliko se uzme temperatura od 18 °C (uz stabilno sunčano vrijeme) kao donja granica za ugodan osjećaj prilikom kupanja, na otoku Krku sezona kupanja traje više od tri mjeseca. Temperature mora najviše su tijekom srpnja i kolovoza kada je prosječna temperatura oko 23 °C (DHMZ, 2014), ali gotovo svake sezone temperatura mora zna doseći i 27 °C. Prozirnost je još jedno svojstvo mora koje privlači turiste. Pri vedrom vremenu prozirnost mora može doseći do 30-ak metara. Jadransko more prepoznatljivo je i po svojoj atraktivnoj plavoj boji. Uz estetsku i rekreativnu vrijednost, Jadran je koristan i sa zdravstvenog aspekta, između ostalog, zbog nešto veće slanosti od prosjeka svjetskog mora. Bitno je napomenuti da atraktivnost mora oko otoka Krka povećava bogata fauna (primjerice dupini) i podmorje atraktivno ronionicima.

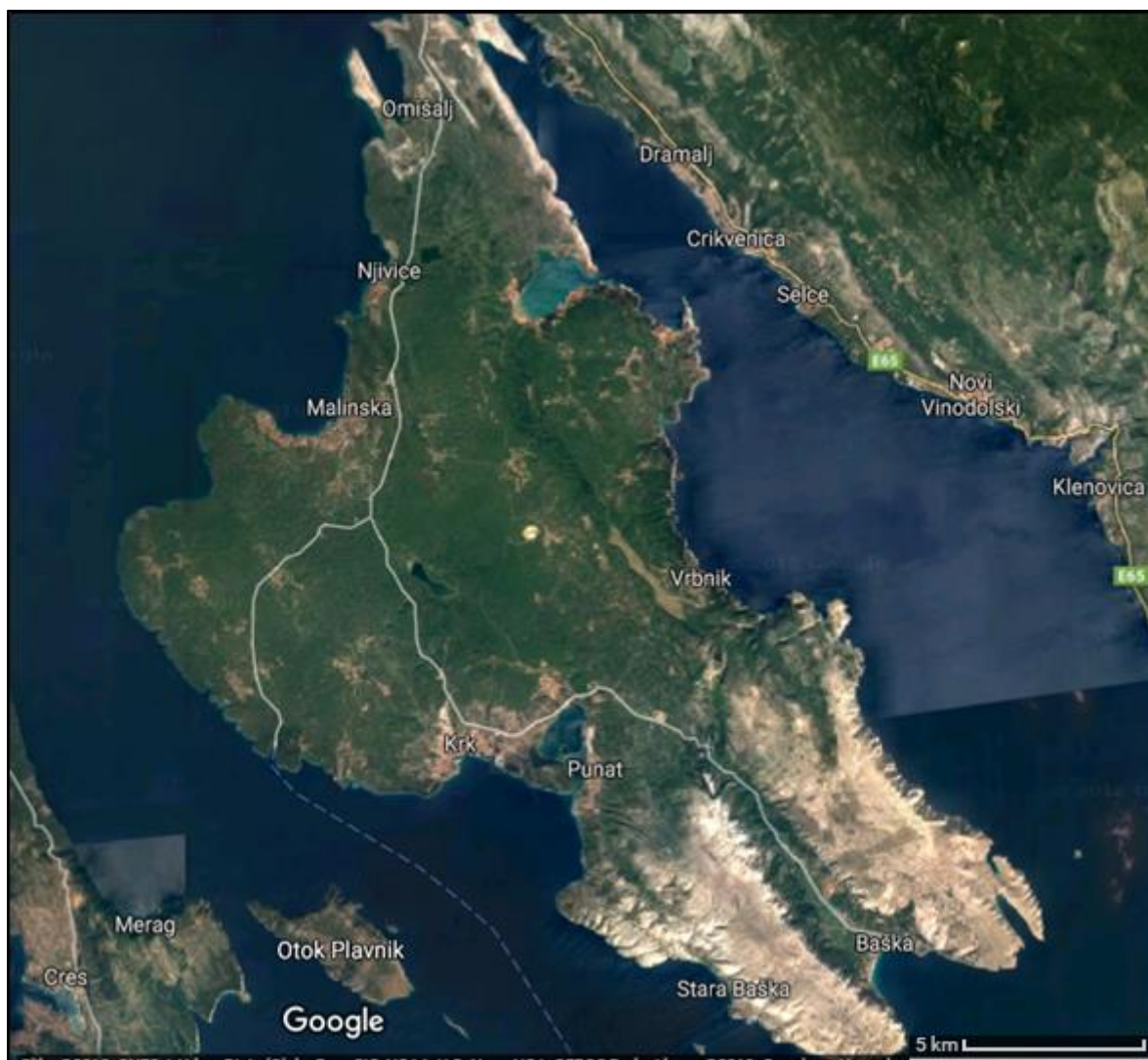
Zbog vapnenačke podloge velik dio atmosfere vode se ne zadržava na površini već protječe u podzemlje. Uz izvore vode, na ograničenim nepropusnim flišnim područjima, stvaraju se površinski tokovi. Na području Dobrinjštine nalazi se Veli potok koji se ulijeva u zaljev Soline. Kroz Vrbničko polje teče Vretenica, a na jugu otoka, Bašćanskom Dragom prolazi Vela Rika (naziva se još i Suha Ričina) (Rogić, 1961). Vela Rika je jedini stalni tok na otoku. Tijekom kišnih razdoblja, na tekućici se stvore atraktivne bujice i slapovi. Suprotno nazivu, tijekom sušnih ljetnih mjeseci voda jedva protječe i više sličí potočiću.

Na otoku Krku nalaze se više močvarnih područja bogatih florom i faunom te dva jezera, Ponikve, između Krka i Malinske, i Jezero, u blizini Njivica, koja su vrlo važna zbog vodoopskrbe na otoku (Slavuj i dr., 2009).

3.1.4. Vegetacija

Vegetacija na otoku Krk ima više uloga kada je u pitanju turizam. Jedna uloga je estetska jer se raznovrsnom vegetacijom postiže veća pitoresknost. Sljedeća uloga je zdravstvena jer biljke doprinose većoj količini kisika u zraku. Dodatno, luče eterična ulja koja pomažu kod dišnih problema, a imaju i smirujući utjecaj na čovjeka. Posljednja je uloga ona praktična jer dio vegetacije pruža hladovinu lokalnom stanovništvu i turistima za vrijeme vrućih dana. Na otoku Krku nalazi se oko 1300 vrsta flore određene klimatskim uvjetima, geografskim položajem i geološkom prošlošću (Lešić, 2003). Vegetacijski pokrov otoka Krka označava poveznicu između vegetacijskog pokrova kontinentalnih srednjoeuropskih područja (za vrijeme pleistocena kada se vegetacijski pokrov „spuštao južnije“ zbog pojačane glacijacije) i primorskih eumediteranskih područja (Trinajstić, 1964). Najveći dio površine otoka Krka pripada submediteranskoj zoni za koju su karakteristične šumske zajednice bijelog graba i hrasta medunca. Dugogodišnjom degradacijom navedenih šumskih zajednica one su prešle prvo u šikare, a nakon toga u travnjake i kamenjarske pašnjake kojih na otoku ima mnogo. Na višim nadmorskim visinama prisutne su zajednice crnog graba. Na uskom obalnom području u južnom dijelu otoka prevladava eumediteranska vegetacija čiji je predstavnik hrast crnika. Kao posebnost izdvojena je stotinjak godina stara šuma hrasta crnike kod Glavotoka koja je zaštićena kao specijalni rezervat šumske vegetacije. U vegetacijskom smislu ističe se i otočić Košljun u puntarskoj dragi na kojem je registrirano čak 540 vrsta biljaka i gljiva (Lešić, 2003). Na Jezeru, Ponikvama i u uvali Soline nalaze se močvarni oblici vegetacije. Prema visini vegetaciju otoka Krka moguće je podijeliti na šume, šikare, suhe i vlažne livade te kamenjarske prostore (Trinajstić, 1964). Na području sjeverozapadnog, srednjeg i jugozapadnog Krka prevladavaju šume i šikare, dok su na sjeveru, sjeveroistoku, istoku i jugu brojnije livade i kamenjari (sl. 4).

Od drveća mogu se još pronaći jasen, kesten, smreka, brijest, glog u unutrašnjosti, a lovor uz obalu (Lešić, 2003). Od ukrasnog bilja čest je jorgovan i oleandar. Od grmlja prisutni su smilje i kadulja. Ima i popriličan broj začinskoga bilja i cvijeća od koji se mogu izdvojiti bosiljak, mažuran, ružmarin, koromač, ruže, ciklame. U vegetacijskom smislu, na pejzaž uvelike utječu maslinici i vinogradi koji se posljednjih godina uređuju i održavaju.

Sl. 4. Satelitski snimak biljnog pokrova otoka Krka

Izvor: Google maps (www.google.com/maps) (07. 10. 2017)

3.2. Kulturno-povijesne atrakcije

Otok Krk bogat je kulturno-povijesnom baštinom. Prisutni su tragovi, doduše rijetki, nepoznatih prastanovnika otoka. Brojniji su ilirski ili grčki nalazi, a poseban značaj imaju rimski ostaci. Krčani su ponosni i na bojne glagoljaške spomenike, među njima, svakako, i onaj najpoznatiji – Bašćansku ploču, te na brojne sakralne objekte različitog značaja i starosti.

3.2.1. Materijalna baština

Oblik turizma na otoku Krku koji drži primat je kupališni turizam. Sukladno tome materijalna baština, zajedno s nematerijalnom, kojom se zadovoljavaju kulturne potrebe turista, padaju u drugi plan. Međutim, potrebno je istaknuti da turističke zajednice kao i jedinice lokalne samouprave ulažu dio sredstava u promociju materijalne i nematerijalne baštine kako bi se što više uključile u turističku ponudu otoka. U ostatku poglavlja navedeni su najznačajniji primjeri materijalne baštine pojedinih naselja.

Omišalj se nalazi na 85 metara visokoj litici. Nakon grada Krka, najstarije je živo naselje na otoku. Sama urbana cjelina Omišlja s uskim kamenim ulicama, ostacima srednjovjekovnih utvrda je turistička atrakcija sama za sebe. U gradskoj se jezgri nalazi romanička crkva Sv. Marije koja se prvi put spominje u 13. stoljeću. U uvali Sepen, nadomak Omišlja nalaze se ostaci jednobrodne bazilike u obliku latinskog križa iz petog stoljeća (sl. 5). Jedini je takav sačuvani sakralni objekt u Hrvatskom primorju. Izvan zidova crkve nađeni su ostaci kasnoantičke nekropole (TZ Omišalj). Čitav se kompleks naziva Mirine, a zadnjih se godina ondje organiziraju razna kulturna događanja. U istoj uvali nalaze se i ostaci antičkog rimskoga grada Fulfinuma za kojeg se smatra da je nastao početkom 1. stoljeća kao kolonija za odmaranje vojnika (rimskih veterana) (Fiorentin, 2011). Ostataka grada je vrlo malo, dijelom se još nalaze pod zemljom, a dijelom pod morem (TZ Omišalj).

Sl. 5. Ostaci Fulfinuma pokraj Omišlja

.Izvor: TZ Omišalj (<http://www.visit-omisalj-njivice.hr/>) (7.2.2018.)

U blizini Malinske (Cickino) nalazi se arheološko nalazište. Najstariji pronađeni dijelovi potječu iz kraja 1. i početka 2. stoljeća, a pronađeni su ostaci ranokršćanskog crkvenog kompleksa (Lešić, 2003).

U malome pitoresknom mjestu Glavotok nalazi se franjevački samostan Sv. Marije. Prvi put se spominje kao frankopanski ljetnikovac s kapelom kojeg je knez Ivan Frankopan u 15. stoljeću darovao fratriba da osnuju samostan. Do 1965. godine služba se održavala na starohrvatskom jeziku (Lešić, 2003).

Iznad uvale Čavlena nalazi se vrlo vrijedan i značajan spomenik kulture, crkvice Sv. Krševana (sl. 6) za koju se isprva smatralo da potječe iz razdoblja između 5. i 7. stoljeća. Ipak, novija istraživanja upućuju da je nastala u 12. stoljeću (Lešić, 2003).

Sl. 6. Crkva Sv. Krševana

Izvor: TZ Krk (www.tz-krk.hr) (7.2.2018.)

Najveću koncentraciju kulturno-povijesne baštine ima Krk „presajni grad Krčana“ koji se pod tim nazivom (Splendidissima Civitas Curictarum) spominje na kamenom natpisu iz 4. stoljeća koji se danas čuva u zgradi Krčke biskupije. Međutim, to nije najstariji dokaz o postojanju grada, već kameni natpis iz prvog stoljeća prije Krista o proširivanju zidina. Gradske zidine u Krku treće su po veličini u Hrvatskoj (Bozanić, 2016). U sklopu zidina, na trgu Kamplin (sl. 7), nalazi se Frankopanski kaštel čiji dijelovi datiraju u različito doba. Najstariji dio je četvrtasta kula koja je služila kao zatvor od 12. stoljeća. Ipak, najimpozantniji dio kaštela

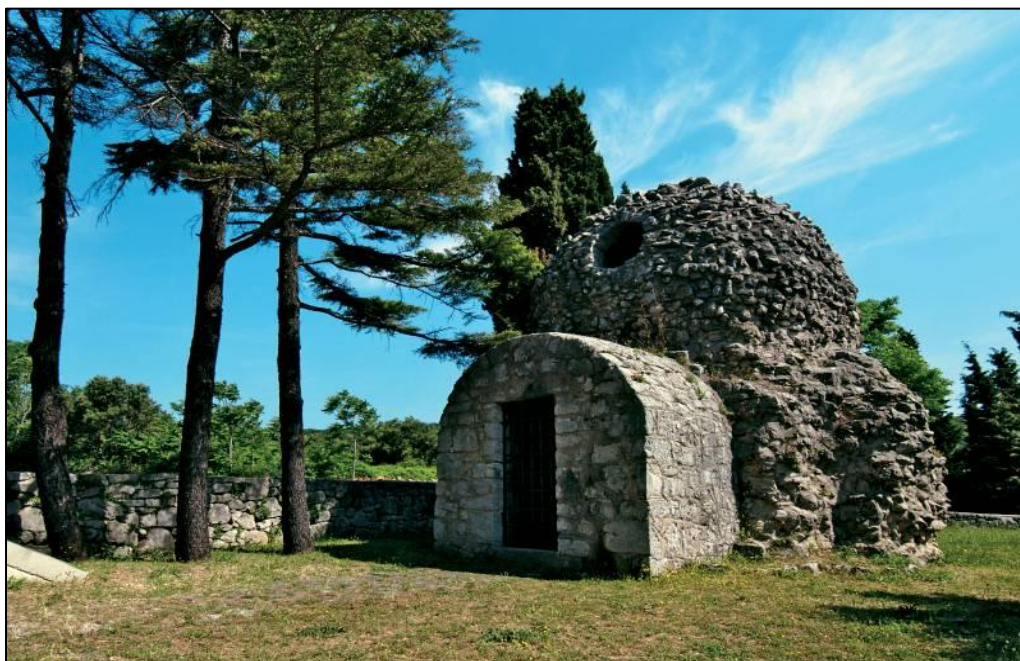
je dvokatna kula. Unutar kaštela je organizirana mala izložba, a unutar kaštela ili na trgu Kamplin se često odvijaju razna kulturna događanja, koncerti klasične glazbe, kazališne predstave i slično. Unutar zidina s kulama i vratima nalazi se sačuvani sklop ulica i trgova koji predstavlja lijep primjer srednjovjekovnog graditeljstva. Nedavnim arheološkim istraživanjima otkriveni su ostaci hrama posvećenog božici Veneri iz 1. stoljeća prije Krista. Na trgu Vela placa izložene su replike pojedinih kamenih natpisa, a u ugostiteljskom objektu Volsonis moguće je vidjeti žrtvenik (sl. 7) iz Venerinog hrama te dijelove najstarijih otkopanih zidina iz ranorimskog razdoblja (TZ Krk). Među sakralnim objektima ističe se krčka katedrala (sl. 7) iz druge polovice 5. stoljeća (građena je na mjestu rimskih termi) koja je doživjela velike promjene u 12. stoljeću. Može se zapravo govoriti o kompleksu katedrala (Bozanić, 2016) jer zdanje obuhvaća katedralu i, na nju prislonjenu, ranoromaničku crkvu Sv. Kvirina, zaštitnika grada, s impozantnim zvonikom, koji je simbol grada. Ondje se nalazi i svojevrsni muzej sakralne umjetnosti. Zanimljiva je i biblioteka Nikole Udine Algarottija i njegova zbirka glazbenih instrumenata (Lešić, 2003).

Sl. 7. Frankopanski kaštel i trg Kamplin (gore lijevo), Venerin žrtvenik (dolje lijevo) i katedralni kompleks (desno)

Izvor: vlastita fotografija (23.9.2017.)

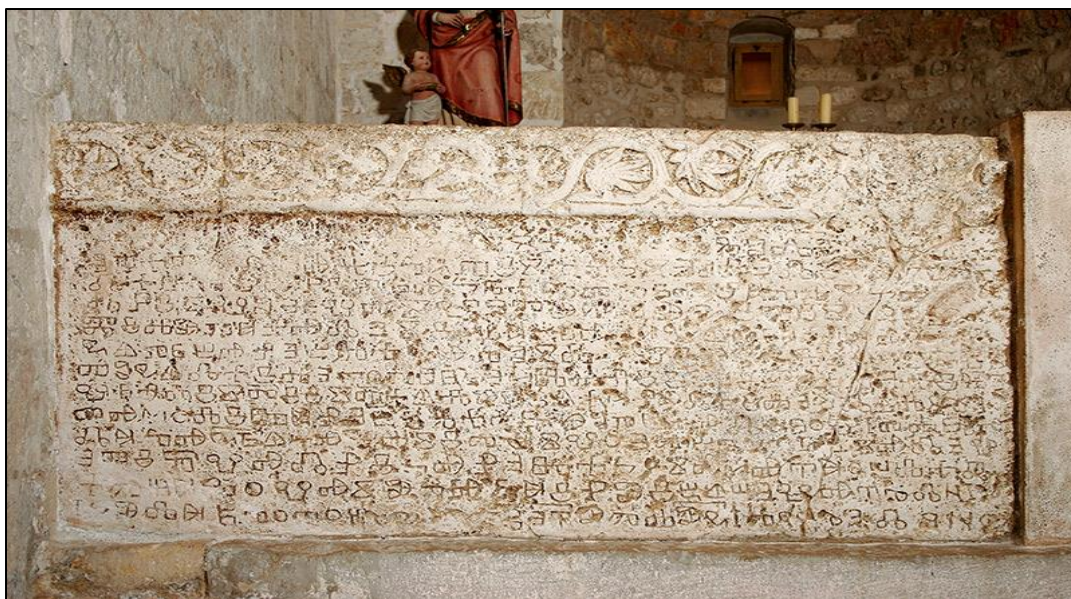
Uz cestu između Krka i Punta, uz samu cestu, nalazi se zanimljiva ranoromanička crkva sv. Dunata (sl. 8). U puntarskoj dragi smješten je otočić Košljun, mjesto jedinstvenog kulturno-povijesnog značaja. Nakon pustinjaka i benediktinaca, u 15. stoljeću su na Košljun došli franjevci, osnovali svoj samostan te u baziliku smjestili različite zbirke (likovnu, etnografsku, arhivsku, numizmatičku, zoološku). Na otočiću su izloženi i spomenici iz rimskog razdoblja (Lešić, 2003).

Sl. 8. Crkva Sv. Dunata

Izvor: TZ Krk (www.tz-krk.hr) (7. 2. 2018.)

Najpoznatiji kulturno-povijesni spomenik koji dolazi s otoka Krka pronađen je u bašćanskoj udolini, u mjestu Jurandvor. Riječ je o Bašćanskoj ploči (sl. 9). Ona je podacima najbogatiji i najdulji stariji hrvatski glagolski natpis (HAZU), datiran oko 1100. godine. O važnosti Bašćanske ploče govori činjenica da se original čuva na počasnom mjestu u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti u Zagrebu. Bašćanskom udolinom prolazi i Bašćanska staza glagoljice. Na različitim lokacijama udoline smještene su skulpture i slova glagoljice na taj način odajući počast starom hrvatskom pismu, pritom i Bašćanskoj ploči. U mjestu Baška, koje je prvenstveno poznato po gotovo 2 km dugoj plaži, nalazi se mali zavičajni muzej, ostaci rimskih mozaika.

Sl. 9. Replika Bašćanske ploče u crkvi Sv. Lucije u Jurandvoru

Izvor: TZ otoka Krka, www.krk.hr, 7. 2. 2018.

Na sjeveroistočnoj obali Krka, na stijeni visokoj 45 m, smjestilo se naselje Vrbnik (sl. 10). Nastalo je na ilirskim temeljima. Cijelo je naselje, zbog svoje arhitekture, atrakcija sama po sebi. Otočani se vole pohvaliti da se u Vrbniku nalazi najuža ulica na svijetu. Točnost te informacije je upitna (definitivno je jedna od najmanjih, točnije najužih), ali u turističkom je smislu vrlo atraktivna i upečatljiva. Vrbnik je bio i najsnažnije glagoljaško središte otoka stoga ne iznenađuje veliki broj glagoljaških natpisa (kamenih ili rukopisnih). Ondje se nalazi i knjižnica obitelji Vitezić. U crkvi Sv. Jurja nalazi se freska broda iz 13. stoljeća, a nad Vrbničkim poljem ostaci su starog kaštela obitelji Frankopana (TZ Vrbnik).

Sl. 10. Vrbnik

Izvor: Apartmanija.hr (www.apartmanija.hr) (7. 2. 2018.)

Dobrinj je jedino veće naselje na otoku koje nije smješteno na obali (sl. 11). U povijesnim ispravama, mjesto se prvi put spominje u glagoljskoj darovnici Slavnog Dragoslava iz 1100. godine. Jedini je otočki kaštel koji nije bio opasan zidinama. Na području dobrinjštine nalaze se zanimljivi primjeri tradicionalnog graditeljstva poput mošune¹ i gumna² (Lešić, 2003).

Sl. 11. Dobrinj

Izvor: TZ otoka Krka, www.krak.hr, 7. 2. 2018.

3.2.2. Nematerijalna baština

Na otoku Krku ima nekoliko vrsta nematerijalne baštine koje se aktivno iskorištavaju u turističke svrhe. Njihova turistička funkcija prvenstveno se ogleda u upotpunjavanju osnovne turističke ponude bazirane na turističkom proizvodu „sunca i mora“. Jedna od njih je folklor. Tradicionalni tanac³ pleše se uz zvuke starog puhačkog instrumenta *sopele* (ili *sopile*), koje se uvijek sviraju u „tanko i debelo“⁴, tj. u paru. Plesači su odjeveni u narodne nošnje na kojima prevladavaju crvena, crna i bijela boja, a u detaljima se razlikuju od mjesta do mjesta (sl. 12). Sopele, nošnje i tanci sastavni su dio otočkih svečanosti, crkvene blagdana i slavlja svetaca zaštitnika. Službenija predstavljanja i natjecanja folkloru odvijaju se na Smotri sopaca otoka Krka u mjestu Pinezići i na ljetnom Festivalu krčkog folkloru. Na Smotri sopaca otoka Krka

¹ Nastambe za stoku

² Mjesto za mlaćenje žita

³ Varijante imena: tanac po staro, tanec, tanoc.

⁴ U pojedinim dijelovima otoka govori se „mala i vela“ sopela, umjesto „tanka i debela“

predstavlja se i još jedan element folklorne tradicije— *kanat* (još *kanet*, *kanot*). Riječ je o tradicionalnom pjevanju. Folklorna tradicija prikazuje se i tijekom ljetnih turističkih priredbi i vrlo su zanimljive turistima.

Sl. 12. Narodna nošnja (KUD Poljica)

Izvor: Ustanova „Ivan Matetić Ronjgov“ (www.ustanova-imronjgov.hr) (7.2.2018.)

Gastronomija otoka Krka uvelike je orijentirana na mediteransku kuhinju. Tijekom sezone brojni restorani na otoku nude neke od domaćih specijaliteta poput krčkog sira, pršuta, maslinovog ulja, janjetine, ručno rađene tjestenine (šurlice, makaruni, njoki), kolač od svježeg sira pod nazivom presnac. Krčko maslinovo ulje i Krčki pršut dobili su certifikat izvornosti na razini Europske Unije. Od gastroenologije ističe se Vrbnička žlahtina, kvalitetno bijelo suho vino napravljeno od loze uzgajane na Vrbničkome polju. Gastro proizvode lokalnih proizvođača, izuzev Vrbničke žlahtine, vrlo je teško nabaviti u maloprodaji.

Otočani ponosno ističu krčko porijeklo obitelji Frankopan. Smatra se da ta najmoćnija srednjovjekovna velikaš obitelj potječe iz Gradeca pored Vrbnika. Udruga Knezovi Krčki Frankopani, uz Turističku zajednicu Grada Krka, nositelj je projekta koji za cilj ima prikazati život obitelji Frankopana i na taj način stvoriti novi turistički proizvod. Nastoje revitalizirati običaje, odjeću, gastronomiju, poljoprivredu, obrte i druge sfere života velikaške obitelji (Grad Krk).

3.3. Manifestacije i kulturna događanja

„Razvijenija turistička mjesta, uz svoju primarnu ponudu (primjerice more, klimatska obilježja) nude i sekundarne aktivnosti u koju spadaju kulturne, zabavne i sportske manifestacije“ (Radišić i Blažević, 1995, 185). Na taj način nastoji se upotpuniti turistička ponuda, razviti dodatni oblik turizma te omogućiti zadovoljavanje kulturnih potreba turista.

Najpoznatiji događaj na otoku je Krčki sajam-*Lovrečeva* u gradu Krku. To je najdugovječnija tradicijska manifestacija na sjevernom Jadranu koja se održava od 16. stoljeća. Odvija se svake godine od 8. do 10. kolovoza. Sajem ima tradicijske elemente poput natjecanja u ručnom rezanju pršuta (jedino u Hrvatskoj) ili folklornih nastupa, povijesne (srednjovjekovni sajam, viteški turnir,...), ali i suvremene elemente poput modernog plesa, raznih koncerata i slično (TZ Krk). Tijekom ljeta u Vrbniku se odvijaju i eno-gastro događanja („Dani šurlica“, „Dani žlahtine“, „Dani krčkog vina“) u sklopu festivala *Popi' i pojedj* na kojima se promovira domaća hrana i vino uz lokalne običaje. Tijekom ljeta odvijaju se dodatne lokalne fešte, koncerti (TZ Otoka Krka).

Na otoku Krku se održavaju i sportske manifestacije poput jedriličarske regate *Croatia Cup*, etapna brdsko biciklistička utrka *4 Islands MTB* (TZ Otoka Krka).

Na otoku se odvijaju i brojne tradicionalne fešte (najčešće prilikom proslave svetaca zaštitnika) ili pak maškarane zabave za vrijeme karnevala (mesopusta), ali njih posjećuje uglavnom samo otočko stanovništvo.

Većina manifestacija i kulturnih događanja na otoku Krku odvija se tijekom sezone (od lipnja do rujna) (prilog 1). Kao što je već spomenuto, događanja su u funkciji nadopune turističke ponude, ali one same po sebi nisu dovoljan privlačni turistički faktor. Valja napomenuti da dio kulturnih događanja nisu prilagođene posjetiteljima koji nisu hrvatskog govornog područja. Tako su se, primjerice, u dvorani škole održavale zanimljive kazališne predstave, ali na hrvatskom jeziku. S obzirom da otok Krk uglavnom posjećuju strani turisti, potrebno je određena događanja jezično i tematski prilagoditi.

4. Razvoj turizma na otoku Krku

Početak razvoja turizma u mjestima diljem obale prati se zajedno s osnivanjem različitih društava vezanih za uređenje naselja te izgradnjom prvih smještajnih objekata poput hotela. Tako je i na otoku Krku. Kako se turizam počeo razvijati, tako se sve veći broj prirodnih i društvenih resursa prilagodio i počeo koristiti u turizmu, ponajviše u ponudi „sunca i mora“, tj. u razvoju kupališnog turizma. S vremenom turizam je postajao sve važnija djelatnost na otoku te danas zauzima primat.

4.1. Od početka turizma do Prvog svjetskog rata

Svojevrsni oblici ugostiteljstva na Krku postojali su već u 14. stoljeću (možda čak i 13. stoljeću) što možemo zaključiti prema odrednicama Vrbničkog (Krčkog) statuta kojima se regulira točenje vina, posluživanje hrane, držanje konoba i gostionica (Margetić i Strčić, 1998). U gradu Krku je u 18. stoljeću postojala kavana „Caffetteria“, a u početkom 19. stoljeća radila je „Bottega di caffè“ (Frgačić Tomić, 1986). Naravno, u to vrijeme ne može se govoriti o pravoj turističko-ugostiteljskoj djelatnosti, ali može o naznakama njezina razvoja.

Iz druge polovice 19. stoljeća postoje različiti izvori koji svjedoče o dolasku stranaca na određene dijelove otoka Krka. Zanimljiv je dopis Biskupskog ordinarijata franjevcima na Košljunu da su dužni voditi spisak stranaca koji posjećuju otočić, zajedno s vremenom njihova dolaska i odlaska. Također, dana je uputa kako se odnositi prema austrijskim državljanima, a kako s ostalima (Frgačić Tomić, 1986). Sukladno sve češćim dolascima stranaca na otok, povećala se potreba za održavanjem te predstavljanjem kulturno-povijesnih spomenika. Tako je 1849. godine u Krku formiran odbor (Društvo za uljepšavanje mjesta) u tu svrhu. S vremenom je imao sve veću važnost te se može govoriti o njemu u kontekstu prve turističke organizacije. U 19. stoljeću ugostiteljski su objekti, osim u gradu Krku, postojali i u Malinskoj (gostionica i prenoćište „K lovcu“) (Frgačić Tomić, 1986).

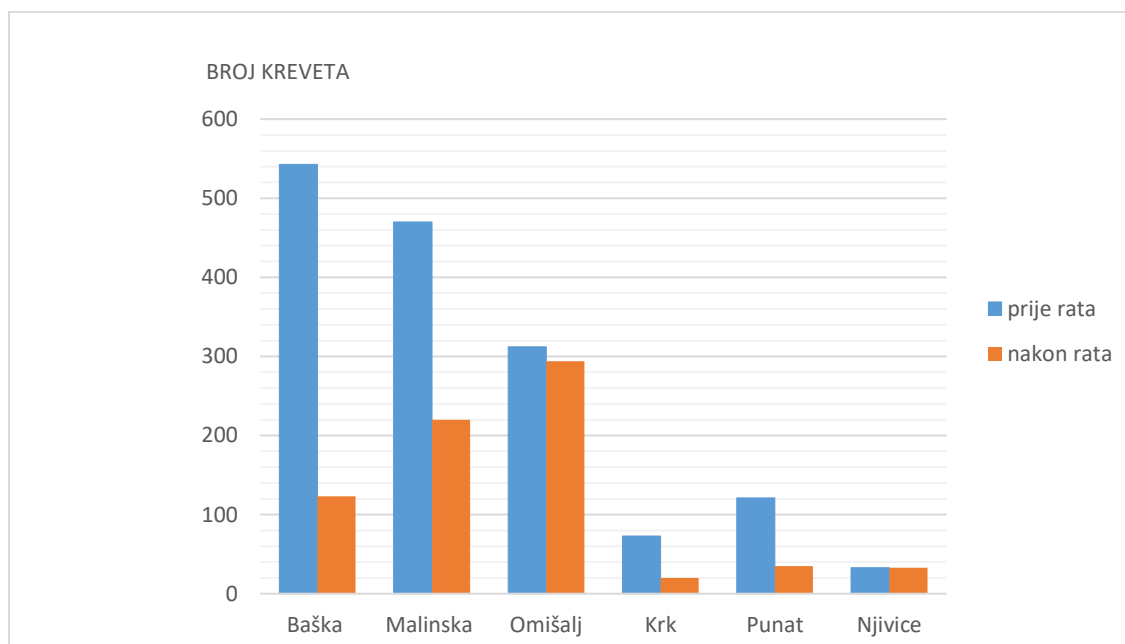
O pravom početku turizma, bez sumnje, može se govoriti od otvaranja prvih hotela na otoku. Godine 1906. otvara se hotel „Zvonimir“ u Baški, 1909. godine hotel Praga. U narednih pet godina otvorilo se još nekoliko hotela, vila, pansiona i prenoćišta u Baški, Malinskoj i Krku. Zanimljivo je da su neke hotele i restorane otvarali češki državljani. Osnivala su se i Društva za proljepšanje mjesta u Baški (1904., kasnije nazvano Kupališno društvo Baška), Puntu (1904.), Omišlju (1906.), Malinskoj (1909.), Vrbniku (1911.) (Frgačić Tomić 1986). Ta su društva odigrala važnu ulogu u razvitku navedenih naselja i otoka općenito. U početku glavna

uloga tih društava bilo je uređenje i izgradnja kupališta, ali vodili su i evidencije dolazaka turista, izdavali razglednice, uređivali parkove i slično.

4.2. Između dva svjetska rata

Za vrijeme Prvog svjetskog rata i talijanske okupacije turistička aktivnost potpuno stagnira. S vremenskim odmakom od rata te stabilizacijom ekonomskih i političkih prilika u novoj Državi Srba, Hrvata i Slovenaca (kasnije Kraljevina Jugoslavija) dolazi do povećanja turističke aktivnosti. Uređuju se plaže, parkovi, šetališta. Dolazi do intenzivnije izgradnje turističkih objekata. Do 1938. godine izgradilo se čak njih 38, najviše u Baški, Malinskoj i Omišlju (Barbalić, 1986). U međuratnom razdoblju gradili su se i ljetnikovci. Bili su uglavnom u vlasništvu Čeha. Jedan ljetnikovac sagrađen je na lokalitetu Haludovo kraj Malinske iz kojeg će se kasnije razviti u vrlo posjećeno i poznato suvremeno hotelsko naselje. U tom razdoblju s turističkom aktivnosti počinju mjesta Šilo i Njivice – osnivaju se turističke organizacije te dolazi sve veći broj turista. Turistički najposjećenije mjesto na otoku Krk bila je Baška s prosječno oko 3000 posjetitelja godišnje (Barbalić, 1986).

Drugi svjetski rat unazadio je razvoj turizma na otoku. Na to je, osim vrlo male turističke posjećenosti, utjecala i činjenica da je oko polovice turističkih kapaciteta bilo uništeno (sl. 13), a nisu djelovale ni turističke organizacije.

Sl. 13. Smještajni kapaciteti na Krku prije i nakon Drugog svjetskog rata

Izvor: Radić, 1986

4.3. Razdoblje Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije

Ubrzo nakon stvaranja nove države, počinju dolaziti domaći turisti, a potom i strani, posebice iz Čehoslovačke. Godine 1948. osniva se Ugostiteljsko poduzeće „Krak“ nadležno za cijeli otok, no već sljedeće godine svako veće turističko mjesto na otoku Krku osniva svoje ugostiteljsko poduzeće (Radić, 1986). Ipak, pogled na turizam postaje bitno drugačiji u novoj državi. On postaje oblik rekreacije i odmora posvećen ponajprije radniku. Jedan dio dotadašnjih smještajnih objekata u hrvatskom primorju, tako i na Krku, adaptira se u radna (sindikalna) odmarališta gdje su radnici (često s obiteljima) boravili za vrijeme svojih godišnjih odmora. Za izgradnju novih objekata nedostajalo je financijskih sredstava, a vrlo je malo sredstava uloženo u postojeće objekte (Radić, 1986). Turistička društva, nastavljena na temeljima onih prijeratnih, postaju nositelji turizma, ali i glavni investitori. Primjetno je značajno smanjenje broja stranih turista u odnosu na prethodno razdoblje. Godine 1950. bilo je svega 2,4 % stranih turista, a 1958. godine udio se povećao na 17 %, stoga prvih petnaestak godina bez ikakve sumnje možemo nazvati razdobljem domaćeg (jugoslavenskog) turizma (Radić, 1986). Razloga za smanjenje udjela stranih turista ima više. Jedan od njih je već spomenuto kvantitativno, ali i kvalitativno smanjenje smještajnih objekata. Dodatni, ne manje važni, razlozi su: loša infrastruktura (posebno prometna), nedostatak stručnog kadra i nedovoljna otvorenost države prema inozemnom tržištu.

Turizam je i dalje bio ograničen na ista turistička mjesta kao i prije rata: Krk, Baška, Malinska, Punt, Omišalj. Među otočkim mjestima, najveću posjećenost imala je Baška, koju je, u 1954. godini, posjetilo 35 % svih turista na otoku, a ondje je ostvareno čak 48 % ukupnih otočkih turističkih noćenja (Dorčić, 1972).

Od 1958. godine u državi se polako počinje gledati drugačije na turizam. Uviđaju se ekonomske prednosti turizma, posebno inozemne valute (devize), stoga se sve više pažnje posvećuje njegovom razvoju. Preko natječaja Općeg investicionog fonda za razvoj inozemnog turizma ugostiteljske radne organizacije su mogle dobiti određena sredstva tj. kredite za izgradnju novih smještajnih i drugih, turistički bitnih, objekata. U investiranju su sudjelovale i republike, kotarevi i općine. Na otoku Krku je u razdoblju od 1958. do 1965. godine izgrađeno 17 novih smještajnih objekata s ukupno 848 kreveta. Od svih mjesta na otoku, Malinska je dobila najveći broj novih kreveta, čak 362 (Radić, 1986). „Adaptirani su i modernizirani i pojedini postojeći smještajni objekti pa je tako osposobljeno i kvalitativno unaprijeđeno još 249 kreveta“ (Radić, 1986, 102).

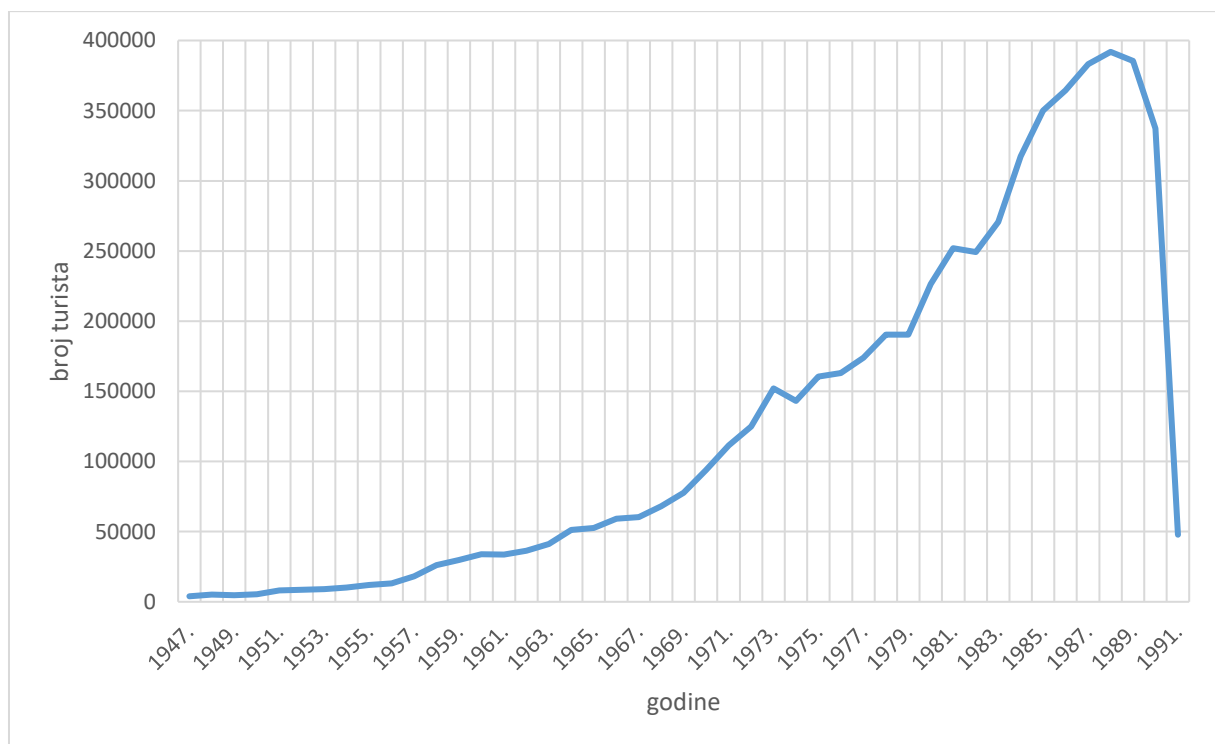
Veliku ulogu u razvoju turizma imala je i privredna reforma 1965. godine kada se počeo smatrati važnom i kompleksnom komercijalnom djelatnošću. Postaje interesnom sferom za gospodarsko ulaganje i stvaranje kapitala. „Turizam se uključuje u osnovne pravce razvoja zemlje, a napravljen je sustav stimulativnih mjera unutar okvira državne ekonomske politike“ (Radić, 1986, 102-103). Naravno, nakon toga došlo je do pojačanog ulaganja u turizam što je za posljedicu imalo i naglo povećanje turističkog prometa o čemu će biti riječ nešto kasnije. Razdoblje od 1966. do 1971. godine doba je vrlo intenzivne izgradnje turističkih objekata, od hotela i drugih vrsta smještajnih kapaciteta do restorana i drugih u turističko-ugostiteljskom smislu pratećih objekata. Na otoku su izgrađena 23 nova hotela i depandanse čime je dobiveno 5095 novih kreveta i 6502 sjedala u restoranima hotela. Među novoizgrađenim objektima bitno je izdvojiti hotelsko naselje Haludovo u blizini Malinske s oko dvije tisuće kreveta. Haludovo se, osim po broju kreveta, isticalo i po kvaliteti te postaje odredište elitnih turista. Iako su hoteli doživjeli najveći porast, i ostali oblici smještaja povećali su svoje kapacitete. Tako su se ulaganjima postojeći kampovi povećali za čak 2000 mjesta (Radić, 1986). Nedostatak snažne turističke izgradnje, u smislu turističkog razvoja, bila je njezina jednostranost. Ukoliko izuzmemo Haludovo i dio smještaja u gradu Krku, možemo reći da je prilično izostala izgradnja dopunskih rekreacijskih i zabavnih sadržaja za turiste koji su postajali sve važnija sastavnica u modernom turizmu (Radić, 1986).

„U kasnijem razdoblju, od 1972. do 1978. godine, dolazi do smanjenja investicija, time i izgradnje turističkih objekata. Mjere za poticanje razvoja turizma prebačene su u domenu republika i pokrajina, a SR Hrvatska sve do 1975. godine nije donijela propise i mjere za razvijanje turizma. U navedenom razdoblju, izgrađena su samo tri hotelska objekta. Prošireni su auto-kampovi u Krku i Njivicama, a započela je izgradnja nudističkog kampa u Baški. Veće i konstantno povećanje smještajnih kapaciteta u navedenom razdoblju bio je u kućnoj radinosti (sobe i apartmani u privatnom smještaju) kao rezultat privatne turističke izgradnje. Osim kapaciteta, povećala se kvaliteta i razina komfora u privatnom smještaju.“ (Radić, 1986, 105). I u narednom razdoblju više se ulagalo u proširenje i izgradnju kampova. Tako su prošireni auto-kampovi „Ježevac“ u Krku, „Njivice“ u Njivicama te auto-kamp „Glavotok“ (Radić, 1986).

Prostorno gledano, nemoguće je ne zamijetiti usmjerenost izgradnje turističkih objekata na zapadnoj (najveća koncentracija gradnje), jugozapadnoj i jugoistočnoj obali otoka. Ondje se koncentriraju hoteli i depandanse, otvaraju se novi restorani, izgrađuju se i uređuju kampovi, a uvelike se povećava kapacitet privatnog smještaja. S druge strane, na sjeveroistočnoj obali,

turistička izgradnja je vrlo mala. Osnovni razlog tome je velika razlika u prirodno-geografskim obilježjima između sjeveroistočne obale, koja je uglavnom stjenovita, nepristupačna, izložena udarima bure, i ostalih obala na otoku.

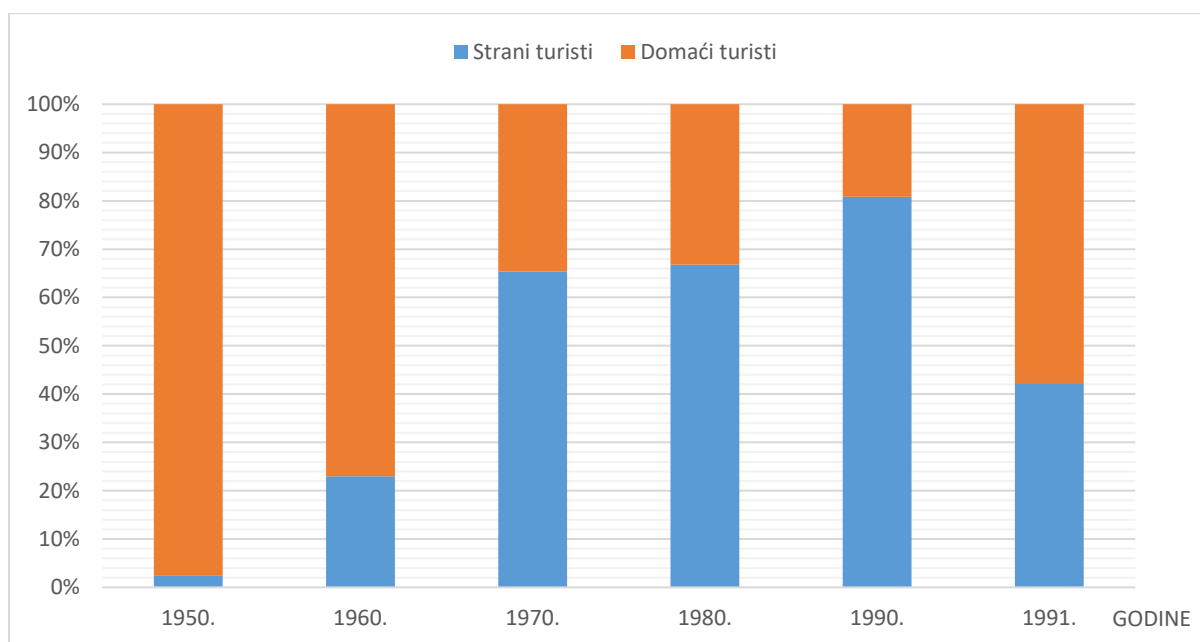
Sukladno kvalitativnom i kvantitativno stanju turističkih smještajnih objekata, državnog pogleda na turizam i situaciji u zemlji, u ranim poslijeratnim godinama turistički promet na otoku Krku, odnosno dolasci turista, nisu visoki. Konstantni je porast broja dolazaka kroz godine, ali nema velikog odmaka. Turistički zamah dogodio se u drugoj polovici 50-ih godina 20. stoljeća, čemu svjedoči i povećanje turističkih dolazaka na otok Krk (sl. 14, prilog 2). Godine 1956. ukupni broj turista koji je posjetio otok, iznosio je 13 083, a već dvije godine kasnije taj se broj udvostručio (26 212). Izuzev pojedinih godina, turistički promet pokazuje konstantni uzlazni trend do 1988. godine kada je otok posjetilo do tada rekordnih preko 390 000 turista, nakon koje počinje lagani pad sukladno prilikama u državi. Razdoblje najveće ekspanzije turističkog prometa bilo je između 1983. i 1987. godine kada je prosječno godišnji broj turista rastao za više od 22 000. Ratna događanja u državi početkom 1990-ih, naravno, posebno su negativno djelovala na turistički promet. Broj turista 1991. godine drastično je pao, za gotovo 300 000.

Sl. 14. Turistički promet na otoku Krku u razdoblju od 1947. do 1991. godine

Izvor: Radić, 1986, Radić, 1994.

Stav Socijalističke Jugoslavije prema turizmu u 1950-im i 1960-im godinama, kao vidu rekreacije i odmora za radnike te kvaliteta i kvantiteta turističkih smještajnih objekata, odrazio se i na strukturu gostiju (sl. 15, prilog 3). Godine 1950. u ukupnom broju turista na otoku Krku, stranci su zauzimali svega 2,4 %. U narednih 10 godina, udio stranih turista se povećao, ali prava promjena vidljiva je 1970. godine kada strani turisti sudjeluju u ukupnim dolascima s čak 65 %. Tome je pridonijela promjena stava države prema turizmu koji postaje komercijalna djelatnost što je za posljedicu imalo veća ulaganja i zamah turističke izgradnje. Smanjivanju udjela domaćih turista pridonijelo je smanjenje sindikalnih povlastica, smanjio se broj radničkih odmarališta (Radić, 1986). Razdoblje 70-ih godina 20. stoljeća bilo je vrijeme stagnacije stranih turista. Razlog tome moguće je pronaći u inflaciji i energetskej krizi razvijenih europskih država poput Njemačke, Austrije i Italije (glavni inozemni turisti na otoku Krku) (Radić, 1986), održavanju svjetskog prvenstva u nogometu 1974. godine. Osamdesetih godina vraća se primat stranih turista, no on se naglo zaustavlja i nestaje zbog ratnih prilika u Hrvatskoj.

Sl. 15. Struktura turista na otoku Krku u 1950., 1960., 1970., 1980., 1990., 1991. godini.

Izvor: Radić, 1986, Radić, 1994.

4.4. Razdoblje Domovinskog rata

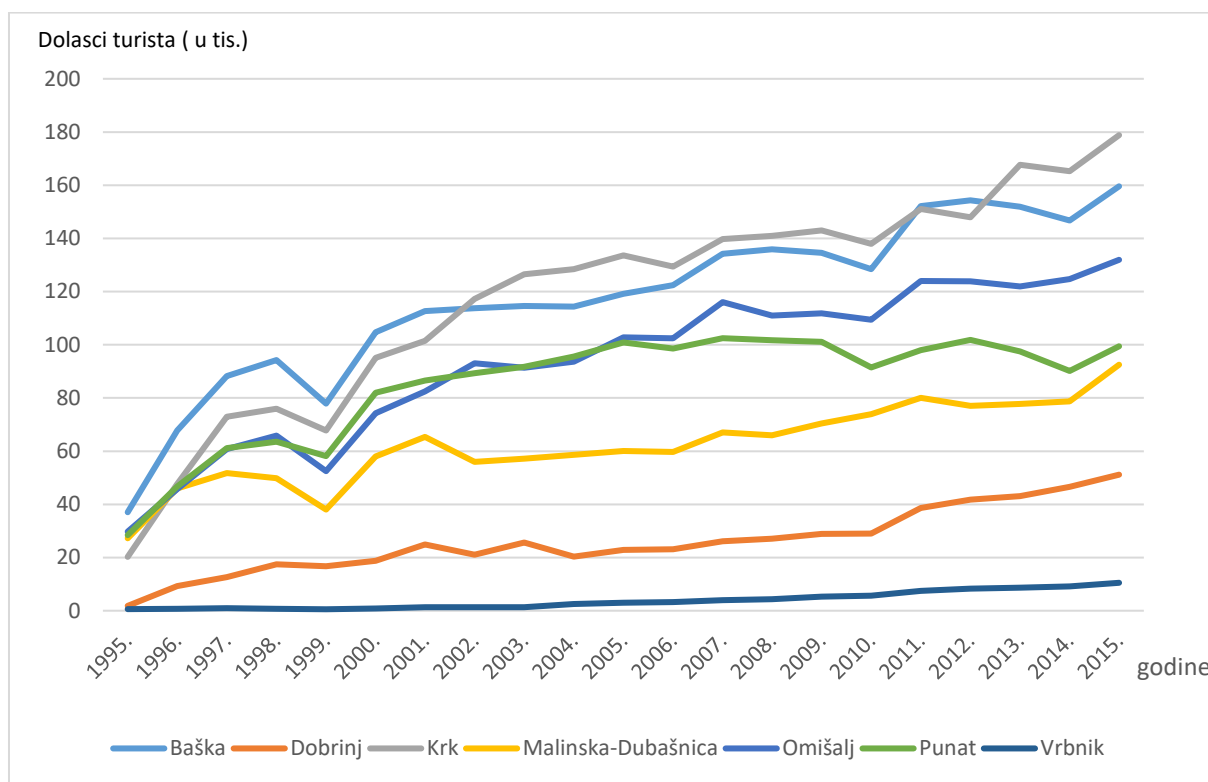
Zbog ratne situacije u Hrvatskoj, turistički je promet znatno smanjen, čak i na otoku Krku koji nije bio pod direktnim ratnim djelovanjem. Kao što je već spomenuto, 1991. je bila godina značajnog pada turističkih dolazaka. Narednih godina, do 1994., dolazi do blagog

oporavka u turističkom smislu, ali 1995., radi ratnih operacija Bljesak i Oluja na teritoriju Hrvatske izvođenih upravo u doba sezone, turistički je promet ponovno oslabio. Smještajni se kapaciteti nisu značajnije mijenjali, ali dio je kapaciteta promijenio svoju namjenu. U njima su se zbrinjavale izbjeglice i prognanici. Tako je od 37 490 kreveta na raspolaganju u turističkim objektima, za smještaj turista 1993. godine korišten 27 521 krevet (Radić, 1994).

5. Recentna obilježja turističkog prometa i smještajnih kapaciteta na otoku Krku

Nakon završetka Domovinskog rata, turizam se na otoku Krku počeo oporavljati da bi danas postao glavna gospodarska grana s udjelom od čak 32 %⁵ (Strategija razvoja turizma otoka Krka do 2020., 2016) u ukupnim noćenjima Primorsko-goranske županije. Sukladno tome, otok Krk je najjača turistička destinacija na Kvarneru.

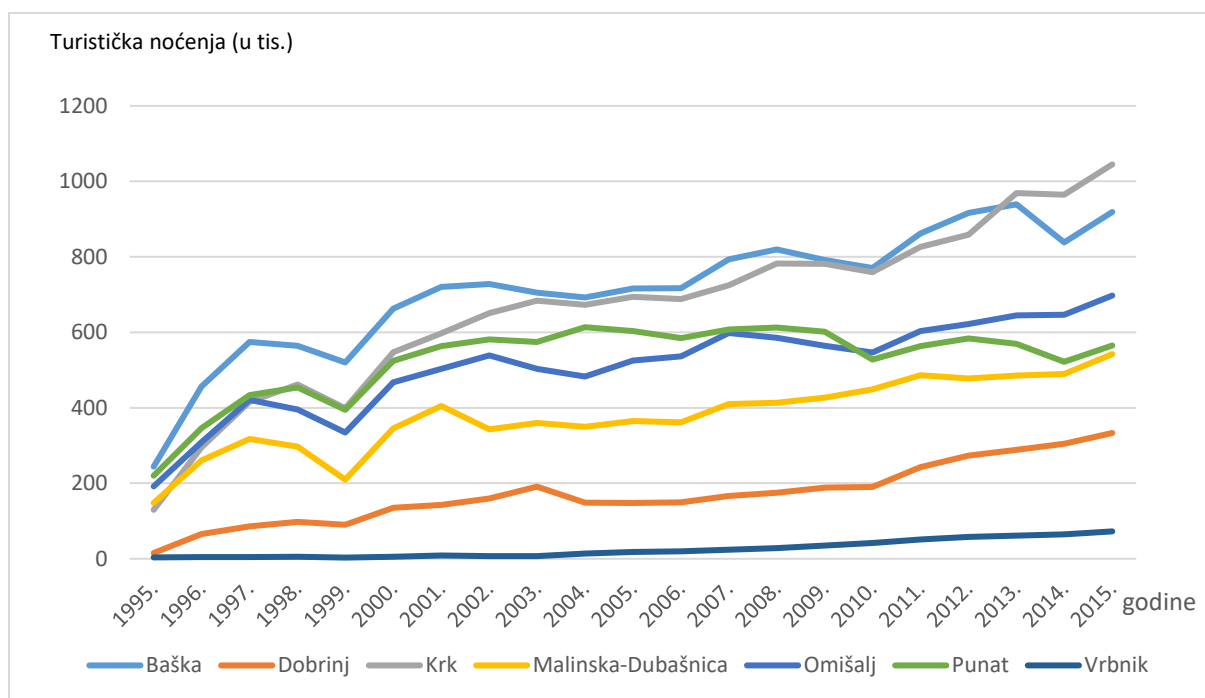
U razdoblju od 1995. do 2015. godine sve općine i grad Krk bilježe generalni porast broja turističkih dolazaka i noćenja (s manjim padom u određenim godinama) (sl. 16, sl. 17, prilog 4 i 5).

Sl. 16. Dolasci turista na otok Krk u razdoblju 1995.-2015. godine po gradovima/općinama

Izvor: Promet turista u primorskim gradovima i općinama 1995. – 2005., Turizam u primorskim gradovima i općinama 2006. – 2015.

⁵ Podatak za 2015. godinu.

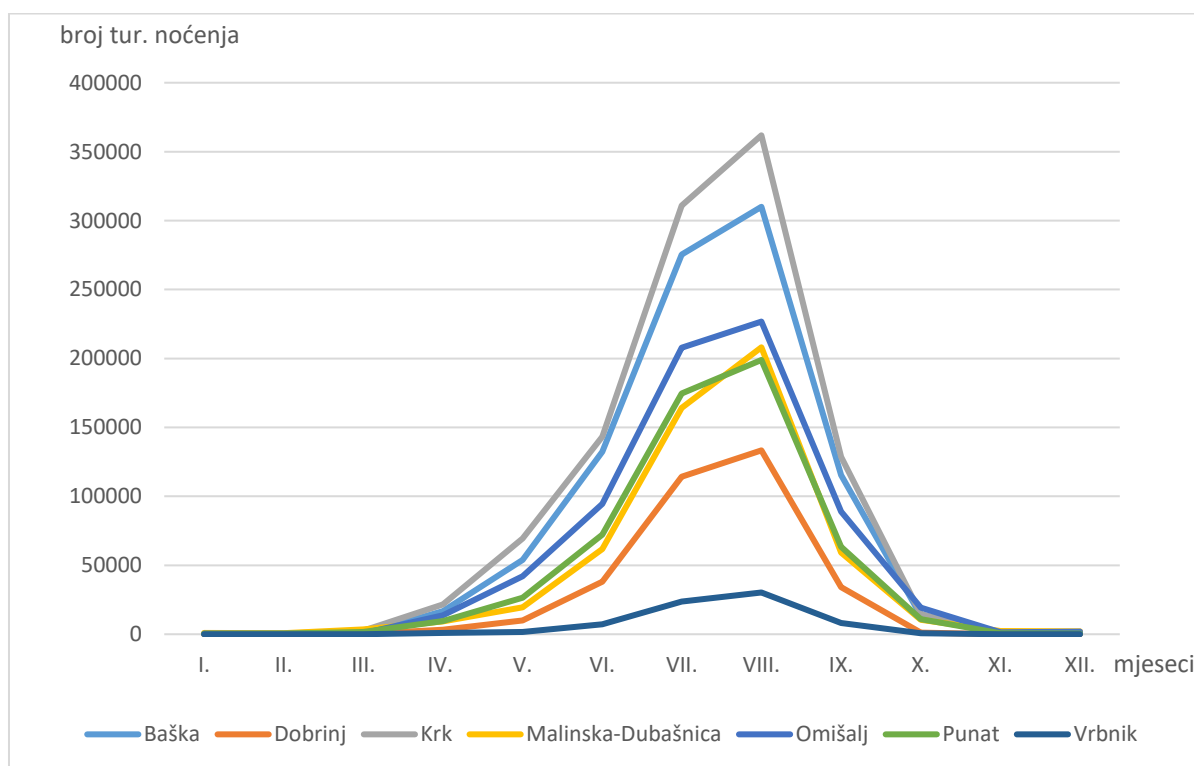
Sl. 17. Noćenja turista na otoku Krku u razdoblju 1995.-2015. po gradovima/općinama

Izvor: Promet turista u primorskim gradovima i općinama 1995. – 2005., Turizam u primorskim gradovima i općinama 2006. – 2015.

Vodeća turistička mjesta u promatranom razdoblju bila su Krk i Baška, ovisno o godini (sl. 16, sl. 17, prilog 4 i 5). Do 2002. godine najveći broj dolazaka na otoku imala je Općina Baška, nakon čega je uslijedilo razdoblje „vodstva“ Grada Krka, kratko prekinuto 2012. godine. Jedan od mogućih razloga preuzimanja primata od strane Grada Krka leži u mogućnostima ekspanzije smještajnih kapaciteta u navedenim općinama. U Općini Baška glavno turističko mjesto je Baška čije je prostorno širenje ograničeno reljefom s obzirom da se nalazi u udolini između dvije reljefne uzvisine. U 2015. godini naselje Baška je u svojoj općini zauzimala čak 95 % turističkog prometa (Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2015.). Ostala naselja u općini nisu smještena blizu mora što je još uvijek ograničavajući faktor za odvijanje turizma na otoku. Na području Grada Krka naselje Krk je turistički najvažnije naselje (85 % udjela u turističkom prometu općine) i ono, za razliku od Baške, ima mogućnosti prostornog širenja. Dodatno, Gradu pripada veći broj naselja, a pojedina su smještena blizu mora (npr. Pinezići, Kornić) što ih čini konkurentnijima u usporedbi s manjim naseljima u Općini Baška. Kod broja turističkih noćenja, situacija je nešto drugačija. Iako danas Grad Krk ima primat i u tom aspektu, u prethodnom je razdoblju Općina Baška imala nešto veći broj zabilježenih noćenja iz čega proizlazi da je prosječna dužina boravka turista na području Općine Baška nešto veća nego u Gradu Krku. Ipak, prva jedinica lokalne samouprave na otoku Krku koja je

zabilježila više od više od milijun noćenja u godini dana bila je Grad Krk, 2015. godine. Turistički promet na otoku moguće je podijeliti na nekoliko razdoblja: doba oporavka od 1995. do 2001. godine (s izuzetkom 1999.), razdoblje usporenog rasta (2001. – 2010.), koje odgovara razdoblju ekonomske krize, te razdoblje ponovnog rasta od 2010. godine nadalje (s iznimkom 2014.⁶).

Turizam na otoku Krku ima izražen sezonski karakter (sl. 18, prilog 6). Sezonalnost je prisutna, dapače izražena, u svim turističkim mjestima na otoku. Između lipnja i rujna 2015. godine ostvareno je čak 91 % noćenja, a u srpnju i kolovozu 66 % noćenja. Najizraženiji sezonski karakter vidljiv je u Općinama Dobrinj i Vrbnik gdje udio turističkih noćenja ostvarenih tijekom srpnja i kolovoza iznosi čak 74 % (prilog 6). Iako se gotovo svake godine bilježi porast broja turističkih dolazaka i noćenja, stupanj sezonalnosti nije bitno promijenjen, tj. trajanje turističke sezone nije značajnije produženo. Navedeno ide u prilog činjenici da se otočki turizam još uvijek svodi na ponudu „sunca i mora“, tj. kupališni turizam.

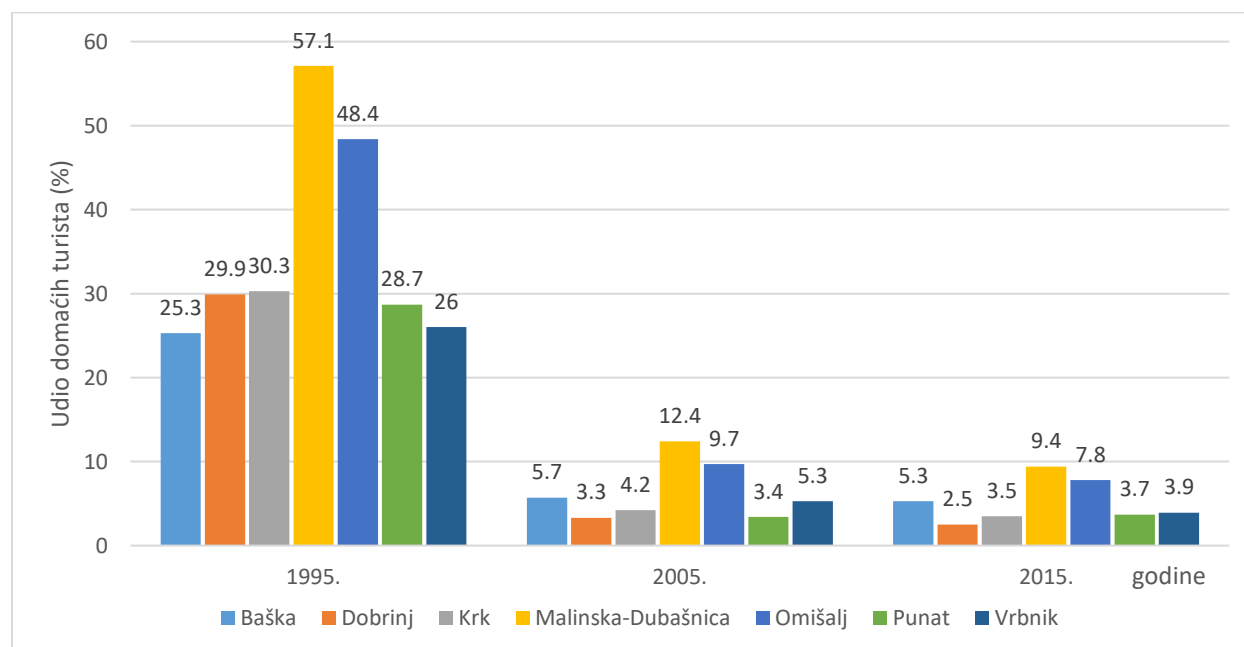
Sl. 18. Kretanje turističkih noćenja na otoku Krku po mjesecima u 2015. godini po gradovima/općinama

Izvor: TZ otoka Krka

⁶ Jedan od mogućih razloga slabijeg turističkog prometa je i odvijanje Svjetskog nogometnog prvenstva u Brazilu iste godine.

Odnos inozemnih i domaćih turista u udjelima u turističkim dolascima pokazuje veliki nerazmjer (sl. 19). Nakon Domovinskog rata, broj domaćih turista na otoku Krku u ukupnim turističkim dolascima u prosjeku je sudjelovao s 35 %. Ipak, relativno veći udio domaćih turista tijekom 1995. godine treba uzeti s dozom opreza. Ratne operacije izvođene u posljednjoj godini rata ostavile su traga na turističku aktivnost u Hrvatskoj. S obzirom na priličnu razliku u broju stranih turista 1995. i 1998. godine, logično je za pretpostaviti da su prvenstveno ratna događanja i prikaz istih u stranim medijima utjecala na smanjen broj dolazaka, iako je otok Krk bio relativno sigurnije područje Hrvatske tijekom 1995. godine. U kasnijem razdoblju situacija se brzo mijenja. Podaci iz 1998. godine (Promet turista u primorskim gradovima i općinama u 1998.) već pokazuju priličnu promjenu u udjelu domaćih i stranih gostiju, a smanjenje broja domaćih gostiju nastavlja se i u naredna dva desetljeća. Manja kupovna moć Hrvata u odnosu na strane turiste, nedostatak propagande domaćih destinacija u hrvatskim medijima, orijentacija turističkih destinacija na strane turiste, prvenstveno u cjenovnom smislu, samo su neki od mogućih razloga smanjenja ionako malih udjela domaćih turista.

Primjetan je veći udio domaćih turista u Općinama Malinska-Dubašnica i Omišalj. Jedan od mogućih razloga tome je veliki broj stanova za odmor u vlasništvu hrvatskih državljana, posebno u Općini Malinska-Dubašnica.

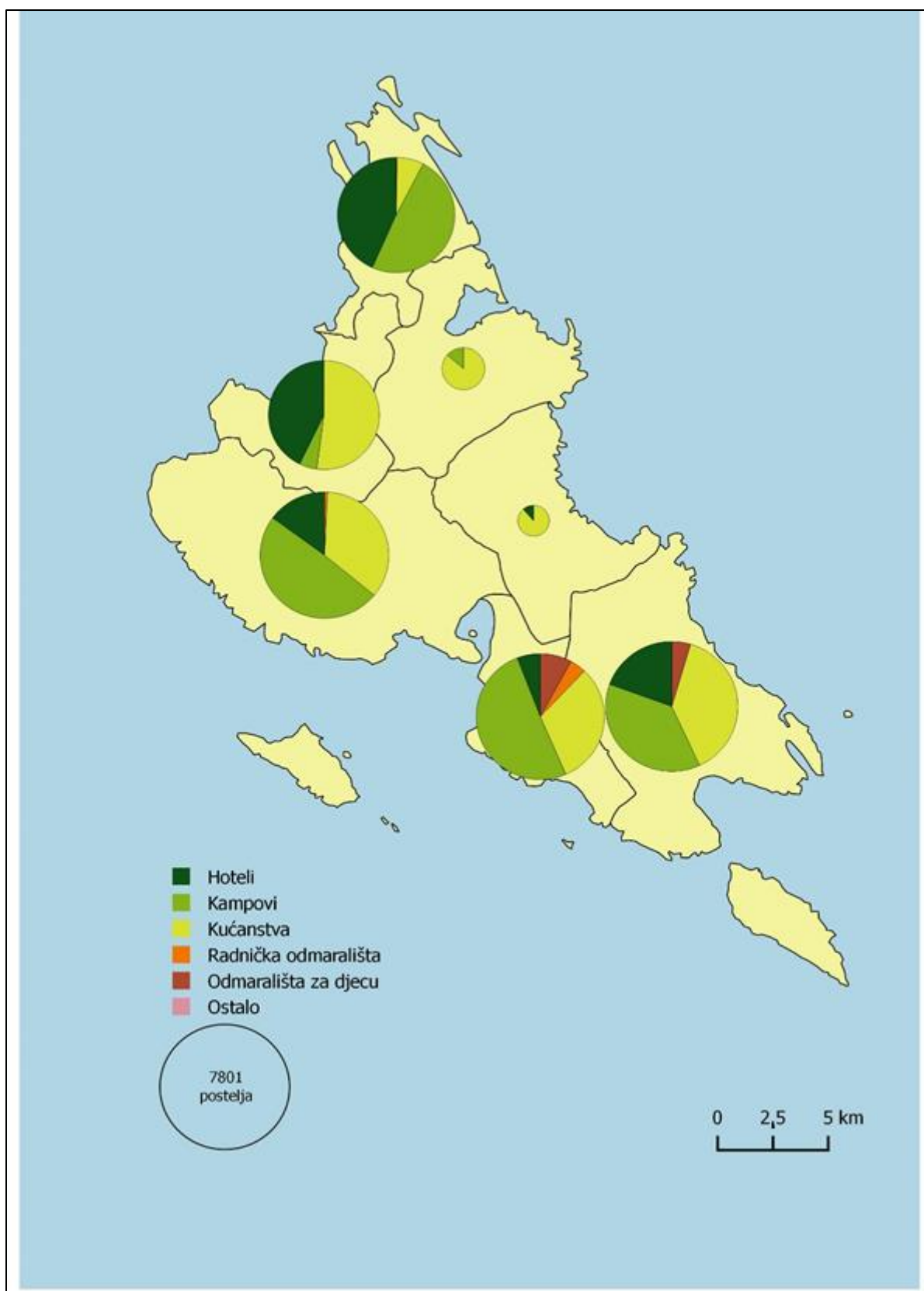

Sl. 19. Udio domaćih turista otoka Krka po gradovima/općinama u 1995., 2005., 2015. godini

Izvor: Promet turista u primorskim gradovima i općinama u 1995. i 2005., Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2015.

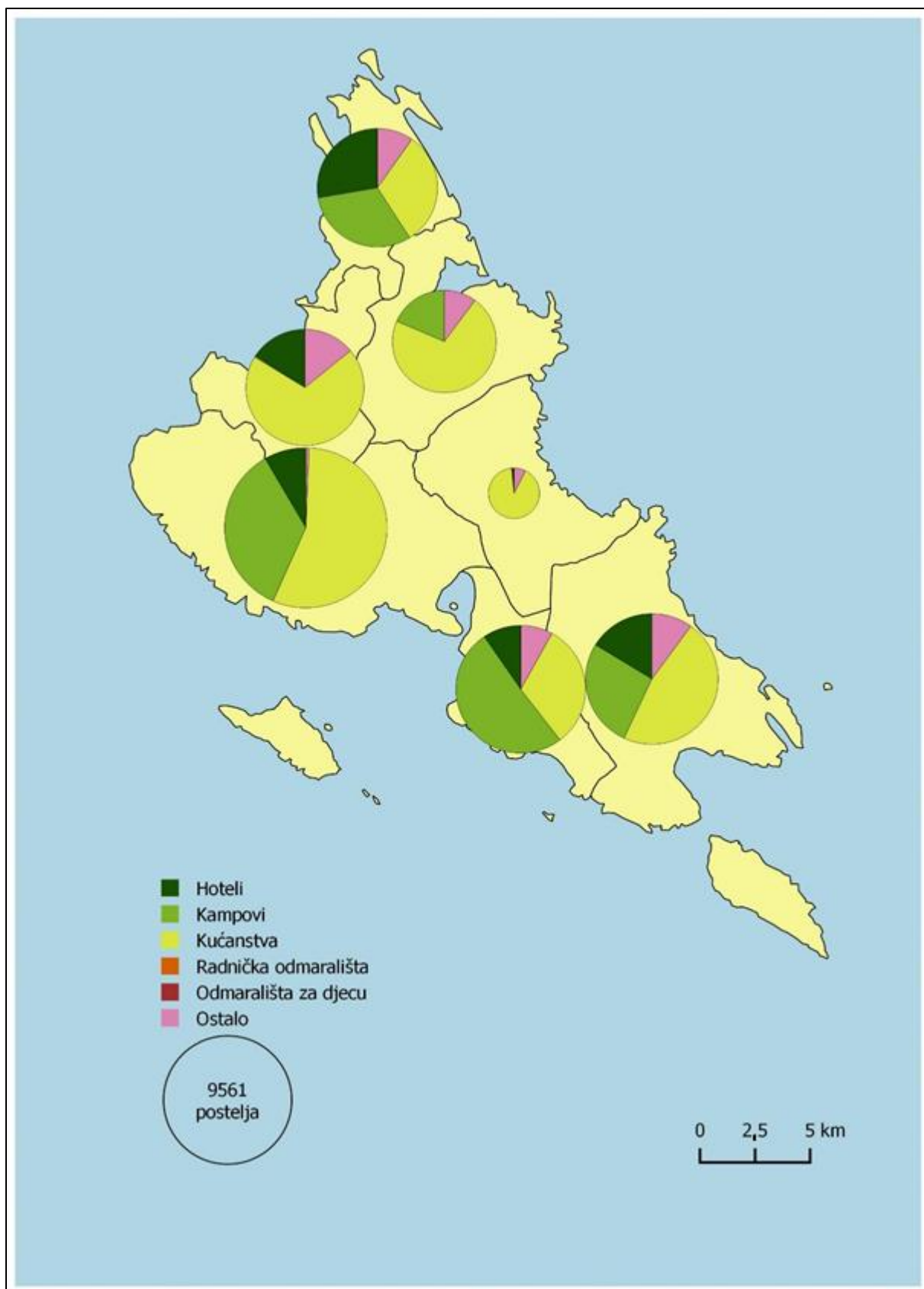
Broj smještajnih kapaciteta između 1995. i 2015. godine porastao je za oko 55 % (prilog 7 i 8). Najveći relativni porast bilježi Općina Dobrinj s povećanjem broja smještajnih kapaciteta od čak 600 %. Sljedeća je Općina Vrbnik s povećanjem većim od 200 %. Ostale općine bilježe znatno manje povećanje. Mogući razlog tome je već ranija razvijenost i izgrađenost (turističkim objektima) ostalih općina, dok su Općine Dobrinj i Vrbnik s turističkim razvojem krenule kasnije. Najmanje relativno povećanje je u Općini Baška što se može povezati i s prethodnom izgrađenosti, ali i s već spomenutom ograničenosti prostora reljefom. Primjetna je velika razlika u količini smještajnih kapaciteta dijelovima otoka. Na sjevernom, sjeveroistočnom i istočnom dijelu otoka 1995. godine zauzimaio je svega 21 % ukupnog smještaja otoka Krka. Godine 2015. udio porasta na 27 %. Tako je i udjelom smještajnih kapaciteta potvrđena činjenica da je zapadni, jugozapadni i južni dio otoka turistički znatno razvijeniji.

Nositelj turizma na otoku Krku, u vidu smještajnih kapaciteta, je kućanstvo, odnosno privatni smještaj. Na otoku Krku udio privatnog smještaja u ukupnim smještajnom kapacitetu se u dvadesetogodišnjem razdoblju povećao za 130 % te u 2015. godini zauzima nešto više od polovice ukupnog smještaja na otoku Krku. Apsolutno gledano privatni smještaj u svakoj se općini bilježi porast, no u relativnom smislu Općina Dobrinj je jedina koja bilježi pad privatnog smještaja (sl. 20 i sl. 21). Međutim, taj se podatak treba uzeti s oprezom iz razloga što se kategorija „ostalo“ koju uglavnom sačinjavaju objekti koji u trenutku prikupljanja statističkih podataka nemaju pravno definiranu turističku kategorizaciju, raspodjeljuje po drugim kategorijama u nepoznatom omjeru. Vrlo je vjerojatno da veći dio kategorije „ostalo“ u Općini Dobrinj pripada upravo kućanstvu, tj. privatnom smještaju. Upravo velika izgradanja i povećanje broja privatnog smještaja nerijetko narušava izgled prostora, negativno utječe na rad hotelskog smještaja, stvara pojačani pritisak na prostor što može negativno djelovati na razvoj turizma (Opačić, 2008).

Sl. 20. Struktura smještajnih kapaciteta u 1995. godini po gradovima/općinama otoka Krka

Izvor: vlastita izrada prema izvješću Promet turista u primorskim gradovima i općinama u 1995.

Sl. 21. Struktura smještajnih kapaciteta u 2015. godini po gradovima/općinama otoka Krka

Izvor: vlastita izrada prema izvješću Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2015.

Zanimljiv je podatak da je između 1995. i 2015. godine broj postelja u hotelskim smještajima na otoku Krku pao, apsolutno i relativno. Promatrajući svaku općinu zasebno, apsolutni pad broja hotelskih kapaciteta bilježe Malinska-Dubašnica, Omišalj i Vrbnik. U ostalim općinama rast je malen (manji od 10 %), izuzev Općine Punat u kojoj je ostvaren relativan porast za gotovo 100 %. U Puntu, prema dijelu naselja zvanom Buka, na građevinskim zemljištima izgrađeni su pansioni i vile, a podno njih nasipane su plaže i izgrađena šetnica. U centru Punta, nekadašnje radničko odmaralište prenamijenjeno je i preuređeno u hotel Omorika. To je pridonijelo velikom povećanju hotelskog smještajnog kapaciteta. Općina s relativno najvećim udjelom hotelskog smještaja je Omišalj (nešto više od ¼ ukupnog smještaja, što je ostvareno izgradnjom hotela, hotelskih i apartmanskih naselja u općini, posebno na području naselja Njivice i okolice (sl. 22).

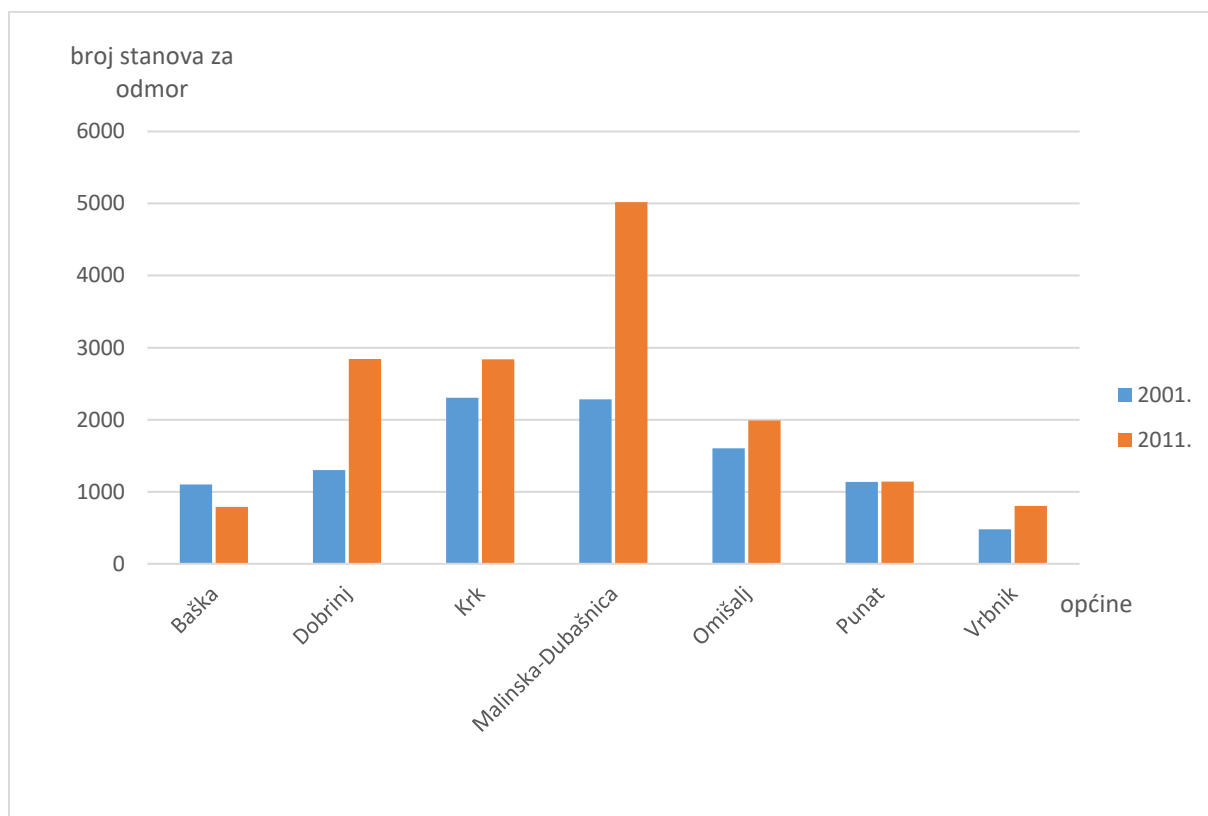
Sl. 22. Primjer turističke izgradnje - Njivice

Izvor: Njivice – Hotels and camp resort (www.njiviceresort.com) (7.2.2018.)

Kampovi na otoku 2015. godine bilježe porast smještajnih kapaciteta od 14 % u odnosu na 1995. godinu (prilog 7 i 8). Najveći porast ima Općina Dobrinj (čak 845 %) izgradnjom kampova „Slamni“ i „Šilo“. Porast ipak treba uzeti s dozom opreza s obzirom da je 1995. u

općini bilo svega 120 postelja. Grad Krk ima znatno manji relativni porast (37 %), ali u apsolutnom smislu porast je nešto veći od onoga u Općini Dobrinj. Povećanje smještajnog kapaciteta ostvareno je još samo u općini Punat, dok ostale bilježe pad.

Prilikom promatranja promjena broj stanova za odmor i rekreaciju u općinama otoka Krka prema popisu stanovništva iz 2001. i 2011. godine (sl. 23, prilog 9) primjetno je znatno povećanje u Općini Dobrinj (118 %) i Malinska (120 %). Općina Malinska-Dubašnica se „profilirala“ kao vikendaško i apartmansko središte otoka (Opačić, 2008). Znatnije povećanje broja stanova za odmor i rekreaciju bilježi Općina Vrbnik, dok ostale općine imaju manji porast. S druge strane odskoče Općina Baška koja bilježi pad broja stanova za odmor i rekreaciju za nešto više od 60 %.

Sl. 23. Stanovi za odmor i rekreaciju u 2001. i 2011. godini po gradovima/općinama otoka Krka

Izvor: Popis stanovništva 2001. i 2011. godine

6. Studija slučaja: utjecaj turizma na transformaciju prostorne struktura grada Krka

Jedna od osnovnih karakteristika turizma je njegovo „korištenje“ prostora za izgradnju smještajnih kapaciteta, rekreacijskih objekata, šetnica, prometne infrastrukture i slično. Dodatno, prostor svojom privlačnošću potiče stanovnike drugih krajeva da ga posjete (Bartoluci, 2013). Turizam neminovno dovodi do promjena u prostoru. Te se promjene očituju u samom izgledu prostora, njegovom funkcioniranju, utjecaju na ekonomsku sferu područja, ali i utjecaju koji turizam ostavlja na domicilno stanovništvo. Tako se transformacije mogu klasificirati na fizionomsko-funkcionalne, socioekonomske i sociokulturne.

6.1. Fizionomsko-funkcionalna transformacija

Fizionomsko-funkcionalna transformacija prostora očituje se u načinu korištenja prostora te, povezano s time, i u njegovoj vizualnoj promjeni. U ovome će se poglavlju nastojati ukazati na određene transformacije na području grada Krka nastale razvojem turizma upravo u tome pogledu. U gradu Krku se funkcionalno-fizionomske promjene mogu pratiti kroz promjenu načina korištenja prostora, ali i promjenom strukture naselja tj, njegovim kvantitativnim rastom.

Najupečatljivija i najočitija fizionomsko-funkcionalna transformacija prostora je izgradnja različitih smještajnih kapaciteta zahvaljujući sve boljim turističkim rezultatima. Na području grada Krka to je posebice vidljivo u izgradnji privatnog smještaja. Iako je velik dio u povećanju kapaciteta privatnog smještaja ostvaren nadogradnjom ili pregradnjom u već postojećim objektima, odnosno kućanstvima, postoji veliki broj objekata izgrađen za stanovanje i turističko iznajmljivanje ili samo za turističko iznajmljivanje. Većina novoizgrađenih objekata odudara arhitekturom od ostatka krčkih kuća. Primjerice, nedaleko od zapadnog ulaza u grad Krk, na prethodno zapuštenom zemljištu u posljednjih desetak godina izgrađeno je više zgrada s brojnim stanovima i apartmanima moderne izgradnje (sl. 24). Bitno je napomenuti i da su i brojne postojeće kuće, uključivanjem u turizam fizionomski izmijenile prostor, naročito izgradnjom bazena .

Sl. 24. Kuće s višebrojnim apartmanima na ulazu u naselje Krk

Izvor: vlastita fotografija

Značajnija transformacija prostora na području grada Krka dogodila se obnovom naturističkog kampa Politin 2013. godine kada postaje tekstilni kamp i doživljava veliku obnovu i proširenje (sl. 25).

Sl. 25. Dijelovi kampa Politin/Krk prije (lijevo) i nakon (desno) obnove 2016. godine

Izvor: Matejčić, 1995 (lijevo), Adriacamps, (adriacamps.com) (7.2.2018.) (desno)

Kamp se specijalizirao za obitelji s djecom. Izgrađen je bazen s grijanom vodom, *wellness*, postavljene su luksuzne mobilne kućice, raskršena je šuma te je zasađeno 300-injak stabala maslina, asfaltirani su prilazi i ceste u novom dijelu kampa (Novi list, 19. 6. 2013.). Obnovom kamp Krk postaje destinacija sama za sebe nudeći gostima sve što je potrebno unutar samog kampa. Time se naravno i povećao pritisak na prostor s obzirom da je izgrađeno mnogo više sadržaja. Velike promjene napravljene su i u kampu Ježevac prilikom čije obnove je izmijenjena i plaža. Djelomično kamenita uvala pretvorena je u uglavnom šljunčanu plažu opremljenu suncobranima i ležaljka, prvenstveno namijenjena gostima kampa (sl. 26). Većina plaža u Krku je djelomično izmijenjena nasipavanjem ili betoniranjem. Često su izdavane koncesije od strane gradskog vijeća čime su se na plažama pojavili razni sadržaji poput suncobrana, ležaljki, mobilnih kućica i štandova s hranom i slično.

Sl. 26. Plaža u kampu Ježevac

Izvor: Booking.com (booking.com) (7. 2. 2018.)

Hoteli u gradu Krku izgrađeni su uglavnom u 70-im i 80-im godinama 20. stoljeća. U promatranom dvadesetogodišnjem razdoblju nije došlo do izgradnje novih hotela, ali su postojeći doživjeli promjene i obnove.

S obzirom na povećanu potražnju tijekom turističke sezone, na sjevernom ulazu u grad Krk izgrađeno je nekoliko velikih supermarketa (Konzum, Plodine, Lidl) (prilog 10). Tijekom zime navedeni supermarketi uvelike nadmašuju potrebe lokalnog stanovništva u vidu kvantitete. Slična je situacija s restoranima čiji su kapaciteti mnogo veći od potreba domicilnih, iako za razliku od supermarketa, dio restorana radi samo tijekom turističke sezone.

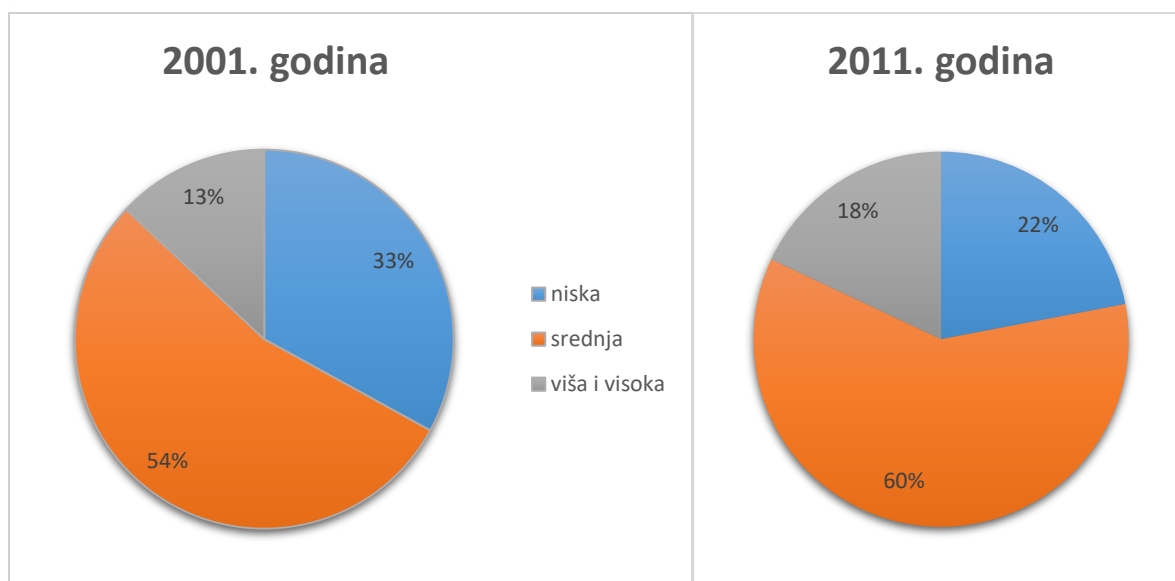
Stara jezgra grada Krka i njezina kontaktna zona zaštićena je kao cjelina, a određene su građevine zaštićene kao spomenik kulture, npr. Kaštel, katedralni kompleks (<https://www.min-kulture.hr>). Sukladno tome radovi u staroj jezgri i užoj okolini obavljaju sukladno Zakonu o zaštiti kulturnih dobara. Za sva djelovanja koja utječu na strukturu kuće i vizuru potrebno je imati odobrenje Konzervatorskog odjela. Na neizgrađenim zemljištima unutar jezgre i kontaktnoj zoni moguća je i izgradnja koja je arhitekturno drugačija. Primjer toga je izgradnja moderne osnovne škole i dvorane. Radovi na postojećim objektima podliježu pravilima poput propisane boje fasade, vrsti građevnog materijala, stolariji. Značajnije promjene u jezgri i okolini, koje su djelomično povezane s turizmom, su opločenje glavnih ulica (Decumanus i Cardo) i opločenje dijela rive. Konzervatorski odjel utjecao je i na izgled i djelatnost ugostiteljskog objekta Volsonis, koji danas istovremeno djeluje kao ugostiteljski objekt i izložbeni prostor antičkih spomenika (razgovor s djelatnikom Konzervatorskog odjela Rijeka).

6.2. Socioekonomska transformacija

Pokazatelji socioekonomske transformacije jesu promjene povezane sa strukturom zaposlenih prema sektorima djelatnosti. Ukoliko do promjena dolazi zbog pojačanog razvoja turizma, one se očituju u smanjenju primarnog sektora, a povećanju uslužnog tj. tercijarnog.

Uvjetovano dostupnošću podataka o aktivno zaposlenima prema sektorima djelatnosti, kao i stanovništva prema stupnju obrazovanosti, socioekonomske promjene promatrat će se na razini Grada Krka, a ne samog naselja.

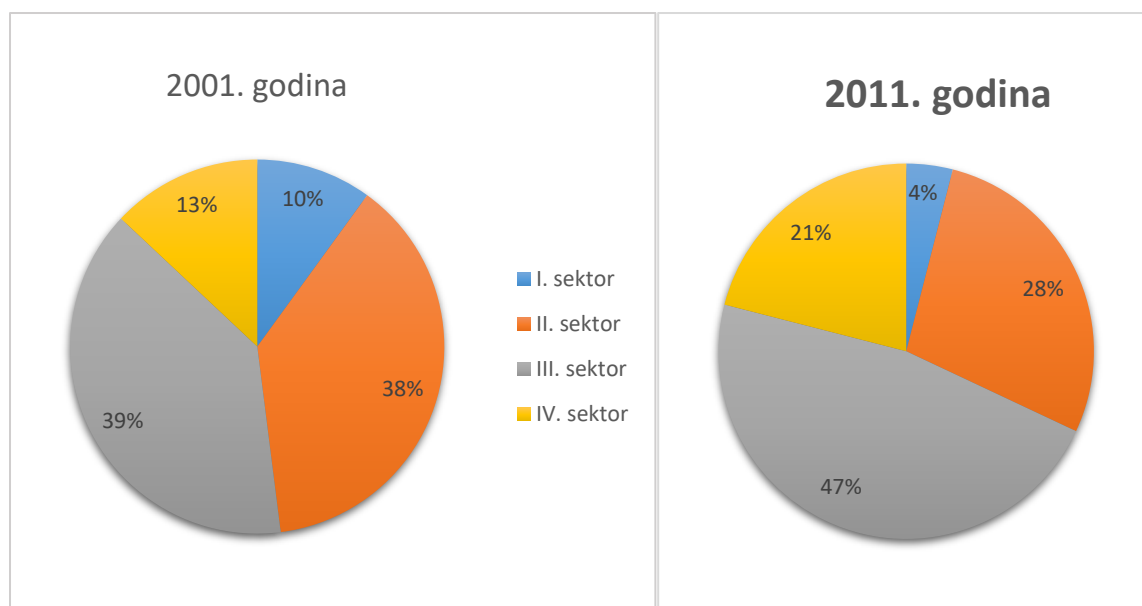
Gospodarski gledano jedan od pokazatelja razvijenosti određenog područja je stupanj obrazovanosti stanovništva. Između popisa stanovništva 2001. i 2011. godine u Gradu Krku došlo je do smanjenja udjela nisko obrazovanog stanovništva, a gotovo podjednakog povećanja udjela stanovništva sa srednjom te višom i visokom stručnom spremom (sl. 27).

Sl. 27. Stanovništvo Grada Krka prema obrazovnoj strukturu 2001. i 2011. godine

Izvor: Popis stanovništva 2001. i 2011. godine

Između dva popisa došlo je i do promjene u udjelima zaposlenog stanovništva prema sektorima djelatnosti (sl. 28). Došlo je do značajnog smanjenja udjela zaposlenih u primarnom i sekundarnom sektoru u korist tercijarnog i kvartarnog. Udio primarnog sektora prema popisu 2011. godine je gotovo zanemariv. Sekundarni sektor se s više od jedne trećine koju je zauzimao u 2001. godini se sveo na nešto više od četvrtine. Tercijarni sektor, koji se veže za turizam, porastao je te u 2011. godini zauzima gotovo polovinu udjela. Ostatak pripada kvartarnom sektoru tj. javnoj službi koja je također doživjela povećanje. Ukazane promjene dobrim dijelom su nastale zbog pojačanog razvoja turizma. One istovremeno mogu biti pokazatelj velike orijentiranosti Krka na turizam.

Sl. 28. Aktivno stanovništvo Grada Krka prema sektorima djelatnosti u 2001. i 2011. godini

Izvor: Popis stanovništva 2001. i 2011. godine

Gledano s ekonomskog aspekta, razvoj turizma doprinio je povećanju ekonomskog stanja, a povezano s time i životnog standarda u Krku, kao i drugim mjestima na otoku. Zbog bolje povezanosti izgradnjom mosta te turističkog razvoja, došlo je do imigracijskog procesa u Krku, kao i na cijelom otoku, što je suprotno migracijskim procesima brdskih i otočnih prostora. Ipak, nekontrolirani razvoj turizma dovodi i do negativnih učinaka što je već vidljivo i u Krku, primjerice, prema orijentaciji na uslužne djelatnosti, nedostatku sezonske radne snage. Potrebno je dobro razmisliti o načinima daljnjeg razvoja turizma kako bi negativni učinci bili što manji.

6.3. Sociokulturna transformacija

Turizam je društvena pojava. Ono podrazumijeva boravak turista na drugom prostoru s ciljem odmora i rekreacije. Pritom pojedinac proširi svoja saznanja, doživi neko novo iskustvo, upozna drugu kulturu. Interakcija s lokalnim stanovništvom je neminovna. Kao što turist doživljava promjene u manjoj ili većoj mjeri tako i on svojim boravkom utječe na stanovništvo prostora u kojeg je stigao (Weber i Mikačić, 2007).

Sociokulturna transformacija je uvelike subjektivna i teško mjerljiva. Ona se očituje u, primjerice, pojavi ili pojačanju kritičkog mišljenja u svrhu poboljšanja proizvoda koji se nudi. Očituje se i u prilagodbi lokalnog stanovništva potrebama turista. Jedna od prilagodbi je informatička naobrazba starijih iznajmljivača. Informatički nepismeni uče slati elektroničku

poštu, koristiti se internetom i slično. Također, lokalno stanovništvo, u svrhu bavljenja turizmom, nauči barem osnove nekog stranog jezika, ponekad i više njih. U interakciji s turistom, lokalno stanovništvo se djelomično upoznaje s njegovom kulturom i običajima.

Sociokulturnu transformaciju moguće je i primijetiti i u otvaranju, preuređenju i prilagođavanju materijalne i nematerijalne baštine posjetima turista. Otvaraju se izložbeni prostori, organiziraju se razne radionice, oživljavaju se zaboravljeni ili zanemareni obrti i načini izrade proizvoda. Nastoji se pronaći ideje kako kulturnu baštinu prikazati turistima. Također, organiziraju se razne manifestacije i kulturna događanja u svrhu upotpunjenja turističke ponude.

7. Zaključak

Osnovni cilj diplomskog rada bilo je istraživanje transformacije u prostoru nastale razvojem turizma na otoku Krku, nakon hrvatskog osamostaljenja (1995. – 2015.). Promjene su detaljnije istražene na području grada Krka kao reprezentativnom primjeru otočkog turističkog mjesta. Promatran je i analiziran turistički promet te struktura turističkih smještajnih kapaciteta kao jedan od očitijih primjera utjecaja turizma na prostor. Transformacije u gradu Krku promatrane su s funkcionalno-fizionomskog, socioekonomskog i sociokulturnog aspekta.

Turizam na otoku Krku ponajviše je orijentiran na ponudu „sunca i mora“, odnosno na kupališni turizam. Sukladno tome, velika većina turističkog prometa odvija se upravo u razdoblju pogodnom za kupanje. Analiza je pokazala da se više od 90 % turističkog prometa otoka Krka odvija tijekom ljetne kupališne sezone, između lipnja i rujna čime je potvrđena prva hipoteza da je turizam najvažnija gospodarska grana otoka Krka koja je pretežno sezonskog karaktera..

Generalno gledano, broj smještajnih kapaciteta i stanova za odmor i rekreaciju se povećao, kako na otoku Krku (u promatranom razdoblju za više od 50 %), tako i u svakoj pojedinačnoj općini čime je afirmirana hipoteza da se u promatranom razdoblju do 1995. do 2015. godine broj turističkih smještajnih kapaciteta i stanova za odmor i rekreaciju znatno povećao. Znano povećanje ostvareno je u privatnom smještaju, dok je broj smještajnih kapaciteta u hotelima pao u razdoblju između 1995. i 2015. godine. Promatrano po općinama, najveći relativni porast smještajnih kapaciteta bilježe Dobrinj i Vrbnik.

Bavljenje turizmom je prilika za stvaranjem profita, stoga se sve više ljudi bavi nekim oblikom turizma. Hipoteza da se udio zaposlenih u turizmu povećao potvrđena je analizom podataka s popisa stanovništva Republike Hrvatske iz 2001. i 2011. godine koja je pokazala povećanje udjela zaposlenih u tercijarnom sektoru, u koji spada turistička i njoj bliske djelatnosti.

Mnogi stanovnici otoka, u želji za zaradom, preuređuju i proširuju svoja kućanstva u svrhu turističkog iznajmljivanja. Grade se i brojne zgrade namijenjene iznajmljivanju. Privatni smještaj na otoku se povećao za oko 130 %. Ipak, taj podatak treba uzeti s dozom opreza kada je riječ o pretjeranoj izgrađenosti jer dio privatnog smještaja nastao je prenamjenom i preuređenjem već postojećih objekata i stambenih jedinica. No, bez obzira na to, proces apartmanizacije zahvatio je otok te u fizionomsko-funkcionalnom smislu vidljivo transformira prostor. U suvremenom razdoblju očit je utjecaj procesa apartmanizacije u fizionomsko-

funkcionalne promjenama u Krku. Bitno je istaknuti važnost pravovremenog zaustavljanja izgradnje jer je jaka apartmanizacija nije atraktivna turističkoj potražnji, i u konačnosti može biti kontraproduktivna.

Grad Krk je tijekom promatrana dva desetljeća zabilježio gotovo stopostotno povećanje smještajnih kapaciteta, obnove kampova koji uvelike utječu na vizualnu transformaciju prostora, izmjenu pojedinih plaža, izgradnju šetnica i slično. No velike su promjene doživjele i ostale općine na otoku. U Puntu je, primjerice, nasipano nekoliko plaža i izgrađen novi dio naselja. Općina Malinska-Dubašnica doživjela je procvat izgradnje stanova za odmor i rekreaciju daleko jači negoli u Gradu Krku, a posebno ukoliko usporedimo s samim naseljem Krk. S obzirom na navedeno, potrebna su još dodatna i detaljnija istraživanja fizionomsko-funkcionalnih transformacija ostalih općina na otoku Krku kako bi se sa sigurnošću moglo potvrditi ili odbaciti tezu da je najveće fizionomsko-funkcionalne promjene pod utjecajem turizma na otoku Krku doživio grad Krk. Ipak, s obzirom na istraživanja provedena u ovom radu izglednije je da navedena hipoteza nije potvrđena tj. da je u pojedinim dijelovima otoka fizionomsko-funkcionalna transformacija značajnija.

Prilikom analize turističkih kretanja primjetan je rast broja turističkih dolazaka i noćenja, kao i smještajnih objekata. Radi se i na obogaćivanju turističke ponude, kao i produžavanju sezone. Moguće je očekivati daljnji razvoj turizma na otoku i porast turističkih kretanja. Ipak, bitno je napomenuti da je vrlo važno osmisliti kvalitetan plan i strategiju daljnjeg razvoja turizma kako bi se što je moguće više normalizirao pritisak na prostor (koji je tijekom ljetne sezone vrlo velik), kao i ostale negativne učinke turizma, poput zagađenja okoliša, buke, prevelikog porasta cijena proizvoda i slično.

8. Literatura

- Barbalić, 1986: Turizam na otoku Krku u međuratnom razdoblju, *Krčki zbornik* 15 (1), 49-90.
- Bartoluci, M., 2013: *Upravljanje razvojem turizma i poduzetništva: turistička politika, razvoj i poduzetništvo u turizmu*, Školska knjiga, Zagreb.
- Bolonić, M., Žic Rokov, I., 2002: *Otok Krk kroz vjekove*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb.
- Bozanić, A., 2016: *Grad Krk – upravno, crkveno, kulturno i gospodarsko središte otoka Krka*, Grad Krk, Krk.
- Curić, Z., Glamuzina, N., Opačić, V. T., 2013: *Geografija turizma – regionalni pregled*, Naklada Ljevak, Zagreb.
- Dorčić, V., 1972: O turizmu Baške, *Krčki zbornik* 5, 1972.
- Dorić, V., 2016: *Utjecaj kamping turizma na transformaciju Grada Krka*, diplomski rad, Zagreb.
- Fiorentin, A. M., 2011: *Krk – Splendidissima Civitas Curictarum*, Naklada Kvarner, Povijesno društvo otoka Krka, Grad Krk, Krk.
- Fistrić, I., 2011: Propušta li otok priliku?, *Acta turistica nova*, 5 (2), 199-224.
- Frgačić Tomić, B., 1986: Počeci, tok i razvoj turizma na otoku Krku, *Krčki zbornik* 15 (1), 13-48.
- Kušen, E., 2002: *Turistička atrakcijska osnova*, Znanstvena edicija instituta za turizam, Zagreb.
- Lakshmi, S.R., Shaji T.L., 2016: Transformation of Coastal Settlements Due To Tourism, *Procedia Technology*, 24, 1668-1680.
- Lešić, D., 2003: *Otok Krk – vodič u riječi i slici*, Aquanet, Rijeka.
- Margetić, L., Strčić, P., 1998: *Krčki (Vrbanski) statut iz 1388.*, Povijesno društvo otoka Krka, Krk.
- Matejčić, F., 1995: *Insula Aurea – vodič otoka Krka*, Leo Commerce, Zagreb.
- Novosel-Žic, P., 1982: Kuće za odmor na otoku Krku, *Acta Geographica Croatica*, 15, 13-23.
- Novosel-Žic, P., 1986: O nekim kriterijima izdvajanja turističkih naselja otoka Krka, *Hrvatski geografski glasnik*, 48, 137-146.

- Opačić, V. T., 2002: Turizam kao faktor preobrazbe općine Dobrinj, *Hrvatski geografski glasnik*, 64 (1), 32-52.
- Opačić, V. T., 2008: Ekonomsko-geografski utjecaji i posljedice vikendaštva u receptivnim vikendaškim područjima – primjer otoka Krka, *Ekonomska misao i praksa*, 17 (2), 127-154.
- Opačić, V. T., 2009: Fizionomske implikacije vikendaštva u receptivnim naseljima – primjer Malinske na otoku Krku, *Geoadria*, 14 (2), 273-310.
- Pons, A., 2014: Tourism capitalism and island urbanisation: tourist accommodation diffusion in the Balearics, 1936-2010., *Island Studies Journal*, 9 (2), 239-258.
- Radić, M., 1986: Izgradnja objekata komercijalnog ugostiteljstva-hotelijerstva na otoku Krku od 1945. do 1984. godine, *Krčki zbornik* 15 (1), 97-118.
- Radić, M., 1994: Statistički prikaz razvoja ugostiteljsko-turističke djelatnosti na otoku Krku 1990.-1993., *Krčki zbornik* 29 (2), 259-262.
- Radišić, F., Blažević, I., 1995: Neki oblici sekundarne turističke ponude u povijesnom ogledalu Opatije, *Tourism and hospitality management*, 1, 85-90.
- Rogić, V., 1961: Krk – Osobine i postanak današnjeg pejzaža, *Geografski glasnik*, 23, 67-101.
- Slavuj, L., Čanjevac, I., Opačić, V. T., 2009: Vodoopskba kao faktor održivog razvoja turizma otoka Krka, *Hrvatski geografski glasnik*, 71 (2), 23-41.
- Šegota, T., Filipčić, A., 2003: Köppenova podjela klima i hrvatsko nazivlje, *Geoadria*, 8 (1), 17-37.
- Šegota, T., Filipčić, A., 1996: *Klimatologija za geografe*, III. prerađeno izdanje, Školska knjiga, Zagreb
- Trinajstić, I., 1964: O vegetacijskom pokrovu otoka Krka, *Acta Botanica Croatica*, 23, Zagreb.
- Vojnović, N., 2017: *Prirodna osnova i turizam*, 1. internetsko izdanje, Sveučilište Jurja Dobrile, Pula.
- Weber, S., Mikačić, V., 2007: *Osnove turizma*, II. izdanje, Školska knjiga, Zagreb.

Izvori:

Državni hidrometeorološki zavod, 2014.

Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31.3.2001., Stanovi prema načinu korištenja po gradovima/općinama, Državni zavod za statistiku, Zagreb.

Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31.3.2011., Stanovi prema načinu korištenja po gradovima/općinama, Državni zavod za statistiku, Zagreb.

Promet turista u primorskim gradovima i općinama u 1995, Statistička izvješća, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 1996.

Promet turista u primorskim gradovima i općinama u 1996, Statistička izvješća 1028, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 1997.

Promet turista u primorskim gradovima i općinama u 1997, Statistička izvješća 1056, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 1998.

Promet turista u primorskim gradovima i općinama u 1998, Statistička izvješća 1079, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 1999.

Promet turista u primorskim gradovima i općinama u 1999, Statistička izvješća 1105, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2000.

Promet turista u primorskim gradovima i općinama u 2000, Statistička izvješća 1135, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2001

Promet turista u primorskim gradovima i općinama u 2001, Statistička izvješća 1163, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2002.

Promet turista u primorskim gradovima i općinama u 2002, Statistička izvješća 1196, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2003.

Promet turista u primorskim gradovima i općinama u 2003, Statistička izvješća 1229, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2004.

Promet turista u primorskim gradovima i općinama u 2004, Statistička izvješća 1265, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2005.

Promet turista u primorskim gradovima i općinama u 2005, Statistička izvješća 1297, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2006.

Statistički ljetopis Republike Hrvatske, 2015, Državni zavod za statistiku, https://www.dzs.hr/hrv_eng/ljetopis/2015/sljh2015.pdf

Strategija razvoja turizma otoka Krka do 2020, Institut za turizam, Zagreb, 2016.

Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2006., Statistička izvješća 1326, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2007.

Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2007., Statistička izvješća 1354, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2008.

Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2008., Statistička izvješća 1381, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2009.

Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2009., Statistička izvješća 1409, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2010.

Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2010., Statistička izvješća 1437, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2011.

Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2011., Statistička izvješća 1464, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2012.

Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2012., Statistička izvješća 1492, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2013.

Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2013., Statistička izvješća 1516, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2014.

Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2014., Statistička izvješća 1540, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2015.

Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2015., Statistička izvješća 1565, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2016.

Internetske stranice:

Adriacamps, adriacamps.com, 7.2.2018.

Apartmanija.hr, www.apartmanija.hr, 7.2.2018.

Aster Gdem, <https://asterweb.jpl.nasa.gov/gdem.asp>, 23.10.2017.

Autocesta Rijeka-Zagreb, <https://www.arz.hr/hr/autocesta/dionice/krcki-most>, 11.10.2017.

Booking.com, booking.com, 7.2.2018.

Google Maps, www.google.com/maps, 7.10.2017.

Grad Krk, www.grad-krk.hr, 24.10.2017.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, <http://info.hazu.hr/hr/o-akademiji/osnutakakademije/bascanska/>, 24.10.2017.

Njivice – Hotels and camp resort, www.njiviceresort.com, 7.2.2018.

Novi list, http://www.novilist.hr/Vijesti/Regija/Otoci/Naturisticki-kamp-Politin-sada-obiteljski-kamp-s-4-zvezdice?meta_refresh=true, 12.11.2017.

Rijeka Airport, <http://rijeka-airport.hr>, 12.10.2017.

Špilja Biserujka, spilja-biserujka.com.hr, 22.10.2017.

TZ Krk, www.tz-krk.hr, 7.2.2018.

TZ Omišalj, www.visit-omisalj-njivice.hr/, 7.2.2018.

TZ otoka Krka, www.krk.hr, 7.2.2018.

Ustanova „Ivan Matetić Ronjgov“ (www.ustanova-imronjgov.hr) (7.2.2018.)

Popis tablica, slika i priloga

Popis tablica:

Tab. 1. Vrijednosti srednje mjesečne temperature zraka mjerne postaje Krk od 1999. do 2010. godine..	9
--	---

Popis slika:

Sl. 1. Političko-teritorijalno ustrojstvo otoka Krka, naselja Grada Krka.....	4
Sl. 2. Reljef otoka Krka.....	7
Sl. 3. Srednje mjesečne temperature zraka (°C) i količine padalina (mm) prema podacima meteorološke postaje Krk 2014. godine.....	10
Sl. 4. Satelitski snimak biljnog pokrova otoka Krka.....	13
Sl. 5. Ostaci Fulfinuma pokraj Omišlja.....	14
Sl. 6. Crkva Sv. Krševana.....	15
Sl. 7. Frankopanski kaštel i trg Kamplin (gore lijevo), Venerin žrtvenik (dolje lijevo) i katedralni kompleks (desno)	16
Sl. 8. Crkva Sv. Dunata.....	17
Sl. 9. Replika Bašćanske ploče u crkvi Sv. Lucije u Jurandvoru.....	18
Sl. 10. Vrbnik.....	18
Sl. 11. Dobrinj.....	19
Sl. 12. Narodna nošnja (KUD Poljica)	20
Sl. 13. Smještajni kapaciteti na Krku prije i nakon Drugog svjetskog rata.....	23
Sl. 14. Turistički promet na otoku Krku u razdoblju od 1947. do 1991. godine.....	26
Sl. 15. Struktura turista na otoku Krku u 1950., 1960., 1970., 1980., 1990., 1991. godini.....	27
Sl. 16. Dolasci turista na otok Krk u razdoblju 1995. – 2015. godine po gradovima/općinama..	29
Sl. 17. Noćenja turista na otoku Krku u razdoblju 1995. – 2015. po gradovima/općinama....	30

Sl. 18. Kretanje turističkih noćenja na otoku Krku po mjesecima u 2015. godini po gradovima/općinama.....	31
Sl. 19. Udio domaćih turista otoka Krka po gradovima/općinama u 1995., 2005., 2015. godini	32
Sl. 20. Struktura smještajnih kapaciteta u 1995. godini po gradovima/općinama otoka Krka.....	34
Sl. 21. Struktura smještajnih kapaciteta u 2015. godini po gradovima/općinama otoka Krka.....	35
Sl. 22. Primjer turističke izgradnje - Njivice.....	36
Sl. 23. Stanovi za odmor i rekreaciju u 2001. i 2011. godini po gradovima/općinama otoka Krka.....	37
Sl. 24. Kuće s višebrojnim apartmanima na ulazu u naselje Krk.....	39
Sl. 25. Dijelovi kampa Politin/Krk prije (lijevo) i nakon (desno) obnove 2016. godine.....	39
Sl. 26. Plaža u kampu Ježevac.....	40
Sl. 27. Stanovništvo Grada Krka prema obrazovnoj strukturu 2001. i 2011. godine.....	42
Sl. 28. Aktivno stanovništvo Grada Krka prema sektorima djelatnosti u 2001. i 2011. godini...	43

Popis priloga:

Prilog 1: Događanja na otoku Krku tijekom 2017. godine

Prilog 2: Turistički promet (dolasci) na otoku Krku u razdoblju od 1947. do 1991. godine

Prilog 3: Struktura turista na otoku Krku u 1950., 1960., 1970., 1980., 1990. i 1991. godini

Prilog 4: Dolasci turista na otoku Krku u razdoblju 1995. – 2015. godine

Prilog 5: Noćenja turista na otoku Krku u razdoblju 1995. – 2015. godine

Prilog 6: Kretanje turističkih noćenja po mjesecima u 2015. godini po gradovima/općinama otoka Krka

Prilog 7: Broj kreveta po smještajnim objektima u 1995. godini po gradovima/općinama otoka Krka

Prilog 8: Broj kreveta po smještajnim objektima u 2015. godini po gradovima/općinama otoka Krka

Prilog 9: Stanovi za odmor i rekreaciju u 2001. i 2011. godini po gradovima/općinama otoka Krka

Prilog 10: Plan grada Krka s označenim elementima korištenja prostora

Prilozi:**Prilog 1. Događanja na otoku Krku tijekom 2017. godine**

MJESTO	DATUM	DOGAĐANJE
VRBNIK, <i>Škujica</i>	14. 6.	SRIJEDOM U VRBNIKU – kulturno-zabavni program
		Nastupa DUO L.S.D.
VRBNIK, <i>Placa Vrbničkog statuta</i>	21. 6.	SRIJEDOM U VRBNIKU – kulturno-zabavni program
		Nastupa DUO DENIS & ROBI
VRBNIK	24. 6.	BLAGDAN SV. IVANA KRSTITELJA
<i>Placa Vrbničkog statuta</i>		- svečana pjevana misa na staroslavenskom jeziku u župnoj crkvi
<i>Trg Škujica</i>		- poslije mise nastup folklora VKD Frankopan na Placi
		- zabavni program uz grupu Funbox, Trg Škujica
VRBNIK, <i>Trg sv. Ivana</i>	28. 6.	SRIJEDOM U VRBNIKU – kulturno-zabavni program
		Nastupa TRIO DE JANERIO
VRBNIK, <i>Garica</i>	29. 6.	BLAGDAN SV. PETRA I PAVLA
		Svečana misa u župnoj crkvi
VRBNIK	30. 6. – 2. 7.	POPI I POJEDI: FESTIVAL ŽLAHTINE/ OTVORENI PODRUMI – RAZGON
VRBNIK, <i>Trg Opjica</i>	05.07.	SRIJEDOM U VRBNIKU – kulturno- zabavni program
		Nastupa DUO VINTAGE FACTORY
VRBNIK, <i>razne lokacije</i>	8. – 16. 7.	VRBNIK MUSIC CAMP 2017.
		- glazbeni tečaj
VRBNIK, <i>razne lokacije</i>	9. 7.	POPI I POJEDI: DANI ŠURLICA
		Eno-gastro manifestacija domaće ručno rađene tjestenine sa raznim priložima, mali sajam autohtonih proizvoda, zabavno-glazbeni program
VRBNIK	9. – 16. 7.	POPI I POJEDI: DANI ŠURLICA
		Posebna ponuda jela od šurlica spremljenih na razne načine u vrbničkim restoranima i konobama
GARICA, <i>Frankopanski kaštel Gradec</i>	sredina srpnja	GRADEK NA MISEČINI
		Kulturno-zabavni program
VRBNIK	12. 7.	SRIJEDOM U VRBNIKU – kulturno-zabavni program
		Nastupa JED BECKER GROUP
VRBNIK, <i>Baćin dvor</i>	15. 7.	IZLOŽBA FOTOGRAFIJA
		“U potrazi za frankopanskim posjedima”
VRBNIK	16. 7.	POPI I POJEDI: DANI ŠURLICA
		Eno-gastro manifestacija domaće ručno rađene tjestenine s raznim priložima, mali sajam autohtonih proizvoda, zabavno-glazbeni program
VRBNIK	16. – 23. 7.	8. Međunarodna ljetna škola hrvatskog jezika i kulture
VRBNIK, <i>Placa Vrbničkog statuta</i>	19. 7.	SRIJEDOM U VRBNIKU – kulturno-zabavni program
		Nastupa KLAPA KAMIK, Kostrena
VRBNIK	24. – 29. 7.	5. Ljetna škola glagoljice
VRBNIK, <i>Namori</i>	26. 7.	SRIJEDOM U VRBNIKU – kulturno-zabavni program
		Nastupa TRIO DE JANERIO
VRBNIK	30. 7.	17. AMATERSKI PLIVAČKI MARATON VRBNIK – RISIKA, start u luci Vrbnik, završnica u uvali Sv. Marak
VRBNIK, <i>Trg Opjica</i>	2. 8.	SRIJEDOM U VRBNIKU – kulturno-zabavni program

		VOLJEN GRBAC & VIVIEN GALETTA
VRBNIK, <i>razne lokacije</i>	5. – 6. 8.	VRBENSKE UŽANCE
		Uprizorenje starih običaja kroz pjesmu, ples, igru i svakodnevne poslove u organizaciji VKD Frankopan
VRBNIK	5. – 12. 8.	RIBARNICA JAZZ FAIR
		- Nastup raznih izvođača na Ribarnici
VRBNIK, <i>Škujica</i>	7. – 12. 8.	KREATIVNE RADIONICE ZA DJECU
VRBNIK	9. 8.	SRIJEDOM U VRBNIKU – kulturno-zabavni program
		Nastupa SPART JAZZ
VRBNIK, <i>Zgribnica</i>	16. 8.	SRIJEDOM U VRBNIKU – kulturno-zabavni program
		Nastupa TS BODULI, Punat
VRBNIK, <i>Placa Vrbničkog statuta</i>	23. 8.	SRIJEDOM U VRBNIKU – kulturno-zabavni program
		Nastupa DUO LIVINGSTONES
VRBNIK	25. – 26. 8.	POPI' I POJEDI: DANI VINA OTOKA KRKA – Vrbnik 2017.
VRBNIK, <i>Škujica</i>	30. 8.	SRIJEDOM U VRBNIKU – kulturno-zabavni program
		Nastupa TRIO DINO ANTONIĆ
VRBNIK, <i>Placa Vrbničkog statuta</i>	6. 9.	SRIJEDOM U VRBNIKU – kulturno-zabavni program
		Nastupa DUO L.S.D.
VRBNIK, <i>Škujica</i>	13. 9.	SRIJEDOM U VRBNIKU – kulturno-zabavni program
		Nastupa DUO Garsia
SV VID DOBRINJSKI	1. 5.	Pješački pohod HODIT, ČAKULAT I DOBRINJŠTINU UPOZNAT
<i>Vtrogasni dom</i>		
KLIMNO, <i>centar</i>	7. 5.	Biciklijada ĐIR PO DOBRINJSKOM
DOBRINJ, <i>placa</i>	10.-11.06.	63. festival folklor otoka Krka Dobrinj 2017.
KRAS, <i>centar</i>	17.06.	Drugi susret folklornih društva
DOBRINJ	krajem lipnja	ECO ACTIVE FEST – festival – vikend relaksacije, edukacije i dobre vibre
ČIŽIĆI, <i>šterna</i>	24. 6.	Turnir u preferansu
ŠILO (<i>terasa kraj Portića</i>)	1. 7.	TREĆI SUSRET KLAPA
ŠILO, <i>riva</i>	3. 7.	Nastup dječje folklorne grupe KD IVE JELENOVIĆ Dobrinj i duo Marina & Zoran
ŠILO	5. 7.	RADIONICA MAČEVANJA I STRELIČARSKA RADIONICA
(<i>terasa kraj Portića</i>)		
ŠILO, <i>riva</i>	5. 7.	ŠILOM KROZ PRSTENAC; VITEŠKE IGRE VATRENI MAKОВI I ČAROBNJACI (fire show)
DOBRINJ	8. 7.	Otvaranje galerije Infeld izložbom HRVATSKI SLIKARI 20. STOLJEĆA
ŠILO, <i>riva</i>	10. 7.	Nastup dječje folklorne grupe KD SV. JURAJ Kras i grupe TRIO CRIKVENICA
ČIŽIĆI	11. 7.	Nastup zbora ZVON
ŠILO (<i>terasa kraj Portića</i>)	12. 7.	ČAROBNJACI SREDNJEG VIJEKA, iluzionistička radionica
ŠILO, <i>riva</i>	12. 7.	ZEMLJA ČAROLIJA, kazališna predstava
ŠILO	14. 7.	Otvaranje izložbe
KLIMNO, <i>riva</i>	13. 7.	Nastup dječje folklorne grupe i tamburaša KD SV. PETAR iz Gabonjina
DOBRINJ, <i>placa</i>	16. 7.	RI Teatar s predstavom NOĆNA PATROLA
ŠILO, <i>riva</i>	17. 7.	Nastup dječje skupine KD IVE JELENOVIĆ i Hip hop grupe
SOLINE, <i>plaža</i>	18. 7.	Nastup tamburaškog sastava BODULI

ŠILO (terasa kraj Portića)	19. 7.	IGRE NAŠIH STARIH – interaktivna radionica tradicionalnih, starih igara, srednjovjekovno oslikavanje lica i tijela
ŠILO, riva	19. 7.	Zabavni program: PIRUS PALE ZA VEĆE I MALE i VATRENI MAKОВI ČAROBNJACI (fire show)
KLIMNO, riva	20. 7.	Nastup dječje folklorne grupe KD IVE JELENOVIĆ Dobrinj i zbora ZVON
ŠILO, riva	21. 7.	Koncert MIRJANE BOBUŠ i ZORANA PAPIĆA PAPE
ČIŽIĆI, šterna	22. 7.	Turnir u ŠAHU
DOBRINJ, placa	23. 7.	Glazbena priča ŠTORIJA O DOBRINJU autora Mensura Puhovca
ŠILO, riva	24. 7.	Nastup dječje folklorne grupe KD SV JURAJ Kras; zbora ZVON
ČIŽIĆI, šterna	25. 7.	Koncert klapе RAŠKETA
ŠILO (terasa pored Portića)	26. 7.	LUTKARSKA RADIONICA: izrada srednjovjekovnih lutaka od tradicionalnih materija (lan, juta, vuna, pamuk)
ŠILO, riva	26. 7.	MARKOVA SERENADA, lutkarska predstava
KLIMNO, šterna	27. 7.	JOSO BUTORAC – belcanto koncert
ŠILO, riva	28. 7.	Koncert DUŠKA JELIČIĆA DULETA
ŠILO, riva	31. 7.	Nastup dječje folklorne grupe KD IVE JELENOVIĆ Dobrinj; nastup Martina Maerle & Mario Šimunović
DOBRINJ, placa	1. 8.	Nastup klapе
ŠILO (terasa pored Portića)	2. 8.	Radionica ludiranja KAKO POSTATI DVORSKA LUDA
ŠILO, riva	2. 8.	Ludorije za mlade i starije VATRENI MAKОВI i ČAROBNJACI (fire show)
DOBRINJ, centar, cijeli dan	3. 8.	STIPANJA – Dan Općine Dobrinj – svečana staroslavenska sv. misa, nastup folklornih društva s područja Općine Dobrinj, u večernjim satima zabavni program
ŠILO, riva	4. 8.	Koncert ANTONIJA KRIŠTOFIĆA i MATEA ŽMAKA
DOBRINJ, placa	5. 8.	PRIMORSKA NOĆ – Koncert MARIJA BATTIFIACE, KARIN KULJANIĆ i JOSE BUTORCA
KRAS, centar	6. 8.	7. OTVORENO PRVENSTVO Općine Dobrinj u šahu
ŠILO, riva	7. 8.	Nastup dječje folklorne grupe i tamburaša KD SV PETAR iz Gabonjina
SOLINE, plaža	8. 8.	Nastup ženske klapе ROŽICE
ŠILO (terasa kraj Portića)	9. 8.	RADIONICA PRIČA I LEGENDI IZ NAŠE DALEKE I SLAVNE POVIJESTI (prema legendama Dubravka Horvatića)
ŠILO, riva	9. 8.	ZEMLJA ČAROLIJA, kazališna predstava
KLIMNO, šterna	10. 8.	Koncert MATEA ŽMAKA i MATEA DUJMOVIĆA
ŠILO	10. 8.	Otvaranje izložbe
DOBRINJ, placa	13. 8.	DUO BALK – koncert klasične glazbe na klasičnoj harmonici i mandolini
ŠILO, riva	14. 8.	Nastup dječje folklorne grupe KD SV JURAJ Krasa; tamburaški sastav BODULI
RASOPASNO, centar	15. 8.	VELA GOSPOJA – dan mjesta Rasopasno; svečana sv. misa, tradicionalna pučka fešta
ŠILO, centar	16. 8.	ROKOVA – Dan mjesta Šilo
KLIMNO, riva	17. 8.	Nastup dječje folklorne grupe KD SV JURAJ Kras; TRIO CRIKVENICA
ŠILO, riva	18. 8.	Koncert vokalne skupine BONA FORMA
DOBRINJ, placa	20. 8.	LUDA I NOVČIĆ, predstava za djecu RI Teatar
ŠILO, riva	21. 8.	Nastup dječje folklorne grupe KD IVE JELENOVIĆ Dobrinj; duo MARIO ŠIMUNOVIĆ & ZDENKA ŽILBERT
ŠILO (terasa pored Portića)	23. 8.	VITEŠKA SREDNJOVJEKOVNA RADIONICA – Povijest srednjovjekovne heraldike, oružja, oklopa i način viteškog ponašanja

ŠILO, riva	23. 8.	TAJNI SVIJET – zabavni program
ŠILO, riva	25. 8.	JOSO BUTORAC – belcanto koncert
ŠILO, riva	28. 8.	Nastup dječje folklorne grupe KD SV. JURAJ Kras i hip-hop grupe
ŠILO, riva	30. 8.	Nastup DUO DENIS & ROBERT
ŠILO	1. 9.	Koncert flamengo glazbe DAVID SAVIČIĆ TRIO
ČIŽIĆI	16. 9.	ADRENALINE RUSH RALLY – rally Čižići – Omišalj
Općina Dobrinj (odabrani restorani)	15.09.- 01.10.	Gastro manifestacija ZABORAVLJENA JELA DOBRINJŠTINE
KRK	1. 5.	Prvomajska budnica GRADSKE GLAZBE KRK
KRK	1. 5.	PRVOMAJSKI ŠUŠUR – tradicionalna proslava Praznika rada uz zabavni program i gastronomsku ponudu na krčkoj rivi
KRK, Galerija Decumanus	1. – 18. 5.	Skupna tematska izložba na temu MASOVNI TURIZAM
KRK	6. – 28. 5.	KRK FOOD FEST – Dani janjetine i sira
KRK	14. 5.	VATROGASNA BIKIKLIJADA
		Biciklijada humanitarnog karaktera u organizaciji JVP Krk
KRK	19. – 21. 5.	KRK BIKE STORY 2017. – Spring Bike Adventure
		Tradicionalna trodnevna biciklistička manifestacija koja uz vođene biciklističke ture objedinjuje gastronomsku ponudu i zabavu
KRK, riva	1.– 6. 6.	SVETOM KVIRINU NA DAR
KRK, poluotok Prniba	10. 6.	KVIR'N'BASS
		Jednodnevni festival elektroničke glazbe, smotra mladih DJ-eva i bendova koji sviraju elektroničku glazbu i ovim događanjem žele obilježiti Dan grada Krka
KRK, riva	16. – 23. 6.	PRIJATELJI MORA: IGRE
		Izložba fotografija velikih formata na krčkoj rivi s temom igre uz more
KRK, Trg krčkih glagoljaša	21. 6.	TRAMONTO
		Koncert jazz/etno izvođača
KRK, riva	23. 6.	POZDRAV LJETU – koncert MARKO TOLJA i razni izvođači
KRK, Pinezići	1. 7.	29. SUSRET SOPACA OTOKA KRKA
KRK, krčki akvatorij	1. – 2. 7.	KRČKA REGATA u organizaciji JK Plav
KRK, Trg krčkih glagoljaša	5. 7.	TRAMONTO Koncert jazz/etno izvođača
KRK	10. 7. – 24. 8.	61. LJETNE PRIREDBE
		Tradicionalne kulturne priredbe koje se organiziraju tijekom ljetnih mjeseci, program priredbi složen od glazbeno-scenskih prikaza, koncerata klasične glazbe, baleta i drame
KRK, riva	14. 7.	SUMMER IN KVARNER Međunarodni festival folklor
KRK, Trg krčkih glagoljaša	19. 7.	TRAMONTO Koncert jazz/etno izvođača
KRK, kupalište Dunat	23. 7.	PROMOTIVA 2017 – međunarodni turnir u odbojci na pijesku i prvenstvo Hrvatske
KRK, Kornič	25. 7.	JAKOVLJA – pučka fešta
KRK	29. 7.	CROATIA OPEN 2017 – međunarodno prvenstvo hrvatske u orijentacijskom trčanju
KRK, Trg krčkih glagoljaša	2. 8.	TRAMONTO Koncert jazz/etno izvođača
KRK	8. 8. – 10. 8.	493. KRČKI SAJAM – LOVREČEVA
KRK	12. 8.	KRK OPEN

		Regata krstaša u krčkom akvatoriju u organizaciji JK Plav
KRK	14. – 15. 8.	20. KRČKA JEDRA
		14.8. NOĆNI PLES BARKI
KRK	15. 8.	NASTUP GRADSKE GLAZBE KRK
KRK	16. 8.	TRAMONTO Koncert jazz/etno izvođača
KRK, <i>bočalište</i>	19. 8.	EVO TI PA SLUŠAJ!
		Tradicionalni rock festival krčkih demo bendova u organizaciji udruge Kreativni Krk
KRK	30. 8.	TRAMONTO Koncert jazz/etno izvođača
KRK	1. – 3. 9.	DANI SMOKAVA
KRK	10. 9.	BODUL BIKE
		Tradicionalna bicikljada biciklističkim stazama grada Krka
KRK	5. – 10. 10.	ŠTORIJA O GALIJI CRISTO RESSUSSITATO
		Prigodni program obilježavanja 446. godišnjice Lepantske bitke
KRK	6. 12.	Prigodni program u povodu blagdana SVETOG NIKOLE
KRK	16. i 23. 12.	ADVENT NA PLACI
KRK	23. 12.	KRČKO BADNJE JUTRO
KRK, <i>placa</i>	31. 12.	NOVOGODIŠNJA ZDRAVICA S GRADONAČELNIKOM uz zabavni program
OMIŠALJ	7. – 30. 4.	KRK FOOD FEST – Dani šurlica i šparoga
OMIŠALJ, <i>Spomen-park</i>	27. 4.	KreKO – mali sajam cvijeća
OMIŠALJ	29. 4.	Atletska utrka OMIŠALJ 10K
OMIŠALJ, <i>placa</i>	6. 5.	KReKO – fešta od janjetine i sajam autohtonih proizvoda uz nastup grupe LARGO
	6. – 28. 5.	KRK FOOD FEST – Dani janjetine i sira
OMIŠALJ, <i>placa</i>	20. 5.	KReKO – fešta od plave ribe i sajam autohtonih proizvoda uz nastup klapе GROBNIK
OMIŠALJ, <i>Nk Ošk Omišalj</i>	22. – 24. 5.	KVARNERSKA RIVIJERA – MEĐUNARODNI OMLADINSKI NOGOMETNI TURNIR
OMIŠALJ, <i>Mirine</i>	27. 5.	VEDRAN RUŽIĆ – SPIRITUAL MARKET
OMIŠALJ, <i>jog</i>	3. 6.	BOČARSKI TURNIR
OMIŠALJ, <i>Galerija Lapidarij</i>	4. – 30. 6.	Izložba djela TADEUSZA LAPINSKOG
OMIŠALJ, <i>Trg Prikešte/placa</i>	6. 6.	DUHOVSKI UTOREK – Dan općine Omišalj, koncert i nastup KUD-a
OMIŠALJ, <i>Placa</i>	8. 6.	8. SUSRET SOPACA OTOKA KRKA
OMIŠALJ, <i>Pesja</i>	16. 6.	U susret ljetu – koncert MAJE ŠUPUT
OMIŠALJ, <i>Trg Prikešte</i>	18. 6.	FESTIVAL PUČKOG TEATRA
OMIŠALJ, <i>Trg Prikešte</i>	21. 6.	FESTIVAL PUČKOG TEATRA
OMIŠALJ, <i>Trg Prikešte</i>	23. 6.	FESTIVAL PUČKOG TEATRA
OMIŠALJ	24. 6.	9. susret zborova ZAKANTAJMO SKUPA
OMIŠALJ, <i>Trg Prikešte</i>	28. 6.	Koncert – DAMIR HALILIĆ HAL „Moć gitare“
OMIŠALJ, <i>Galerija Lapidarij</i>	2. – 12. 7.	Izložba radova ŽENA KLUBA 60+
OMIŠALJ, <i>Trg Prikešte</i>	5. 7.	Dječja predstava
OMIŠALJ, <i>Placa</i>	8. 7.	Nastup GRADSKE GLAZBE TRSAT
OMIŠALJ, <i>Mirine</i>	12. 7.	KLASIKA NA MIRINAMA – Klasični koncert

OMIŠALJ, <i>Mirine</i>	14. – 15. 7.	ANTIČKI DANI
OMIŠALJ, <i>Galerija Lapidarij</i>	15. – 31. 7.	Izložba DIJALOG S MILOM KUMBATOVIĆ
OMIŠALJ, <i>Mirine</i>	19. 7.	KLASIKA NA MIRINAMA – Klasični koncert
OMIŠALJ, <i>Placa</i>	24. 7.	DJEČJA PREDSTAVA
OMIŠALJ, <i>Mirine</i>	26. 7.	KLASIKA NA MIRINAMA – Klasični koncert
OMIŠALJ, <i>Galerija Lapidarij</i>	2. – 11. 8.	Izložba keramike KLUBA ŽENA 60+
OMIŠALJ, <i>Placa</i>	4. 8.	KONCERT KLAPA – OMIŠLJANSKA ROZETA
OMIŠALJ, <i>plaža Jadran</i>	6. 8.	CRAFT BEER FEST uz nastup DJ LUCE MONTECCHIJA
OMIŠALJ, <i>Placa</i>	12. 8.	Noć zubaca
OMIŠALJ, <i>Galerija Lapidarij</i>	12. – 31. 8.	SAKRALNA IZLOŽBA
OMIŠALJ, <i>Vele steni</i>	14. 8.	Pjesnička večer NIKOLE KRALJIĆA
OMIŠALJ, <i>Placa</i>	14. 8.	DVIZANJE BANDIRI, narodni običaj
OMIŠALJ, <i>Trg Prikešte/placa</i>	16. 8.	STOMORINA – nastup folklornih skupina i pučka fešta
OMIŠALJ, <i>riva</i>	23. – 27. 8.	SOLO POSITIVO FILM FESTIVAL – POBJEDNICI U OMIŠLJU
OMIŠALJ, <i>Pesja</i>	23. – 26. 8.	BIG OM
NJIVICE, <i>placa</i>	6. 4. – 17. 4.	USKRS U NJIVICAMA i OMIŠLJU
NJIVICE	22. – 23. 4.	ADRIA SPRING TRAIL
NJIVICE, <i>jog</i>	28. 4.	KreKO – mali sajam cvijeća
NJIVICE, <i>lukobran</i>	30. 4.	KreKO – fešta od šparoga i sajam autohtonih proizvoda uz nastup grupe FORTUNAL
NJIVICE, <i>lukobran</i>	13. 5.	KReKO- KReKburger i sajam autohtonih proizvoda uz nastup grupe BODULI
NJIVICE, <i>Njivice Resort</i>	1. – 5. 6.	56TH EUROPA RALLY
NJIVICE, <i>Društveni centar Kijac</i>	3. 6.	ŠAHOVSKI TURNIR I IZLOŽBA RUČNIH RADOVA
NJIVICE, <i>Plava terasa</i>	9. 6. – 10. 6.	RAPSODIJA VATROMETA
NJIVICE, <i>lukobran</i>	25. 6.	Nastup KLAPE TRAMUNTANA i KUD-a NJIVICE
NJIVICE, <i>lukobran</i>	6. 7.	MEDITERANSKE PIVSKE VEČERI
NJIVICE, <i>lukobran</i>	7. 7.	RIBARSKA FEŠTA uz nastup grupe FORTUNAL
NJIVICE, <i>lukobran</i>	13. 7.	Koncert DAMIRA KEDŽE
NJIVICE, <i>lukobran</i>	18. 7.	Nastup folklorne skupine KUD-a ZORA iz Opatije
NJIVICE, <i>lukobran</i>	20. 7.	MEDITERANSKE PIVSKE VEČERI
NJIVICE, <i>lukobran</i>	21. 7.	RIBARSKA FEŠTA uz nastup grupe TREND
NJIVICE, <i>lukobran</i>	28. 7.	Koncert grupe ENI
NJIVICE, <i>lukobran</i>	5. 8.	RIBARSKA FEŠTA uz nastup grupe FORTUNAL
NJIVICE, <i>lukobran</i>	8. 8.	Nastup plesne skupine FLAME
NJIVICE, <i>lukobran</i>	10. 8.	MEDITERANSKE PIVSKE VEČERI
NJIVICE, <i>lukobran</i>	11. 8.	KONCERT MELANIJA Acoustic Trio
NJIVICE, <i>lukobran</i>	18. 8.	Koncert PRIMORSKA NOĆ
NJIVICE, <i>lukobran</i>	24. 8.	MEDITERANSKE PIVSKE VEČERI
NJIVICE, <i>lukobran</i>	25. 8.	RIBARSKA FEŠTA uz nastup grupe FUN
NJIVICE, <i>lukobran</i>	1. – 2. 9.	RIBARSKI DANI
NJIVICE, <i>placa</i>	8. 9.	MALA GOSPOJA – pučka fešta

OMIŠALJ/NJIVICE	rujan/stude ni	JESEN U OMIŠLJU I NJIVICAMA – koncert i predstave
OMIŠALJ/NJIVICE	prosinac	ADVENT U OMIŠLJU I NJIVICAMA – koncerti i predstave
MALINSKA, <i>akvatorij</i>	6. 5.	ZA LIPŠU NAM DUBAŠNICU, ekološka akcija čišćenja podmorja
MALINSKA, <i>riva</i>	19. 5.	FISCHERFEST, ribarska fešta
MALINSKA	19. – 20. 5.	13. MOTOSUSRET, međunarodni motosusret u organizaciji MK Griffons otoka Krka
MALINSKA, <i>ugostiteljski objekti</i>	22. – 28. 5.	DANI SIRA, gastronomska ponuda jela od sira
MALINSKA, <i>Župna crkva i riva</i>	25. 5.	SENSA, obilježavanje blagdana Uzašašća i Fešta od sira s ponudom specijaliteta od domaćeg ovčjeg sira
MALINSKA, <i>riva</i>	26. – 27. 5.	ROCK NA MORU / ROCK AM MEER, festival rocka uz nastupe austrijskih i hrvatskih sastava
MALINSKA, <i>Bogovići (sportska dvorana)</i>	27. 5.	9. KRK KUP, natjecanje u karateu
MALINSKA, <i>biciklističke rute</i>	4. 6.	BICIKLIJADA ĐIR PO DUBAŠNICI, biciklijada za sve dobi
MALINSKA, <i>Bogovići (sportska dvorana)</i>	9. – 11. 6.	ISLAND DANCE COMPETITION, međunarodno natjecanje u plesu
MALINSKA, <i>Galerija sv. Nikole</i>	17. 6.	IZLOŽBA SOUND OF NATURE, otvorenje izložbe slika i vizuala umjetnice Diane Šimek
MALINSKA, <i>riva</i>	28. 6.	MIK 2017, glazbeni festival Melodije Istre i Kvarnera
MALINSKA, <i>riva</i>	29. 6.	FISCHERFEST, ribarska fešta
MALINSKA, <i>Galerija sv. Nikole</i>	1. 7.	IZLOŽBA SJAJ I OBLIK KERAMIKE, otvorenje izložbe keramike umjetnika Borisa Roce
MALINSKA, <i>riva (Jaz)</i>	3. 7.	KONCERT KLAPE CINQUINA, glazbeni program
MALINSKA, <i>Samostan sv. Marije Magdalene u Portu</i>	6. 7.	KONCERT KLASIČNE GLAZBE, koncertni nastup u atriju samostana
MALINSKA, <i>riva (Jaz)</i>	10. 7.	KONCERT KLAPE KAŠTADI, glazbeni program
MALINSKA, <i>riva</i>	12. 7.	VEČER FOLKLORA – KUD PUNAT, tradicionalne pjesme i plesovi
MALINSKA, <i>riva</i>	14. 7.	KROKIĆ SPORTIĆ, kazališna predstava MAK teatra
MALINSKA, <i>Galerija sv. Nikole</i>	15. 7.	IZLOŽBA OBRAZY, otvorenje izložbe slika umjetnika Milana Choma
MALINSKA, <i>riva (Jaz)</i>	17. 7.	KONCERT KLAPE TRAMUNTANA, glazbeni program
MALINSKA, <i>Samostan sv. Marije Magdalene u Portu</i>	19. 7.	KONCERT KLASIČNE GLAZBE, koncertni nastup u atriju samostana
MALINSKA, <i>riva i sportsko igralište u Bogovićima</i>	20. 7.	DAN SV. APOLINARA, obilježavanje Dana općine Malinska-Dubašnica
MALINSKA, <i>Porat</i>	22. 7.	MAGDALENJINA
MALINSKA, <i>riva</i>	22. 7.	23. TROFEJ SV. APOLINARA, U16 juniorsko natjecanje u udičarenju s obale
MALINSKA, <i>riva</i>	24. 7.	KONCERT JOSO BUTORAC
MALINSKA, <i>Samostan sv. Marije Magdalene u Portu</i>	27. 7.	KONCERT KLASIČNE GLAZBE
MALINSKA, <i>riva</i>	28. – 29. 7.	MALINSKARSKE NOĆI
MALINSKA, <i>Galerija sv. Nikole</i>	29. 7.	IZLOŽBA OBJEKTI, otvorenje izložbe objekata umjetnika Eugena Borovskog
MALINSKA, <i>Bogovići (sportska dvorana)</i>	30. 7.	MALINSKA OPEN, turnir u stolnom tenisu
MALINSKA, <i>riva</i>	31. 7.	THE BEST OF MUSICALS, plesna predstava
MALINSKA, <i>riva</i>	4. – 18. 8.	PRIJATELJI MORA – IGRE, izložba na otvorenom
MALINSKA, <i>riva</i>	5. 8.	OBIJEŽAVANJE DANA POBJEDE I DOMOVINSKE ZAHVALNOSTI I DANA HRVATSKIH BRANITELJA, fešta uz prigodan gastro i zabavni program

MALINSKA, riva (Jaz)	7. 8.	KONCERT KLAPE KAŠTADI, glazbeni program
MALINSKA, Samostan sv. Marije Magdalene u Portu	8. 8.	KONCERT KLASIČNE GLAZBE
MALINSKA, riva	9. 8.	VEČER FOLKLORA – KUD PUNAT, tradicionalne pjesme i plesovi
MALINSKA, Galerija sv. Nikole	12. 8.	IZLOŽBA ZAŽARENA KORA, otvorenje izložbe slika umjetnika Harija Ivaničića
MALINSKA, riva (Jaz)	14. 8.	KONCERT KLAPE TRAMUNTANA, glazbeni program
MALINSKA, riva	16. 8.	PREDSTAVA, kazališna predstava MAK teatra
MALINSKA, Samostan sv. Marije Magdalene u Portu	17. 8.	KONCERT KLASIČNE GLAZBE,
MALINSKA, Akvatorij i riva	19. – 20. 8.	19. KUP DUBAŠNICE, dvodnevna regata krstaša i jedriličarska fešta (19. kolovoza)
MALINSKA, Galerija sv. Nikole	26. 8.	IZLOŽBA OSLUHNUTI ŠUMU, otvorenje izložbe slika umjetnice Lene Rinella Ivanković
MALINSKA, riva	28. 9.	FISCHERFEST, ribarska fešta
MALINSKA, riva	13. 10.	FISCHERFEST, ribarska fešta
MALINSKA, Hotel Malin	8. – 24. 12.	DANI BAKALARA
MALINSKA, Župna crkva sv. Apolinara	30. 12.	BOŽIĆNO-NOVOGODIŠNJI KONCERT
MALINSKA, Hotel Malin	31. 12.	DOČEK NOVE GODINE
MALINSKA		Svakoga tjedna upriličit će se dodatni programi poput JAZ(Z) NIGHT glazbenog programa te nastupa lokalnog folklora i raznih udruga.
PUNAT	8. 4.	Manifestacija PROTULEĆE VA PUNTU
		Sajam cvijeća
PUNAT	8. – 30. 4.	DANI ŠPAROGA I ŠURLICA
PUNAT, Narodni dom	22. tra	Koncert Dan planeta Zemlje
		PSIHOMODO POP
PUNAT, obala	1. 5.	Manifestacija PROTULEĆE VA PUNTU
		Planinarski pohod na Obzovu
		Prvomajska biciklijada „Dir po Puntu“
PUNAT	6. – 28. 5.	DANI JANJETINE I SIRA – posebna ponuda jela u otočnim ugostiteljskim objektima
PUNAT, akvatorij Kvarnerić	5. – 7. 5.	2. UNDERWATER PHOTO MARATHON CUP
		Međunarodno natjecanje u podvodnoj fotografiji
PUNAT – STARA BAŠKA	6. – 7. 5.	PUNTARSKA DRAGA SVIMA NAMA DRAGA
		Edukativno-ekološka akcija prikupljanja otpada iz podmorja Puntarske drage
PUNAT, Galerija Toš	19. 5.	OTVORENJE UMJETNIČKE IZLOŽBE
		Zajednica Talijana Krk, Sekcija Milo Seršić
PUNAT, Narodni dom	20. 5.	Koncert MARIJAN BAN & DIKTATORI
PUNAT, Marina Punat	21. – 25. 5.	ALPE-ADRIA SAILING WEEK (AUSTRIA CUP)
		Međunarodna jedriličarska regata
PUNAT, Dunat, Ski-lift	23. – 28. 5.	Međunarodna škola i natjecanje
		za osobe s invaliditetom – Handy tricks Wakeboard
PUNAT, Marina Punat	26. – 27. 5.	33. CROATIA CUP
		Međunarodna jedriličarska regata, klasa OPEN
PUNAT,	2. 6.	Biciklistička downhill utrka RunTel
Runtele		Udruga mladih FENIX, Punat
obala		RunTel party – večer demo bendova

PUNAT	3. 6.	Biciklistička downhill utrka RunTel 2.
		Udruga mladih FENIX, Punat
PUNAT, <i>Galerija Toš</i>	15. 6.	OTVORENJE UMJETNIČKE IZLOŽBE
		prof. Boris Roce, umjetnik keramike i grafike iz Rijeke
PUNAT, <i>Župna crkva</i>	15. 6.	TIJELOVO, procesija – tradicionalni običaj
PUNAT, <i>restorani</i>	16. 6.	FEŠTA OD ŠURLIC 17. – 25. 6.
PUNAT, <i>obala</i>	22. 6.	Večer folklor
		KUD PUNAT
PUNAT, <i>Hotel Kanajt</i>	29. 6.	PETROVA – pučki običaj; sv. Misa, paljenje krijesa
		Koncert klape RAŠKETA
PUNAT, <i>obala</i>	01.07.	NOGOMET EVENT KICK – POINT
		Elektronički gol & dribling
STARA BAŠKA, <i>kamp Škrila</i>	2. 7.	Promenadni koncert
		Klupa RAŠKETA
PUNAT, <i>Galerija Toš</i>	6. 7.	OTVORENJE UMJETNIČKE IZLOŽBE
		Marija Brusić Kovačica, Punat
PUNAT, <i>Placa</i>	7. 7.	Koncert „a capella“
		Ženska klupa LUKA & klupa RAŠKETA
PUNAT, <i>plaža Punta Debij</i>	8. 7.	Koncert
		Udruga mladih FENIX
PUNAT, <i>obala</i>	10. 7.	Večer folklor
		KUD PUNAT
PUNAT, <i>plaža Punta Debij</i>	13. 7.	Turnir u malom nogometu
		Udruga mladih FENIX
PUNAT, <i>Trg zahvalnosti</i>	14. 7.	PUNTARSKE NOĆI – Stari zanati i domaća gastro ponuda
		Zabavni program – MAJA ŠUPUT & SUPER COVER BAND
PUNAT, <i>Trg zahvalnosti</i>	15. 7.	PUNTARSKE NOĆI – Stari zanati i domaća gastro ponuda
		Zabavni program – SUPER COVER BAND
STARA BAŠKA, <i>Lučica</i>	18. 7.	Večer folklor
		KUD PUNAT
PUNAT, <i>Galerija Toš</i>	19. – 22. 7.	Edukativno-ekološka radionica za djecu i odrasle
		Gordan Šnajder, Zagreb
PUNAT, <i>placa</i>	21. 7.	Koncert
		VS PUTOKAZI, Rijeka
PUNAT, <i>plaža Punta Debij</i>	21. 7.	Picigin – beach & DJ Party
		Udruga mladih FENIX
PUNAT, <i>Park s anđelom</i>	22. 7.	SUSRET PUNTARA OD 90 I VIŠE LET
		Druženje 90-godišnjaka
STARA BAŠAK, <i>Lučica</i>	22.07.	KRAJANSKA NOĆ – pučka fešta uz ugostiteljsku ponudu
		Zabavni program, UČITELJICE & SEBASTIJAN POPOVIĆ & SUPERNOVA
PUNAT, <i>obala – bina</i>	25.07.	Večer folklor
		KUD PUNAT

PUNAT, <i>Galerija Toš</i>	27. 7.	OTVORENJE UMJETNIČKE IZLOŽBE
		Celestina Vičević, grafičarka iz Rijeke
PUNAT, <i>obala</i>	28. 7.	NOĆ ULIČNIH UMJETNIKA
		Svirači, plesači, žongleri
PUNAT, <i>obala –bina</i>	29. 7.	Koncert "Time to Rock"
		BLUE CREW & OPEN ROAD & NADZORNI ODBOR
STARA BAŠKA, <i>kamp Škrila</i>	30. 7.	Promenadni koncert - Grupa BODULI
PUNAT, <i>Trg zahvalnosti</i>	4. 8.	RIBARSKI DANI-Tradicionalna pučka fešta
		Zabavni program - Grupa BODULI
STARA BAŠKA, <i>Lučica</i>	4. 8.	Promenadni koncert - Gradska glazba KRK
PUNAT, <i>Trg zahvalnosti</i>	5. 8.	RIBARSKI DANI – 90 godina jedrenja u Puntarskoj dragi
		Zabavni program, KOKTELSI & INSULA
PUNAT, <i>obala</i>	12. 8.	Otvorena pozornica
STARA BAŠKA, <i>restorani</i>	13. 8.	Promenadni koncert - Klapa KAŠTADI
PUNAT, <i>Obala</i>	14. 8.	VELVET festival alternativne glazbe
PUNAT, <i>Plaža Punta Debij</i>	15. 8.	VELVET festival alternativne glazbe
PUNAT, <i>obala</i>	15. 8.	Večer folklor - KUD PUNAT
PUNAT, <i>Galerija Toš</i>	17. 8.	OTVORENJE UMJETNIČKE IZLOŽBE
		Mirna Sišul, umjetnica iz Rijeke
PUNAT	19. 8.	BARUFE VA DRAGI, zabavne igre na moru
		Grupa ONE DREAD
STARA BAŠKA, <i>Lučica</i>	22. 8.	Promenadni koncert - KUD PUNAT
PUNAT, <i>otočić Košljun</i>	24. 8.	Koncert klasične glazbe - LADISLAV VRGOČ, tenor & FILIP FAK, klavir
PUNAT, <i>plaža Punta Debij</i>	25. 8.	Turnir u odbojci - Udruga mladih FENIX
STARA BAŠKA, <i>kamp Škrila</i>	27. 8.	Promenadni koncert Klapa RAŠKETA
PUNAT, <i>obala</i>	29. 8.	Večer folklor KUD PUNAT
PUNAT, <i>Pod gušternu</i>	1. 9.	Koncert OVO JE NAŠE VRIJEME
PUNAT, <i>Trg zahvalnosti</i>	2. 9.	16. VEČER KLAPSKE PJESME – 20 godina klapa RAŠKETA
		Ženske i muške klapa
PUNAT, <i>Galerija Toš</i>	7. 9.	IZLOŽBA FOTOGRAFIJA
		Morena Kvaternik, fotografkinja iz Rijeke
PUNAT, <i>Pod gušternu</i>	8. – 10. 9.	EUROPSKI MAŽORET KUP
		Hrvatska, Italija, Slovenija, Estonija, Francuska
PUNAT, <i>obala</i>	9. 9.	Koncert na otvorenom
PUNAT	11. – 17. 9.	Kiparska kolonija PUNAT SEA ART
PUNAT, <i>Narodni dom</i>	17. 9.	Kazališna predstava
PUNAT	6. – 8. 10.	DANI MASLINA I PRŠUTA
		Posebna ugostiteljska ponuda, Vođena degustacija maslinovog ulja
		Edukacija za maslinare i ugostitelje, Novinarsko-kulinarski kup
		Sajam autohtonih hrvatskih proizvoda, alata i strojeva
PUNAT	8. 10.	7. Biciklijada Osvoji CRNI BISER
		BBK Otok Krk & TZO Punat

PUNAT, <i>Narodni dom</i>	24. – 30.10.	Tjedan horor-filmova
PUNAT, <i>Narodni dom</i>	31. 10.	NOĆ VJEŠTICA – HALLOWEEN PARTY
		Udruga mladih FENIX
PUNAT	30. 11.	ANDRINJA – Dan Župe i Općine Punat
PUNAT, <i>Narodni dom</i>	16. 12.	HUMANITARNI KONCERT
		Udruga mladih FENIX
PUNAT	24. 12.	Badnjak va Puntu
PUNAT	28. 12.	Božićni koncert
BAŠKA	12. – 14. 5.	CRNA OVCA, festival
BAŠKA, <i>Galerija Zvonimir</i>	12. 5.	IZLOŽBA "David Bowie" by Brian Rašić
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	20. 5.	DUO MATEO I MATEA, acoustic koncert
BAŠKA, <i>Hotel Tamaris</i>	26. 5.	Local food evening uz koncert klape ZVONIMIR
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	27. 5.	Acoustic jazz koncert, ZORAN MAJSTOROVĆ I LELA KAPLOWITZ
BAŠKA, <i>Draga Bašćanska</i>	31. 5.	JELISAFTINA U DRAGI BAŠĆANSKOJ – prigodan kulturni program u organizaciji Mjesnog odbora Drage Bašćanske
BAŠKA, <i>Luka Baška – Stara riva</i>	2. 6.	SUMMER IN KVARNER, međunarodni glazbeni festival
BAŠKA, <i>Palada</i>	2. – 16. 6.	Prijatelji mora: "Igre", izložba na otvorenom
BAŠKA, <i>bistro Funtana, hotel Corinthia</i>	9. 6.	<i>Acoustic Baška summer night concert</i> , Ban & Andrej
BAŠKA, <i>Luka Baška, Stara riva</i>	15. 6.	Koncert PODIUM BRASS
BAŠKA, <i>Valamar hoteli Baška</i>	16. 6.	<i>Local food summer evening</i> uz nastup vokalne skupine BONA FORMA
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	18. 6.	COCKTAIL NIGHT
BAŠKA, <i>Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka</i>	18. 6.	ACOUSTICS EVENING
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia</i>	19. 6.	Bašćanska večer s TRIO PEŠEKANI
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	20. 6.	Summer party – GRUPA L'AMOUR
BAŠKA, <i>Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka</i>	20. 6.	JAZZ NIGHT
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	21. 6.	CORONA BAND
BAŠKA, <i>Vela plaža</i>	21. 6.	MEĐUNARODNI DAN JOGE
BAŠKA, <i>Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka</i>	22. 6.	LIVE MUSIC EVENING
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	23. 6.	PLESNA VEČER
BAŠKA	24. 6.	DAN OPĆINE BAŠKA
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	25. 6.	COCKTAIL NIGHT
BAŠKA, <i>Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka</i>	25. 6.	ACOUSTICS EVENING
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	26. 6.	Bašćanska večer s TRIO PEŠEKANI
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	27. 6.	Summer party – GRUPA L'AMOUR

BAŠKA, Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka	27. 6.	JAZZ NIGHT
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	28. 6.	CORONA BAND
BAŠKA, Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka	29. 6.	LIVE MUSIC EVENING
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	30. 6.	PLESNA VEČER
BAŠKA, galerija Zvonimir	30. 6. – 3. 8.	Izložba Brodovi, Mitar Matić, suvremeni akademski slikar, po izboru više kustosice Vilme Bartolić, otvorenje 30. 6. u 21:00
BAŠKA, Heritage Hotel Forza	30. 6.	Local food summer evening uz nastup klape ZVONIMIR
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	2. 7.	COCKTAIL NIGHT
BAŠKA, Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka	2. 7.	ACOUSTICS EVENING
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	3. 7.	Bašćanska večer s TRIO PEŠEKANI
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	4. 7.	Summer party – GRUPA L'AMOUR
BAŠKA, Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka	4. 7.	JAZZ NIGHT
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	5. 7.	CORONA BAND
BAŠKA, Luka Baška – Stara riva	6. 7.	BAŠKA JAM – Koncert grupe NADZORNI ODBOR
BAŠKA, Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka	6. 7.	LIVE MUSIC EVENING
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	7. 7.	PLESNA VEČER
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	9. 7.	COCKTAIL NIGHT
BAŠKA, Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka	9. 7.	ACOUSTICS EVENING
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	10. 7.	Bašćanska večer s TRIO PEŠEKANI
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	11. 7.	Summer party – GRUPA L'AMOUR
BAŠKA, Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka	11. 7.	JAZZ NIGHT
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	12. 7.	CORONA BAND
BAŠKA, Luka Baška – Stara riva	13. 7.	ACOUSTIC BAŠKA SUMMER NIGHT, Antonio Krištofić, Mateo i Matea
BAŠKA, Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka	13. 7.	LIVE MUSIC EVENING
BAŠKA, Jurandvor – Placa	14. 7.	PLES U PRIRODI, KUD Šoto
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	14. 7.	PLESNA VEČER
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	16. 7.	COCKTAIL NIGHT
BAŠKA, Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka	16. 7.	ACOUSTICS EVENING
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	17. 7.	Bašćanska večer s TRIO PEŠEKANI

BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	18. 7.	Summer party – GRUPA L'AMOUR
BAŠKA, <i>Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka</i>	18. 7.	JAZZ NIGHT
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	19. 7.	CORONA BAND
BAŠKA, <i>Luka Baška, Stara riva</i>	20. 7.	BEL CANTO KONCERT – JOSO BUTORAC
BAŠKA, <i>Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka</i>	20. 7.	LIVE MUSIC EVENING
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	21. 7.	PLESNA VEČER
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	23. 7.	COCKTAIL NIGHT
BAŠKA, <i>Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka</i>	23. 7.	ACOUSTICS EVENING
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	24. 7.	Bašćanska večer s TRIO PEŠEKANI
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	25. 7.	Summer party – GRUPA L'AMOUR
BAŠKA, <i>Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka</i>	25. 7.	JAZZ NIGHT
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	26. 7.	CORONA BAND
BAŠKA, <i>Palada</i>	27. 7.	BAŠKA DANCES – Open air party – 2 DJ stages
BAŠKA, <i>Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka</i>	27. 7.	LIVE MUSIC EVENING
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	28. 7.	PLESNA VEČER
BAŠKA, <i>Vela plaža</i>	29. 7.	PICIGIN FEST u organizaciji udruge Lampada
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	30. 7.	COCKTAIL NIGHT
BAŠKA, <i>Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka</i>	30. 7.	ACOUSTICS EVENING
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	31. 7.	Bašćanska večer s TRIO PEŠEKANI
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	1. 8.	Summer party – GRUPA L'AMOUR
BAŠKA, <i>Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka</i>	1. 8.	JAZZ NIGHT
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	2. 8.	CORONA BAND
BAŠKA, <i>Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka</i>	3. 8.	LIVE MUSIC EVENING
BAŠKA	4. – 6. 8.	RIBARSKI DANI
BAŠKA, <i>Galerija Zvonimir</i>	4. 8. – 7. 9.	Izložba MODRI KOD, likovni radovi iz fundusa MMSU-a Rijeka, otvorenje 4. 8. 2017. u 20:00
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	6. 8.	COCKTAIL NIGHT
BAŠKA, <i>Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka</i>	6. 8.	ACOUSTICS EVENING
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	7. 8.	Bašćanska večer s TRIO PEŠEKANI
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	8. 8.	Summer party – GRUPA L'AMOUR

BAŠKA, Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka	8. 8.	JAZZ NIGHT
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	9. 8.	CORONA BAND
BAŠKA, Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka	10. 8.	LIVE MUSIC EVENING
BAŠKA, Luka Baška – Stara riva	11. 8.	THE BEST OF MUSICALS
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	11. 8.	PLESNA VEČER
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	13. 8.	Koncert Damira Halilića Hala, najava BIG FESTA 2017.
BAŠKA, Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka	13. 8.	ACOUSTICS EVENING
BAŠKA, Crkva sv. Trojice	14. 8.	MARIJIN ZVON – revija kampananja (Društvo Sinjali)
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	14. 8.	Bašćanska večer s TRIO PEŠEKANI
BAŠKA, Ispred crkve sv. Trojice	15. 8.	Koncert u povodu blagdana Vele Gospe, ansambl Dulciana
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	15. 8.	Summer party – GRUPA L'AMOUR
BAŠKA, Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka	15. 8.	JAZZ NIGHT
BAŠKA, Draga Bašćanska	16. 8.	ROKOVA – tradicionalna fešta
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	16. 8.	CORONA BAND
BAŠKA	17. – 20. 8.	BIG FEST – Baška International Guitar Festival
BAŠKA, Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka	17. 8.	LIVE MUSIC EVENING
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	18. 8.	PLESNA VEČER
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	20. 8.	COCKTAIL NIGHT
BAŠKA, Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka	20. 8.	ACOUSTICS EVENING
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	21. 8.	Bašćanska večer s TRIO PEŠEKANI
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	22. 8.	Summer party – GRUPA L'AMOUR
BAŠKA, Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka	22. 8.	JAZZ NIGHT
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	23. 8.	CORONA BAND
BAŠKA, Luka Baška – Stara riva	23. 8.	Koncert KLAPE ZVONIMIR
BAŠKA, Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka	24. 8.	LIVE MUSIC EVENING
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	25. 8.	PLESNA VEČER
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	27. 8.	COCKTAIL NIGHT
BAŠKA, Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka	27. 8.	ACOUSTICS EVENING
BAŠKA, Hotel Corinthia – bistro Funtana	28. 8.	Bašćanska večer s TRIO PEŠEKANI

BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	29. 8.	Summer party – GRUPA L'AMOUR
BAŠKA, <i>Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka</i>	29. 8.	JAZZ NIGHT
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	30. 8.	CORONA BAND
BAŠKA, <i>Lounge bar Boneta, kamp Bunculuka</i>	31. 8.	LIVE MUSIC EVENING
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia – bistro Funtana</i>	1. 9.	PLESNA VEČER
BAŠKA, <i>Batomalj (placa)</i>	2. 9.	Koncert KLAPE ZVONIMIR
BAŠKA, <i>Hotel Tamaris</i>	8. 9.	ACOUSTIC BAŠKA SUMMER NIGHT, koncert D&J
BAŠKA, <i>Galerija Zvonimir</i>	8. 9. – 12. 10.	NEUSPOREDIVO PLAVO, izložba nagrađenih fotografija podmorja hrvatskoga Jadrana, otvorenje 8. 9. u 20:00
BAŠKA	9. 9.	Susret folklornih skupina i klapa ZASOPIMO, ZATANCAJMO – KUD Šoto i gosti
BAŠKA, <i>Hotel Corinthia</i>	16. 9.	ACOUSTIC BAŠKA SUMMER NIGHT, koncert DUO Vanesa & Sergio
BAŠKA	22. – 23. 9.	LIKOVNI EX TEMPORE (Društvo Sinjali)
BAŠKA	5. 10. – 5. 11.	Grad gost u Hrvatskom muzeju turizma – Izložba o razvoju turizma u Baški, Hrvatski muzej turizma u Opatiji, Umjetnički paviljon Juraj Šporer
BAŠKA	13. – 15. 10.	BAŠKA OUTDOOR FESTIVAL

Izvor: Turistička zajednica otoka Krka

Prilog 2. Turistički promet (dolasci) na otoku Krku u razdoblju od 1947. do 1991. godine

Godina	Ukupni dolasci	Domaći	Inozemni
1947.	3934	3814	120
1948.	5047	4862	185
1949.	4663	4584	79
1950.	5347	5219	128
1951.	8196	7993	203
1952.	8633	8415	218
1953.	9092	8614	478
1954.	10176	9504	672
1955.	12085	9687	2398
1956.	13083	11529	1554
1957.	18259	15342	2917
1958.	26212	21812	4400
1959.	29762	22990	6772
1960.	33863	26065	7798
1961.	33769	23225	10544
1962.	36388	22797	13589
1963.	41214	22583	18631
1964.	51127	26642	24485
1965.	52717	26478	26239
1966.	59178	25939	33239
1967.	60426	23927	36499
1968.	68170	26012	42158

Godina	Ukupni dolasci	Domaći	Inozemni
1969.	77602	27053	50549
1970.	93850	32454	61396
1971.	111507	41173	70334
1972.	124923	47803	77120
1973.	151970	47117	104853
1974.	143254	51224	92030
1975.	160465	64409	96056
1976.	162949	67598	95351
1977.	173914	74649	99265
1978.	190441	75154	115287
1979.	190347	79694	110653
1980.	226466	75093	151373
1981.	251975	88454	163521
1982.	249348	95858	153490
1983.	270672	108849	161823
1984.	317566	94313	223253
1985.	350124	76701	273423
1986.	364567	83261	281306
1987.	383192	78770	304422
1988.	391914	76920	314994
1989.	385356	76336	309020
1990.	337232	64674	272558
1991.	47725	27551	20174

Izvor: Radić, 1986., Radić, 1994.

Prilog 3. Struktura turista na otoku Krku u 1950., 1960., 1970., 1980., 1990. i 1991. godini

Godina	Strani turisti	Domaći turisti
1950.	2,4	97,6
1960.	23	77
1970.	65,4	34,6
1980.	66,8	33,2
1990.	80,8	19,2
1991.	42,3	57,7

Izvor: Radić, 1986., Radić, 1994.

Prilog 4. Dolasci turista na otoku Krku u razdoblju od 1995. do 2015. godine

Jedinica lokalne samouprave	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Baška	37031	67788	88234	94262	77930	104705	112725	113731	114556	114372	119214	122456	134251	135945	134517	128424	152139	154349	151942	146762	159579
Dobrinj	1827	9212	12695	17499	16739	18799	24874	21121	25621	20340	22899	23145	26128	27082	28892	28961	38631	41745	43099	46560	51155
Krk	20248	47691	72974	75958	67776	95133	101506	117231	126554	128487	133624	129429	139756	140938	142979	137920	151111	147952	167693	165255	178816
Malinska-Dubašnica	27234	45959	51724	49803	38019	57965	65415	56001	57205	58644	60044	59665	67082	65932	70399	73918	80064	77018	77811	78774	92502
Omišalj	29748	45715	60803	65837	52511	74323	82415	93025	91358	93657	102845	102442	116052	110934	111828	109394	123955	123905	121925	124697	131946
Punat	28430	46744	61107	63557	58142	81968	86496	89275	91751	95622	100917	98541	102478	101711	101068	91514	97960	101811	97508	90200	99406
Vrbnik	553	712	948	764	547	876	1300	1365	1301	2586	3053	3274	3994	4311	5292	5690	7519	8363	8686	9154	10501

Izvor: Promet turista u primorskim gradovima i općinama u 1995. – 2005., Turizam u primorskim gradovima i općinama 2006. – 2015.

Prilog 5. Noćenja turista na otoku Krku u razdoblju od 1995. do 2015. godine

Jedinica lokalne samouprave	1995.	1996.	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Baška	244166	456672	574429	564568	519915	662311	720244	727777	704954	692655	715997	716677	793012	819581	791412	770658	862357	916489	939208	838110	918445
Dobrinj	15262	65436	86211	97775	90117	134713	142919	159707	190942	148379	147822	149408	166226	175032	188272	189996	242858	273105	288741	304839	333325
Krk	129680	295592	415573	462019	398576	547065	597142	650910	684213	672791	693851	687821	724784	782520	781277	759433	825951	858690	969056	964965	1045024
Malinska-Dubašnica	148052	260364	317352	297405	210106	345533	404615	342682	360110	349690	364855	361797	409998	413047	426820	448554	486127	477985	485077	489588	542223
Omišalj	191744	308764	420545	395482	334572	467894	503012	538610	503380	482900	524845	536239	598495	585881	564319	546404	603549	621906	645030	646556	697435
Punat	220174	346699	433441	454044	394233	524609	563139	580995	574197	613557	603121	584404	607841	612445	601911	528111	563585	583476	569120	521850	564911
Vrbnik	3777	4768	4739	5669	3129	5291	8608	7208	6900	13692	17689	19558	23657	28105	35012	41706	50933	57648	61292	65024	72531

Izvor: Promet turista u primorskim gradovima i općinama u 1995. – 2005., Turizam u primorskim gradovima i općinama 2006. – 2015.

Prilog 6. Kretanje turističkih noćenja po mjesecima u 2015. godini po gradovima/općinama otoka Krka

Jedinica lokalne samouprave	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Baška	0	0	201	16812	53880	132455	275432	310002	115436	13537	134	59
Dobrinj	57	37	272	3204	10003	38078	114288	133352	34157	1075	0	158
Krk	355	403	2486	21531	69468	143306	310874	361849	128580	14705	526	1457
Malinska-Dubašnica	844	779	3522	9314	19521	61692	164096	208091	59138	10391	2365	2012
Omišalj	573	416	730	13805	42025	94593	207837	226763	88829	19271	1447	1935
Punat	374	384	1569	9633	26387	72171	174674	198917	63358	10998	745	557
Vrbnik	12	43	80	904	1655	7291	23672	30288	8086	784	1	12
otok Krk	2215	2062	8860	75203	222939	549586	1270873	1469262	497584	70761	5218	6190

Izvor: TZ otoka Krka

Prilog 7. Broj kreveta po smještajnim objektima u 1995. godini po gradovima/općinama otoka Krka

Jedinica lokalne samouprave	u hotelima i slično	u kampovima	u kućanstvima	u radničkim odmaralištima	u odmaralištima za djecu i mladež	u ostalim objektima	ukupno
Baška	1609	3100	3183	0	378	0	8270
Dobrinj	0	120	755	0	0	0	875
Krk	1172	3850	2759	54	0	0	7835
Malinska	2489	300	3027	0	0	0	5816
Omišalj	2830	3200	482	15	0	0	6527
Punat	460	3950	2448	323	620	0	7801
Vrbnik	54	0	414	0	0	0	468
Otok Krk	8614	14520	13068	392	998	0	37592

Izvor: Promet turista u primorskim gradovima i općinama u 1995.

Prilog 8. Broj kreveta po smještajnim objektima u 2015. godini po gradovima/općinama otoka Krka

Jedinica lokalne samouprave	u hotelima i slično	u kampovima	u kućanstvima	u radničkim odmaralištima	u odmaralištima za djecu i mladež	u ostalim objektima	ukupno
Baška	1627	2689	4695	0	0	998	10009
Dobrinj	0	1134	4373	0	0	620	6127
Krk	1259	5263	8418	0	0	90	15030
Malinska	1267	25	5541	0	0	1120	7953
Omišalj	2291	2588	2581	0	0	801	8261
Punat	914	4860	3022	0	0	765	9561
Vrbnik	24	0	1366	0	0	112	1502
Otok Krk	7382	16559	29996	0	0	4506	58443

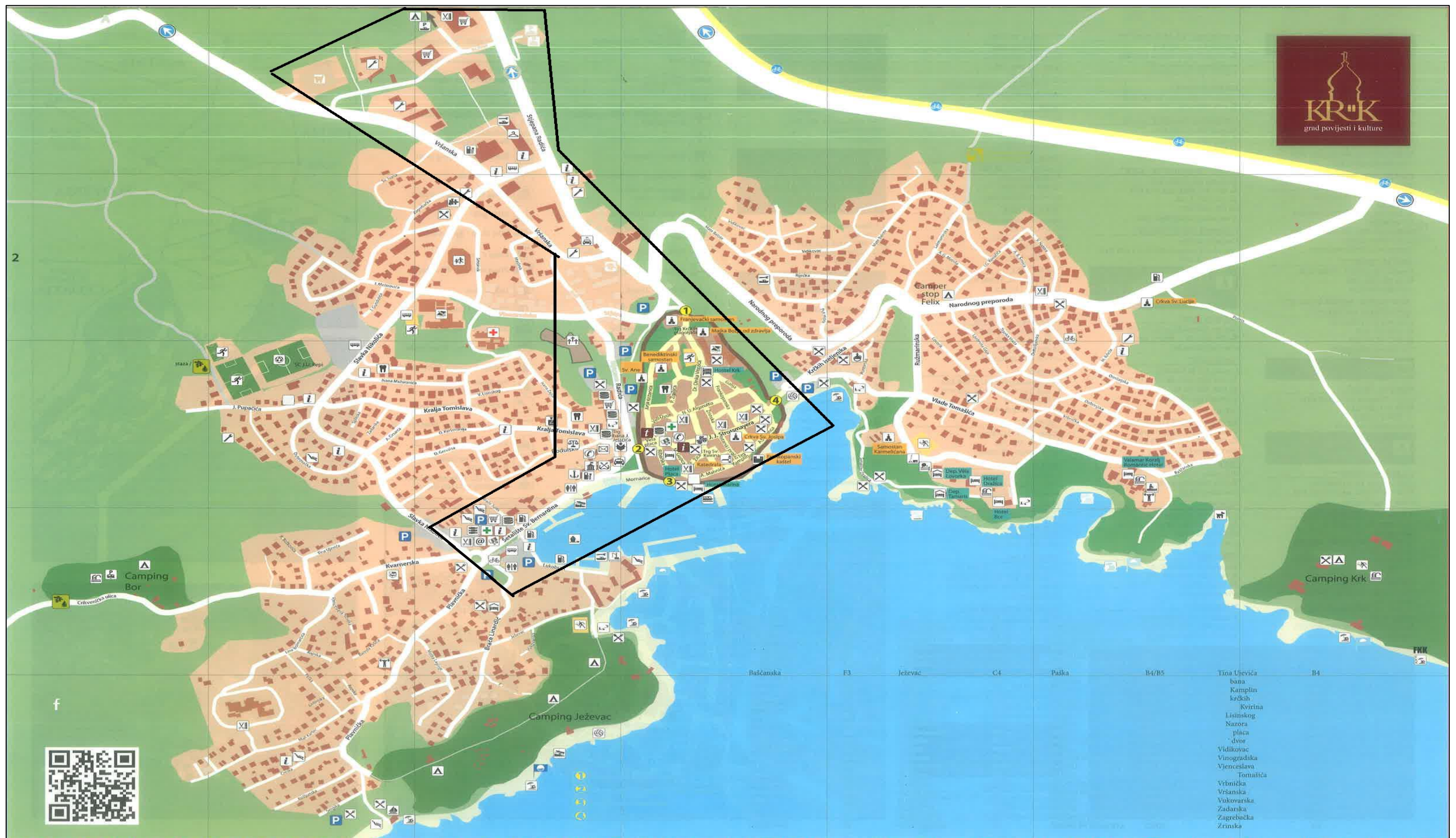
Izvor: Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2015.

Prilog 9. Stanovi za odmor i rekreaciju u 2001. i 2011. godini po gradovima/općinama otoka Krka

Jedinica lokalne samouprave	2001.	2011.
Baška	1102	789
Dobrinj	1303	2844
Krk	2303	2839
Malinska- Dubašnica	2283	5021
Omišalj	1605	1989
Punat	1138	1142
Vrbnik	478	805

Izvor: Popisi stanovništva 2001. i 2011. godine

Prilog 10. Plan grada Krka s označenim elementima korištenja prostora⁷

⁷ Crnom linijom uokvireno područje označava gospodarsku zonu.

Tamnozelenom bojom označene su turističke zone.

Područja rozom bojom uglavnom odgovaraju zonama mješovite namjene (stambena + poslovna namjena).

HOTELI / HOTELS

HOTELI KRK D.O.O.
HOTEL "DRAŽICA" ***
"VILLA LOVORKA" ***
"VILLA TAMARIS" ***
Bulmarška 4, 51500 Krk
☎ 051 221 128, ☎ 051 221 022
www.hotelikrk.hr

HOTEL "MARINA" ***
Obala hr. mornarice 8, 51500 Krk
☎ 051 221 128, ☎ 051 221 357
www.hotelmarina.hr

HOTEL "VALAMAR KORALJ"
ROMANTIC HOTEL ***
V. Tomića 38, 51500 Krk
Recepcija:
☎ 051 655 400, ☎ 051 655 410
Rezervacije:
☎ 052 465 000, ☎ 052 451 440
www.valamar.com
reservations@valamar.com

HOTEL "BOR" ***
Svetište Družice 5, 51500 Krk
☎ 051 220 200
www.hotelbor.hr

"BOUTIQUE HOTEL PLACA"
- HERITAGE HOTEL ***
Bulmarška 5, 51500 Krk
☎ 051 587 429
☎ 091 48 18 445
www.hotel-placa.com

HOSTEL

HOSTEL "KRK"
Dr. D. Vitezić 32, 51500 Krk
☎ 051 220 212
☎ 098 582 002
www.hostel-krk.com

KAMPOVI / CAMPINGS

CAMPING "BOR" ***
Crikvenička 10, 51500 Krk
☎ 051 221 581, ☎ 051 221 429
www.camp-bor.hr

CAMPING "JEŽEVAC" ****
Plovnica hr. 51500 Krk
Recepcija:
☎ 051 221 081, ☎ 051 221 362
Rezervacije:
☎ 052 465 010, ☎ 052 423 073
www.camping-adriatic.com

CAMPING "KRK" ****
Narodnog preporoda 88, 51500 Krk
Recepcija:
☎ 051 221 351, ☎ 051 221 246
Rezervacije:
☎ 052 465 010, ☎ 052 423 073
www.camping-adriatic.com

Ritna služba / Emergency	112
Hitna pomoć / Ambulance	194
Policija / Police	102
Vatrogasna služba / Fire station	993
Turistička zajednica Grada Krka / Tourist board of Town of Krk	221 414
Turistički informativni centar / Tourist information centre	220 226
Grad Krk gradsko uredništvo / City administration	401 711
Centar za kulturu Grada Krka / Krk town cultural centre	220 044
Vreda - komunalno-eksploatacijski / Vreda - communal service	401 181
Lučka kapetanija / Port authority	221 380
Lučka uprava / Port authority	220 987
Banka / Bank	052 37 66 00, 01 605 8715, 751 265, 751 311, 553 925
Pošta / Post office	913 304
Ljekarna / Pharmacy	220 049, 221 153, 880 816
Taxi	098 237 654, 098 216 217, 098 209 194, 099 300 9405, 098 238 942, 091 252 6785, 098 326 398, 098 340 942, 091 382 5130, 099 340 63 29, 095 353 28 05
Autobusna stanica / Bus station	040 301 301
Veterinara / Veterinarian	601 414

CAMPING "GLAVOTOK" ***
Glavotok 4, 51500 Krk
☎ 051 867 880, ☎ 051 867 882
www.camp-glavotok.hr

KAMP "AMAR" **
Njivice 8, Puzoski, 51500 Krk
☎ 051 863 029

CAMPING "MARTA" ****
Štrpčić 29, 51500 Krk
☎ 051 863 126
☎ 098 491 907
www.camp-marta-krk.com

KAMP-ODMORIŠTE "KRK"
St. Petar hr. 51500 Krk
☎ 051 867 880, ☎ 051 619 074
☎ 091 601 3134
☎ 051 867 882
www.camp-odmoriste-krk.com

CAMPER STOP "FELIX"
Krajačić Srećko
Narodnog preporoda 51, 51500 Krk
☎ 098 218 218

TURISTIČKE AGENCIJE / PRIVATE ACCOMMODATION

"ADRIA SUN"
3et. St. Bernardina bb, 51500 Krk
☎ 051 880 333, ☎ 051 880 334
www.adriasun.hr

"ADRIAN"
Creska 12, 51500 Krk
☎ 051 604 248, ☎ 051 604 260
☎ 098 185 46 32
www.adrian-krk.hr

"ADRIA INTERNATIONAL" D.O.O.
Vrljiška 26/1, 51500 Krk
☎ 051 221 777, ☎ 051 221 007
www.adria-krk.com

"ATRAVEL AUTOTRANS"
Plavnička 3, 51500 Krk
☎ 051 222 661, ☎ 051 222 110
www.atravel.hr

"AZUR"
I. Pupačića 1, 51500 Krk
☎ 051 880 765, ☎ 051 880 766
☎ 091 586 9348
www.azur-krk.com

"DEPOPE"
Štrpčić 51, 51500 Krk
☎ 051 863 106, ☎ 051 863 083
☎ 051 604 084
www.depoppe.hr

"HOLIDAYS"
Barmenica 12, 51517 Korčula
☎ 051 851 106, ☎ 051 851 170
www.holiday-krk.hr

ERT.D.A. D.O.O. - "KVARNERLINE"
Brač 33, 51500 Krk
☎ 051 868 289
☎ 051 868 289
☎ 091 796 46 56, 091 6119571
www.kvarnerline.com

"KRK"
Slova Nikola 17, 51500 Krk
☎ 051 221 915
☎ 091 562 85 90
www.krk-krk.hr

"KRK ADRIA"
Lisinski 28/4, 51500 Krk
☎ 051 604 021
☎ 091 797 35 67
www.krkadria.com

"KRK GABER"
Stjepana Radića 30, 51500 Krk
☎ 051 221 676
☎ 051 221 579
☎ 098 578 968
www.krk-info.com

"KRK INFO"
S. Nikola 34, 51500 Krk
☎ 051 221 222
☎ 099 222 333
www.krkinfo.com

"MOLNAR - GABOR"
Molnár bb, 51500 Krk
☎ 051 880 186
☎ 091 20 20 855
www.krkinfo.com

"NONO"
J. J. Strossmayera 39, 51500 Krk
☎ 051 221 995, ☎ 051 222 979
☎ 098 369 193
www.nono-krk.com

"SUNSET"
Dunat 50, 51517 Korčula
☎ 051 867 312
www.sunset-krk.com

"SUZY - TOURS"
S. Nikola 26, 51500 Krk
☎ 051 520 474
www.susy-tours.hr

"TASIĆ"
Stjepana Radića 30, 51500 Krk
☎ 051 221 012
☎ 091 89 44 863
www.tasic-krk.com

"TRAVELER"
Draža Gervonta 2, 51500 Krk
☎ 051 220 221, ☎ 051 528 200
☎ 091 1761 285, 091 9060 779
www.traveler.hr

"TURIST BIRO RIJENA"
Slova Nikola 59, 51500 Krk
☎ 051 221 120, ☎ 051 221 515
www.turistburo-krk.com

PANSIONI / PENSIONS

"MARITIM"
Braće Lisinski 10, 51500 Krk
☎ 051 221 454
www.maritim-krk.com

IZLETIŠTE I AGRO TURIZAM EXCURSION SITE AND AGRITOURISM

"DVORIŠĆE JURJA"
Bok od Brezica 100, Vrb. 51500 Krk
☎ 091 505 33 91
www.krk-agritourism.com

TURISTIČKA ZAJEDNICA GRADA KRKA / TOWN OF KRK TOURIST BOARD

Vela plaza 171, 51500 Krk
☎ +385 (0)51 221 414
www.tz-krk.hr
tz@tz-krk.hr

TURISTIČKI INFORMATIVNI CENTAR / TOURIST INFORMATION CENTRE

I. J. Strossmayera 9
51500 Krk
☎ +385 (0)51 220 226
tz-krk@turist-krk.hr
tz@tz-krk.hr

LEGENDA / KEY

- ☎ Policijska / Police
- ☎ Vatrogasni / Fire station
- ☎ Sud / Court house
- ☎ Gradsko uredništvo / City administration
- ☎ Lučka kapetanija / Port authority
- ☎ Lučka uprava / County port administration
- ☎ Centar za kulturu / Cultural centre
- P Parking
- ☎ Shopping center / Shopping centre
- ☎ Kiosk / Newspapers
- ☎ Ribarnica / Fish market
- ☎ Taxi
- ☎ Autobusna stanica / Bus station
- ☎ WC
- ☎ Doma zdravlje / Home health / Emergency
- ☎ Ljekarna / Pharmacy
- ☎ Zubar / Dentist
- ☎ Vetrinara / Veterinarian
- ☎ Kosmetički salon / Beauty center
- ☎ Frizer / Hairdresser
- ☎ Kemijska čistionica / Dry cleaning
- ☎ Foto radnja / Photo studio
- ☎ Katedrala / Cathedral
- ☎ Crkva / Church
- ☎ Kaštel / Castle
- ☎ Groblje / Cemetery
- ☎ Maslinarska staza / Olive grove trail
- ☎ Mlin / Mill
- ☎ Banka / Bank
- ☎ Pošta / Post office
- ☎ Mjenjačnica / Exchange
- ☎ Internet kafe
- ☎ Telekomunikacijski centar / Telecommunication centre
- ☎ Škola / School
- ☎ Dječji vrtić / Kindergarten
- ☎ Dječje igralište / Playground
- ☎ Sportski teren / Sports field
- ☎ Ronilački centar / Diving centre
- ☎ Fitness / Fitness centre
- ☎ Održiva na plaži / Beach volleyball
- ☎ Basen / Swimming pool
- ☎ Tenis / Tennis
- ☎ Stolni tenis / Table tennis
- ☎ Mini golf
- ☎ Bike shop / Rent a bike
- ☎ Plaža / Beach
- ☎ Plavo zastava / Blue flag
- ☎ Luka / Port
- ☎ Džuklja / Cran
- ☎ Istesalica / Slipway
- ☎ Izleti bezdom / Excursions
- ☎ Benzinska crpka / Gas station
- ☎ Postojna električnih automobila / Car charging station
- ☎ Auto servis / Car service
- ☎ Servis na plavi / Boat service
- ☎ Autopratičnica / Car wash
- ☎ Zimovnik na čamcu / Boat depot
- ☎ Zimovnik za kamp / Camping car depot

Priprema za izvođenje nastavnog sata geografije

PISANA PRIPREMA ZA NASTAVNI SAT GEOGRAFIJE		
Naziv i sjedište škole	OŠ Fran Krsto Frankopan (područna škola Vrh)	
Obrazovni program (zanimanje)	Osnovnoškolsko obrazovanje	
Ime i prezime nastavnika	Natalija Mršić	
Datum izvođenja nastavnog sata	27. 9. 2018.	
Naziv nastavne jedinice	Turizam Primorske Hrvatske	
Razred	8.	
Tip sata	obrada	
KOMPETENCIJE	Ishodi učenja	Zadatci kojima ću provjeriti ishode
1. Geografska znanja i vještine	Imenovati i na geografskoj karti pokazati jadranske turističke regije Objasniti ulogu otoka Krka u turističkoj regiji Kvarner Objasložiti važnost turizma u gospodarstvu Hrvatske Na primjeru otoka Krka objasniti komplementarnost turizma i ostalih gospodarskih djelatnosti Objasniti prirodne i društvene pretpostavke za razvoj turizma u Primorskoj Hrvatskoj Objasniti pozitivne i negativne posljedice turizma na primjeru otoka Krka	Koje su jadranske turističke regije? Kakva je uloga otoka Krka u turizmu regije Kvarner? Zašto je turizam važna gospodarska djelatnost za Primorsku Hrvatsku? Kako se turizam i ostale gospodarske djelatnosti međusobno nadopunjuju? Objasni na primjeru otoka Krka. Objasni kako prirodne i društvene pretpostavke utječu na turizam i na koji se način mogu iskorištavati? Na primjeru otoka Krka objasni pozitivne i negativne posljedice turizma.
2. Metodička kompetencija	- primijeniti pravila za analizu dijagrama - primijeniti pravila za izradu jednostavne tematske karte	
3. Komunikacijska kompetencija	- poticati samostalno razmišljanje i zaključivanje - razvijati pismenu i usmenu komunikaciju na hrvatskom standardnom jeziku	

4. Socijalna kompetencija		-poštivati tuđe mišljenje -razvijati pozitivan odnos prema očuvanju prirodne i kulturne baštine -poštivati zadana pravila i zadane vremenske okvire za izvršavanje zadataka	
TIJEK NASTAVNOG SATA			
Etape sata	Cilj etape	Opis aktivnosti učitelja	Opis aktivnosti učenika
Uvod	Motivacija	Nastavnica govori učenicima da podignu ruke ukoliko: -je netko u obitelji učenika zaposlen u turizmu -se obitelj bavi iznajmljivanjem privatnog smještaja	Podižu ruke ukoliko je za njih izjava potvrdna
	Najava teme	-najavljuje temu koja će se na satu obrađivati	Zapisuju naslov teme u bilježnice
Glavni dio sata	Povijest turizma u Hrvatskoj	Ukratko objašnjava kako je počela turistička djelatnost u Hrvatskoj, prikazuje slike vile Angioline i obavijest o obljetnici osnivanja higijeničkog društva u Hvaru. Napominje da su se takva društva organizirala i na otoku Krku i da su one zapravo preteča današnjih turističkih zajednica.	Analiziraju dijagram, donose zaključke, odgovaraju na pitanja
	Važnost turizma	Govori o važnosti turizma u gospodarstvu (Primorske) Hrvatske. Postavlja pitanje zašto nije dobro da je Hrvatska ovisna o turizmu Prikazuje dijagram o udjelu smještajnih kapaciteta u Kontinentalnoj i Primorskoj Hrvatskoj kako bi se uvidio značaj turizma u Primorskoj Hrvatskoj. Zatim prikazuje dijagrame o aktivnom stanovništvu Grada Krka prema sektorima djelatnosti u 2001. i 2011. godini. Postavlja pitanja: - Koje promjene uočavate u udjelima zaposlenih prema	

	Jadranska turistička regija	sektorima djelatnosti između 2001. i 2011. godine? - Što znači povećanje udjela zaposlenih u tercijarnom sektoru? - Što se može iz toga pretpostaviti o orijentiranosti Krka na turizam? Govori o Jadranskoj turističkoj regiji, njezinoj podjeli i turističkim središtima. Učenicima dijeli slijepu kartu s ucrtanim turističkim regijama. Zadaje učenicima da, uz pomoć atlasa i PowerPoint prezentacije, na slijepu kartu ucrtaju glavna turistička odredišta svake regije. Postavlja pitanje zašto se regije ne dijele na otoke, obalu i zaleđe nego na pet označenih regija. Objašnjava gospodarsku komplementarnost turizma i drugih gospodarskih djelatnosti. Razgovara s učenicima o primjerima komplementarnosti turizma i drugih gospodarskih djelatnosti na otoku Krku.	Na slijepoj karti ucrtavaju glavna turistička odredišta; za svaku regiju jedan učenik dolazi na zidnu kartu Hrvatske i pokazuje odredišta Odgovaraju na pitanja
	Prirodne i društvene pretpostavke razvoja	Na PowerPoint prezentaciji je projiciran dijagram o turističkim dolascima i noćenjima po regijama; postavlja pitanja: - Koja je regija turistički najrazvijenija? - Zašto je najrazvijenija? Koji su preduvjeti za razvoj? Zapisuje odgovore učenika (o preduvjetima) na ploču. Prikazuje dijagram o turističkom prometu Krka i pojedinih mjesta u turističkoj regiji Kvarner te sveukupnom regijom kako bi se uvidjela turistička važnost otoka Krka u turističkoj regiji Kvarner.	Analiziraju dijagram, odgovaraju na pitanja i donose zaključke

		Razgovara s učenicima o ulozi Krka u regiji. Na temelju učeničkih odgovora o preduvjetima razvoja turizma zapisanih na ploči postavlja pitanja o preduvjetima otoka Krka i povezuje to s njegovom turističkom ulogom u regiji.	
	Prirodne i društvene atrakcije	Govori učenicima da u paru na dobivene karte označe nacionalne parkove te spomenike na UNESCO-vom popisu prirodne i kulturne baštine nakon čega dolaze pokazati navedeno na zidnoj karti. Napominje da trebaju napraviti legendu kako bi karta bila valjana (NP označiti zelenom bojom, spomenike pod zaštitom UNESCO-a crvenom). Napominje da kartu kod kuće zalijepe u bilježnice. Slikama popraćuje izlaganje o društvenim i prirodnim pretpostavkama. Govori učenicima da pretpostavke sa slajda prepisu u svoje bilježnice. Projicira fotografije kulturno-povijesnih spomenika, manifestacija, vjerskih objekata, prirodnih atrakcija, gastronomskih delicija. Govori zanimljivosti o njima te postavlja pitanja učenicima kojima se nastoji izvršiti korelacija s drugim područjima (npr. povijest, vjeronauk, kultura i sl.).	Radom u paru na karti ucrtavaju nacionalne parkove te spomenike na UNESCO-vom popisu prirodne i kulturne baštine; nekoliko učenika dolazi pokazati navedeno na zidnoj karti Hrvatske. Zapisuju prirodne i društvene pretpostavke razvoja turizma u svoje bilježnice. Odgovaraju na pitanja.
	Posljedice turizma	Govori učenicima da pročitaju tekst u udžbeniku o značenju turizma, tj. o pozitivnim i negativnim posljedicama turizma na prostor (str. 118.-119.) te da u svoje bilježnice	Čitaju tekst u udžbeniku; u bilježnice zapisuju pozitivne i negativne posljedice turizma.

		zapišu koje su pozitivne, a koje negativne posljedice turizma. Postavlja pitanja: - Što je apartmanizacija - Zašto se ekološki i vodoopskrbni problemi posebno ističu u srpnju i kolovozu? Javljaju li se na Krku ekološki ili vodoopskrbni problemi? Kakvi? -Što je humanizacija krajolika? Prikazuje dijagram o smještajnim kapacitetima na otoku Krku 1995. i 2015. godine. Postavlja pitanja učenicima o mogućim posljedicama takvog povećanja kapaciteta. Prikazuje slike o promjeni arhitekture na otoku, transformacije plaža u Gradu Krku kako bi se učenicima predočile neke od promjena. Poziva učenike da navedu još neke primjere.	Odgovaraju na nastavničina pitanja. Analiziraju dijagram i odgovaraju na pitanja. Navode primjere.
Završni dio sata	Ponavljanje	Usmeno postavlja pitanja za ponavljanje: -Zašto je turizam važna gospodarska djelatnost za Primorsku Hrvatsku? -Koje su Jadranske turističke regije? Pokaži ih na karti. -Kojoj turističkoj regiji pripada Krk? -Na primjeru otoka Krka objasni kako se turizam i ostale gospodarske djelatnosti nadopunjuju. -Koje su prirodne i društvene pretpostavke za razvoj turizma u Primorskoj Hrvatskoj? -Koje su pozitivne, a koje negativne posljedice turizma? Potkrijepi ih primjerima na otoku Krku.	Odgovaraju na pitanja

	Zadavanje domaće zadaće	Projicira zadatak za domaću zadaću na slajdu i dodatno ga objašnjava. Zadaje vremenski rok unutar kojeg trebaju poslati zadaću elektroničkom poštom.	Za domaću zadaću pišu kratki turistički vodič o otoku Krku; trebaju napisati kojim prijevoznim sredstvima mogu doći na otok, koja su glavna turistička mjesta na otoku i koje prirodne i društvene zanimljivosti treba pogledati.
--	----------------------------	---	--

Plan školske ploče

TURIZAM PRIMORSKE HRVATSKE

PRETPOSTAVKE ZA RAZVOJ TURIZMA

prirodne

- geografsko-prometni položaj
- toplo, čisto more
- klima
- razvedenost obale
- bogata prirodna baština

društvene

- kulturno-povijesni spomenici
- manifestacije
- vjerski objekti
- kvalitetna prometna infrastruktura
- kvalitetna smještajna infrastruktura

Nastavne metode

m. usmenog izlaganja, m. razgovora, m. demonstracije, m. rada na tekstu, neizravna grafička metoda

Oblici rada

frontalni rad, individualni rad, rad u paru

Nastavna sredstva i pomagala

Udžbenik *Gea 4*, zidna karta Hrvatske, atlas, PowerPoint prezentacija (s fotografijama, dijagramima i kartom), slijepa karta (radni listić), računalo, LCD projektor, ploča

Popis literature i izvora za učitelja/nastavnika

Matas V.,1996: Metodika nastave geografije, Hrvatsko geografsko društvo, Zagreb.
Magaš, D. (2013.): Geografija Hrvatske, Sveučilište u Zadru i Meridijani
Grupa autora (2002.): Veliki atlas Hrvatske, Mozaik knjiga, Zagreb
Podaci Državnog zavoda za statistiku

Prilog

Radni listić

